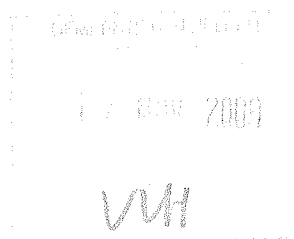

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)
5

betreft
Wet algemene bepalingen
omgevingrecht (Wabo) en
aanpassing VNG
modelverordeningen

ons kenmerk
ECGR/U200902273
Lbr. 09/129

datum
16 november 2009

Samenvatting

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) introduceert de omgevingsvergunning die in de plaats komt van een reeks vergunningen, ontheffingen of toestemmingen voor het realiseren van een fysiek project. De parlementaire behandeling van de Invoeringswet Wabo, het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor) is nog niet afgerond. De geplande invoering van de Wabo per 1 januari 2010 is door minister Cramer losgelaten. Het niet op tijd klaar zijn van de benodigde wetgeving en de ICT ondersteuning zijn hier debet aan. De minister heeft tijdens het AO handhaving in de Tweede Kamer op 30 september jl. gezegd dat de Wabo in werking zal treden drie maanden na publicatie Staatsblad en wanneer voldoende duidelijk is dat de bijbehorende ICT-voorziening naar behoren functioneert. Wij gaan ervan uit dat de Wabo niet eerder in werking treedt dan nadat daarover met de VNG bestuurlijk overleg is gevoerd.

Een aantal gemeentelijke toestemmingstelsels integreert in de Wabo. De wet maakt onderscheid tussen verplicht integrerende toestemmingstelsels en vrijwillig integrerende toestemmingstelsels. De verplicht integrerende toestemmingstelsels die zijn opgenomen in onze modelverordeningen zijn aangepast aan de Wabo.

Deze ledenbrief informeert u over de hoofdlijnen van de Wabo en de aanpassing van de VNG modelverordeningen en staat los van de discussie over de uitvoering van VROM-taken en de vorming van regionale uitvoeringsorganisaties (zie daarover Lbr. 09/120 van 16 oktober 2009).

Stuknummer: A109.11619

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)
5

betreft
Wet algemene bepalingen
omgevingrecht (Wabo) en
aanpassing VNG
modelverordeningen

ons kenmerk
ECGR/U200902273
Lbr. 09/129

datum
16 november 2009

Geacht college en gemeenteraad,

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) introduceert de omgevingsvergunning die in de plaats komt van een reeks vergunningen, ontheffingen of toestemmingen voor het realiseren van een fysiek project. De parlementaire behandeling van de Invoeringswet Wabo, het Besluit omgevingrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor) is nog niet afgerond. De geplande invoering van de Wabo per 1 januari 2010 is door minister Cramer losgelaten. Het niet op tijd klaar zijn van de benodigde wetgeving en de ICT ondersteuning zijn hier debet aan. De minister heeft tijdens het AO handhaving in de Tweede Kamer op 30 september jl. gemeld dat de Wabo in werking zal treden drie maanden na publicatie Staatsblad en wanneer voldoende duidelijk is dat de bijbehorende ICT-voorziening naar behoren functioneert. Wij gaan ervan uit dat de Wabo niet eerder in werking treedt dan nadat daarover met de VNG bestuurlijk overleg is gevoerd.

De Wabo regelt dat een aantal toestemmingstelsels op grond van gemeentelijke verordeningen met betrekking tot het realiseren van een fysiek project procedureel wordt geïntegreerd in de omgevingsvergunning. De wet maakt onderscheid tussen verplicht integrerende toestemmingstelsels en vrijwillig integrerende toestemmingstelsels. Wij hebben de verplicht integrerende toestemmingstelsels die zijn opgenomen in onze model-verordeningen aangepast aan de Wabo, namelijk:

Model-APV: vergunning voor aanleggen en veranderen van een weg en kapvergunning;

Model-Erfgoedverordening: gemeentelijke monumentenvergunning;

Model-Bouwverordening: sloopvergunning en de ontheffing van voorschriften bouwverordening;

Model-legesverordening.

De wetgever heeft geen specifiek overgangsrecht opgenomen voor gemeentelijke verordeningen. Als de Wabo in werking treedt, moeten alle gemeentelijke verordeningen aangepast zijn, waarin

toestemmingstelsels zijn opgenomen die in de omgevingsvergunning integreren.

De bepalingen in deze verordeningen die hetzelfde object en motief hebben als de Wabo zullen na inwerkingtreding van deze wet van rechtswege vervallen.

In deze ledenbrief zetten wij de hoofdlijnen van de Wabo voor u op een rij en informeren wij u over de aanpassing van de VNG modelverordeningen aan de Wabo. In de bijlagen bij deze ledenbrief treft u de wijzigingsvoorstellen voor onze modelverordeningen aan.

Deze ledenbrief staat los van de discussie over de uitvoering van VROM-taken en de vorming van regionale uitvoeringsorganisaties (zie daarover Lbr. 09/120 van 16 oktober 2009).

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Eén aanvraag; één bevoegd gezag; één loket

De centrale gedachte bij de ontwikkeling van de Wabo is de "één loket gedachte". Dit houdt in dat de aanvrager vanaf een nader te bepalen moment in 2010 één omgevingsvergunning hoeft aan te vragen voor zijn project. De aanvrager geeft aan op welke activiteiten (bouw, aanleg, sloop enz.) zijn aanvraag betrekking heeft. De omgevingsvergunning wordt vervolgens door één bevoegd gezag beoordeeld en doorloopt één procedure. De beslissing op de aanvraag kent ook één procedure van rechtsbescherming.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is in de meeste gevallen het College van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project zal worden verricht. Het bevoegd gezag is integraal verantwoordelijk voor het te nemen besluit en is tevens belast met de bestuursrechtelijke handhaving. In het Bor wordt een aantal uitzonderingen op deze hoofdregel gemaakt. Dit is het geval als sprake is van een nationaal of provinciaal belang. Een Minister dan wel het College van gedeputeerde staten wordt in deze gevallen als het bevoegde gezag aangewezen.

Toestemmingsstelsels

Er bestaan verschillende methoden om de toestemmingstelsels (=vergunning en ontheffing) te integreren in de omgevingsvergunning. De toestemmingstelsels die altijd zien op plaatsgebonden activiteiten zijn volledig in de Wabo geïntegreerd; de bestaande toestemmingstelsels in de betreffende wetten of verordeningen vervallen. Het gaat om een procedurele integratie van de verschillende toestemmingstelsels. De inhoudelijke beoordeling vindt gecoördineerd plaats. Het toetsingskader van de Wabo bestaat derhalve uit een optelling van de afzonderlijke toetsingskaders. Deze verschillende toetsingskaders wegen allen even zwaar. Er zijn wettelijke toestemmingstelsels die niet per definitie alleen plaatsgebonden zijn en waarbij ook niet altijd sprake is van een samenloop met andere toestemmingsvereisten.

Voor zover deze toestemmingstelsels wel plaatsgebonden zijn, worden zij bij de omgevingsvergunning aangehaakt (incidentele integratie), bijvoorbeeld vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en kennisgevingen en ontheffingen op grond van de Flora- en faunawet. In die gevallen voorziet de Wabo in een samenloopregeling, indien tevens een omgevingsvergunning is vereist.

Zie voor een volledig overzicht van de reikwijdte van de omgevingsvergunning:

http://omgevingsvergunning.vrom.nl//index.cfm?objectid=79ACB9F1-1438-5103-71F7C49651AAA71E&vid=A176BD65-1438-5103-7163510DB4C3752B&action=detail&displaymethod=display_document

De procedure

De Wabo maakt onderscheid tussen de reguliere voorbereidingsprocedure en de uitgebreide voorbereidingsprocedure. De meeste aanvragen voor een omgevingsvergunning doorlopen de reguliere voorbereidingsprocedure, waarvoor een positieve fatale termijn is opgenomen. Een overschrijding van deze beslistermijn leidt tot een omgevingsvergunning van rechtswege. Meer complexe aanvragen voor een omgevingsvergunning volgen de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb, bijvoorbeeld aanvragen waarvoor wordt afgeweken van een bestemmingsplan, zoals dat nu gebeurt bij een projectbesluit of een (tijdelijke) ontheffing op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) of een milieuvergunning op grond van de Wet milieubeheer (Wm).

Omgevingsvergunning voor een deel van een project

Wanneer voor een project meerdere toestemmingen uit de Wabo nodig zijn, wordt door de aanvrager één aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend. De aanvrager kan er echter ook voor kiezen zijn project op te delen in deelprojecten en voor elk van die deelprojecten een afzonderlijke omgevingsvergunning aan te vragen. Het moet gaan om een onderdeel van het project dat fysiek te scheiden is van de andere onderdelen van het totale project. Hieraan bestaat bijvoorbeeld behoefte bij een project waarbij voor de nieuwbouw van woningen grond bouwrijp gemaakt moet worden en/of enkele oude opstallen gesloopt moeten worden wat door verschillende partijen wordt uitgevoerd. De omgevingsvergunning voor het bouwrijp maken en/of het slopen van opstallen kan aangevraagd worden en de werkzaamheden kunnen na het verlenen van dit gedeelte van de omgevingsvergunning ook starten. Vervolgens kan een omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen wordt aangevraagd. Het gaat om verschillende besluiten waartegen een afzonderlijke rechtsbeschermingsprocedure open staat.

Omgevingsvergunning in fasen

De aanvrager heeft daarnaast de mogelijkheid om een gefaseerde omgevingsvergunning aan te vragen. Hij bepaalt zelf welke activiteit wordt gefaseerd. De beoordeling in de eerste fase is erop gericht te onderzoeken of één van de door de aanvrager voorgenomen activiteiten, bijvoorbeeld het oprichten en inwerking hebben van een inrichting, kan worden verricht en dus een gerede kans heeft om een omgevingsvergunning te krijgen. Het betreft een volledige toetsing. Tenuitvoerlegging van een omgevingsvergunning is pas mogelijk nadat ook een omgevingsvergunning tweede fase is verleend en een volledige vergunning is verkregen.

De tweede fase omgevingsvergunning bevat de noodzakelijke toestemmingen die niet in een eerste fase zijn vergund. Door aanvraag van een omgevingsvergunning eerste fase kan een financieel risico voor de aanvrager worden beperkt. Hij hoeft in dit geval nog niet aan alle indieningsvereisten te voldoen. Het rechtsgevolg van een eerste fase-beschikking is dat bij de beoordeling van de aanvraag voor de overige activiteiten (de tweede fase-aanvraag) niet meer getoetst wordt aan de criteria van de eerste fase. De eerste fase-beschikking komt te vervallen indien niet binnen drie jaar nadat deze beschikking is genomen een aanvraag voor een tweede fase-beschikking is ingediend. Beide beschikkingen treden te zamen in werking. Tegen beide beschikkingen staat rechtsbescherming op grond van de Awb open.

Invoeringswet Wabo (IWabo)

De IWabo bevat wijzigingen van de Wabo, het overgangsrecht met betrekking tot de Wabo en de aanpassing van onder meer de Wm, Woningwet (Ww), Wro en Monumentenwet 1988 (Mw) aan de Wabo. Voor gemeenten is van belang dat ten aanzien van de bepalingen van gemeentelijke verordeningen geen specifiek overgangsrecht is opgenomen. Dit betekent dat gemeentelijke verordeningen tijdig aangepast dienen te worden, opdat de wijzigingen gelijktijdig met de Wabo in werking kunnen treden. Deze ledenbrief ondersteunt gemeenten daarbij.

Met deze wet worden de bestaande procedureregels in de bijzondere wetten geschrapt, waardoor onder meer afstemmingsregelingen tussen de verschillende vergunningen en ontheffingen overbodig worden. Ook worden de regels over bestuursrechtelijke handhaving in de Wabo veelal geharmoniseerd.

De toestemmingsstelsels van de Wro, waaronder het projectbesluit, integreren volledig (ook inhoudelijk) in de Wabo. De ontheffing van het Bouwbesluit 2003, de ontheffing van de bouwverordening en de bouwvergunning op grond van de Ww integreren eveneens volledig. Hiertoe zijn de betreffende verbodsbepalingen uit deze wet geschrapt evenals als vrijwel alle bepalingen met betrekking tot het toetsingskader. Vrijwel alle vergunningsstelsels uit de Mw zijn ondergebracht in de Wabo.

De meeste in hoofdstuk 8 van de Wm opgenomen toestemmingsstelsels gaan deel uitmaken van de Wabo. De handhabingsbepalingen van hoofdstuk 18 van de Wm gaan grotendeels op in hoofdstuk 5 van de Wabo.

Besluit omgevingsrecht (Bor)

Deze informatie is gebaseerd op de concept-Bor van 8 juni 2009 zoals die in voorhangprocedure aan het parlement is aangeboden. In het Bor worden vele onderwerpen uit de Wabo uitgewerkt, die nu in diverse wetten en uitvoeringsbesluiten zijn geregeld. Daarbij zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. Er is vooral veel geïntegreerd.

Het Bor regelt de aanwijzing van inrichtingen en van vergunningplichtige en vergunningvrije activiteiten die thans nog in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb), Activiteitenbesluit, Gebruiksbesluit en Besluit bouwvergunningvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken zijn aangewezen. Ook de planologische kruimelgevallenregeling uit artikel 4.1.1 Bro krijgt een plek in het Bor.

Het uitgangspunt blijft –evenals bij de Wabo- dat bepalingen die specifiek en noodzakelijk zijn voor de verlening van een omgevingsvergunning voor een bepaalde activiteit, uitsluitend op die activiteit van toepassing zullen zijn.

Daarnaast wordt de uitwerking van het bevoegd gezag voor vergunningverlening, de aanvraag om vergunning, de inhoud van de vergunning en de aanwijzing van adviseurs geregeld in het Bor. Voortbouwend op bestaande wettelijke kwaliteitseisen voor de handhaving van milieuregelgeving op grond van het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer, bevat het Bor wettelijke kwaliteitseisen voor de handhaving van het omgevingsvergunningstelsel.

Indien de definitieve tekst van het Bor zoals die in het Staatsblad zal worden geplaatst daartoe aanleiding geeft, zullen wij u hierover nader informeren.

Regeling omgevingsrecht (Mor)

Deze informatie is gebaseerd op de concept-Mor van 8 juni 2009 zoals die in voorhangprocedure aan het parlement is aangeboden. De Mor bevat nadere regels voor de indieningsvereisten in verband met een aanvraag om een omgevingsvergunning, alsmede specifieke kwaliteitscriteria voor de handhaving van de milieuregelgeving voor inrichtingen, welke zijn gebaseerd op het thans geldende Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer.

Naast algemene indieningsvereisten, bevat de Mor specifieke indieningsvereisten voor het bouwen, zoals deze momenteel zijn opgenomen in het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, voor het slopen, voor monumenten, voor brandveilig gebruik, voor een vergunningplichtige inrichting. De indieningsvereisten voor verplicht aanhakende lokale vergunningstelsels (kappen, aanleggen, gemeentelijke monumenten etc.) zijn eveneens in de Mor opgenomen.

Indien de definitieve tekst van de Mor zoals die in het Staatsblad zal worden geplaatst daartoe aanleiding geeft, zullen wij u hierover nader informeren.

Aanpassing modelverordeningen

De Wabo bepaalt in artikel 2.2, eerste lid, dat wanneer een vergunning of een ontheffing in een gemeentelijke verordening nodig is voor het:

- slopen van een bouwwerk;
- slopen of veranderen van een monument;
- slopen van een bouwwerk in een aangewezen stads- of dorpsgezicht;
- aanleggen en veranderen van een weg;
- maken, hebben en veranderen van een uitweg;
- hebben van een alarminstallatie (geluid en licht) aan een onroerende zaak;
- vellen van een houtopstand;
- het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van handelsreclame;
- het opslaan van roerende zaken,

dit een verbod inhoudt om een project voor zover dat geheel of gedeeltelijk uit die activiteiten bestaat, uit te voeren zonder omgevingsvergunning.

Niet al deze gemeentelijke toestemmingstelsels zijn opgenomen in een VNG-modelverordening.

De VNG heeft haar modelverordeningen aangepast aan de Wabo. Het gaat om de Model-erfgoedverordening (monumentenvergunning) en de Model-Algemene Plaatselijke Verordening (APV) (aanleggen en veranderen van een weg, kapvergunning) en de Model-legesverordening. De wijzigingen in deze drie modelverordeningen treft u in de bijlage aan.

De model-Bouwverordening (MBV) (sloopvergunning, ontheffing voorschrift bouwverordening op grond van Ww) treft u nog niet in deze ledenbrief aan. Op dit moment zijn de uitvoeringsregelingen (Bor, Mor) nog onvoldoende uitgekristalliseerd om een wijzigingsvoorstel MBV op te baseren. Zodra de definitieve teksten van het Bor en de Mor bekend zijn, zult u de wijziging van de MBV van ons ontvangen.

De uitwegvergunning en de reclamevergunning komen sinds de deregulering van de model-APV niet meer voor in de model-APV; wijzigingsvoorstellen voor deze toestemmingen zijn derhalve niet opgenomen. Ook de vergunning voor het hebben van een alarminstallatie aan een onroerende zaak en de opslagvergunning (roerende zaken) maken geen onderdeel uit van de model-APV, waardoor ook deze toestemmingstelsels niet aan de omgevingsvergunning zijn aangepast.

Facultatieve aanpassing andere verordeningen

Op grond van artikel 2.2, tweede lid Wabo kan de gemeenteraad ervoor kiezen om ten aanzien van andere toestemmingen, die betrekking hebben op plaatsgebonden activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving en zijn opgenomen in een autonome verordening, te bepalen dat deze stelsels in de omgevingsvergunning procedureel integreren met de Wabo (vrijwillig aanhaken/facultatieve integratie). Te denken valt bijvoorbeeld aan een vergunningstelsel voor het hebben van een steiger of een bouwkeet op de openbare weg. De VNG stelt voor de aanpassing van deze toestemmingen aan de Wabo een handleiding via haar website beschikbaar.

Algemene wijzigingen in modelverordeningen

Wanneer onderwerpen uit gemeentelijke verordeningen op rijksniveau worden geregeld vervallen de bestaande bepalingen in gemeentelijke verordeningen van rechtswege (artikel 122 Gemeentewet). Het moet dan gaan om een regeling die ziet op dezelfde gedragingen of objecten en hetzelfde motief heeft. In de model-erfgoedverordening en model-APV vervallen dientengevolge bepalingen die betrekking hebben op indieningsvereisten, aanvraagformulieren, beslistermijnen, voorbereidingsprocedures, afwijkende inwerkingtreding van vergunning/ontheffing en strafbaarstelling. Daarnaast is in de betreffende modelverordeningen het begrip bevoegd gezag als bedoeld in de Wabo gedefinieerd en daar waar het procedurevoorschriften voor de omgevingsvergunning betreft overal burgemeester en wethouders vervangen door het begrip bevoegd gezag. Dit is noodzakelijk, omdat in een beperkt aantal gevallen de bevoegdheid tot toestemmingverlening niet berust bij Burgemeester en wethouders, maar bij Gedeputeerde staten en in enkele gevallen bij een Minister.

De inhoudelijke toetsingskaders die zijn opgenomen in de verplicht integrerende gemeentelijke toestemmingsstelsels blijven bestaan. De Wabo verwijst voor de inhoudelijke normering en daarmee verbonden bevoegdheden nog steeds naar hetgeen bij verordening is geregeld, zoals de weigerings- en intrekkinggronden, aanwijzing van adviseurs, schadevergoedingsregeling en toekenning van de bevoegdheid tot binnentreden voor toezichthouders.

Model-Algemene Plaatselijke Verordening

De aanpassing van de Model-APV aan de Wabo heeft betrekking op slechts een tweetal toestemmingsstelsels, te weten het aanleggen en veranderen van een weg, alsmede het vellen van een houtopstand. De overige in de Wabo bedoelde toestemmingsstelsels zijn niet meer opgenomen in de Model-APV. De wijzigingen hebben betrekking op de harmonisatie en stroomlijning van regels over vergunningverlening. Indien deze wijzigingen niet tijdig zijn vastgesteld, vervallen deze bepalingen van rechtswege voorzover deze betrekking hebben op de eerdergenoemde toestemmingsstelsels.

Het wijzigingsvoorstel voor de model-APV is opgenomen in bijlage 1.

Model-Erfgoedverordening

De monumentenvergunning uit de model-Erfgoedverordening integreert volledig in de omgevingsvergunning, omdat het om plaatsgebonden activiteiten gaat. In de praktijk is er vaak een samenloop met de verlening van een bouwvergunning of aanlegvergunning.

Er is voor gekozen om de instandhoudingsvergunning van archeologische terreinen op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo aan te haken bij de omgevingsvergunning (facultatieve integratie). Zolang gemeentelijke bestemmingsplannen nog niet 'Malta-proof' zijn, kan op deze wijze in de omgevingsvergunning bescherming worden geboden aan archeologische waarden bij de realisatie van een fysiek project.

De model-Erfgoedverordening bevat de mogelijkheid om nadere regels te stellen. De Wabo ziet slechts op vergunningen en ontheffingen en niet op nadere regels. Het college blijft daarom het bevoegd gezag voor het stellen van nadere regels.

Wegens hernummering van de artikelen is ervoor gekozen een volledig herzien model-Erfgoedverordening op te nemen in bijlage 2.

Model-Legesverordening

Voor de aanpassing van de legesverordening voor 2010 is naast de Wabo ook de Europese Dienstenrichtlijn (EDR) van belang. Die moet 28 december 2009 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving.

De Wabo leidt ertoe dat waar voorheen sprake was van verschillende belastbare feiten (de aanvragen voor de verschillende vergunningen), straks sprake is van één belastbaar feit: 'het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning'. De verschuldigde leges hiervoor zijn de som van de tarieven voor de verschillende (deel)activiteiten (bijvoorbeeld bouw, aanleg, sloop of kappen).

Wij hebben zoveel mogelijk het door het ministerie van VROM op haar website geplaatste Model leges voor de hoogte van de omgevingsvergunning (SGB0, december 2006) gevolgd.

De aanstaande wetgeving heeft tot een keuze voor een driedeling in de tarieventabel leges geleid, namelijk:

- titel 1 Algemene dienstverlening
- titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
- titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

De verschillende titels zijn onderverdeeld in aparte hoofdstukken. Een hoofdstuk omvat een cluster met samenhangende diensten.

De model-Legesverordening 2010 voorziet in overgangsrecht. Op grond van deze verordening blijft het oude hoofdstuk 5 (Bouwgerelateerde leges) van de tarieventabel van toepassing totdat de Wabo in werking treedt. Gemeenten kunnen desgewenst de in dat hoofdstuk opgenomen tarieven voor 2010 verhogen. Hiervoor is een onderdeel b aan artikel 12, derde lid, van de verordening toegevoegd.

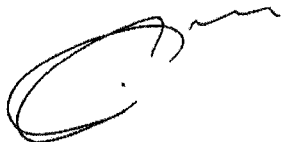
Kruissubsidiëring en model-legesverordening

De mogelijkheden tot kruissubsidiëring worden door de komst van de Wabo en de EDR beperkt. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Binnen titel 1 (algemene dienstverlening) is kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende hoofdstukken. Hetzelfde geldt voor titel 2 (dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning). Voor titel 3 (dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn) geldt dat slechts kruissubsidiëring binnen elk hoofdstuk mogelijk is. Een hoofdstuk in titel 3 betreft een individueel vergunningstelsel dan wel een cluster van samenhangende vergunningstelsels. Een en ander betekent dat een nauwkeurige, op controleerbare wijze vastgelegde kostentoerekening nodig is. Als blijkt dat op onderdelen winst wordt gemaakt en deze niet mag of kan worden gecompenseerd door verlies op andere onderdelen, zal het nodig zijn de tarieven neerwaarts bij te stellen tot kostendekkend niveau.

Over de transparantie van de leges voor een omgevingsvergunning heeft de Tweede Kamer een motie en amendement aangenomen. Als de VNG, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het ministerie van VROM niet tot afspraken komen over meer transparantie, dan kan de minister bij algemene maatregel van bestuur dwingend een bepaalde legesberekening of legeshoogte voorschrijven. De besprekingen over meer transparantie verkeren in een afrondend stadium. Wij gaan ervan uit dat een door ons binnenkort te publiceren stappenplan kostenberekening aan de wensen van de Tweede Kamer tegemoet komt. Een uniforme berekeningswijze zal ertoe leiden dat de tarieven transparanter en beter vergelijkbaar zijn. Het is de bedoeling dat gemeenten het stappenplan gaan gebruiken bij het bepalen van de legestarieven voor 2011.

De model-Legesverordening, de toelichting op de model-Legesverordening en de tarieventabel zijn opgenomen in respectievelijk bijlage 3, 4 en 5.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Wijzigingsverordening model-Algemene Plaatselijke Verordening

De raad van de gemeente;

Gezien het voorstel van het college van [datum];

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

Besluit vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke verordening:

- A Aan artikel 1:1. wordt toegevoegd, onder vervanging van de punt na onderdeel h. door een puntkomma, een onderdeel i. dat luidt:
i. bevoegd gezag: bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- B Artikel 1:2 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt de zinsnede "na de dag waarop de aanvraag ontvangen is" vervangen door: na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Toegevoegd wordt een derde lid, dat luidt:
3. In afwijking van het tweede lid is artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing indien beslist wordt op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2:11 of artikel 4:11.
- C In het eerste lid van artikel 2:11 wordt de zinsnede "zonder vergunning van het college" vervangen door: zonder vergunning van het bevoegd gezag.
- D Artikel 4:11 wordt als volgt gewijzigd:
1. Het opschrift "Kapvergunning" wordt vervangen door: Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden.
2. In het eerste lid wordt de zinsnede "zonder vergunning van het college" vervangen door: zonder vergunning van het bevoegd gezag.
3. In het derde lid wordt de zinsnede "Het college kan een herplantplicht opleggen" vervangen door: het bevoegd gezag kan een herplantplicht opleggen.
- E Artikel 4:12 vervalt.
- F Aanvragen om een vergunning als bedoeld in de artikelen 2:11 en 4:11 die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening worden afgehandeld volgens het recht zoals dat gold vóór het tijdstip waarop artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking is getreden.
- G Deze verordening treedt in werking op het tijdstip waarop artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking treedt.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

Artikel 1:1

Toevoegen aan de toelichting op artikel 1:1, na de toelichting op onderdeel h.

(Handelsreclame):

In dit artikel is met de term "bevoegd gezag" aangehaakt bij de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Die is van toepassing op de vergunning voor aanleg of veranderen van een weg (artikel 2:11) en het vellen van houtopstanden (artikel 4:11). De vergunning voor het aanleggen of veranderen van een weg is aangewezen in artikel 2.2, eerste lid onder d. van de Wabo, en de vergunning voor het vellen van houtopstanden in artikel 2.2, eerste lid onder g.

De omgevingsvergunning wordt door één bevoegd gezag beoordeeld en doorloopt één procedure. De beslissing op de aanvraag kent ook één procedure van rechtsbescherming. Het bevoegd gezag is in de meeste gevallen het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project zal worden verricht. In een beperkt aantal gevallen berust de bevoegdheid tot toestemmingsverlening niet bij het College van burgemeester en wethouders, maar bij het College van gedeputeerde staten en in enkele gevallen bij een Minister. Het bevoegd gezag is integraal verantwoordelijk voor het te nemen besluit en is tevens belast met de bestuursrechtelijke handhaving.

Zie verder ook de toelichting bij de artikelen 2:11 en 4:11 van deze verordening.

Daarnaast komt in de APV op verschillende plaatsen de term "bevoegd bestuursorgaan" voor. Daarmee wordt dan bedoeld op ofwel het College van burgemeester en wethouders, ofwel de burgemeester. De Wabo brengt hierin geen verandering.

Artikel 1:2

Toevoegen na de laatste alinea van de toelichting op artikel 1:2 (Opschorting van de termijn):

Wabo

De tekst van het eerste lid is in overeenstemming gebracht met die van artikel 3.9, eerste lid van de Wabo. Inhoudelijk is er niets veranderd.

Het derde lid is toegevoegd omdat artikel 3.9, tweede lid van de Wabo bepaalt dat de beslistermijn niet met acht, maar slechts met zes weken kan worden verlengd. De wegaanlegvergunning (art 2:11) en de kapvergunning (art 4:11) vallen onder de Wabo. De vergunning voor het aanleggen of veranderen van een weg is aangewezen in artikel 2.2, eerste lid onder d. van de Wabo, en de vergunning voor het vellen van houtopstanden in artikel 2.2, eerste lid onder g.

De indieningsvereisten voor een aanvraag om een vergunning of ontheffing die onder de Wabo valt, staan in de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor). De algemene indieningsvereisten staan in artikel 1.3 Mor, dat luidt als volgt:

Artikel 1.3 Indieningsvereisten bij iedere aanvraag

1. In de aanvraag vermeldt de aanvrager:

- a. de naam, het adres en de woonplaats van de aanvrager, alsmede het elektronisch adres van de aanvrager, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
- b. het adres, de kadastrale aanduiding dan wel de ligging van het project;
- c. een omschrijving van de aard en omvang van het project;
- d. een omschrijving van de aard en omvang van de gevolgen van het project voor de fysieke leefomgeving, voor zover die gevolgen relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag;
- e. indien de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: zijn naam, adres en woonplaats, alsmede het elektronisch adres van de gemachtigde, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
- f. indien het project wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam, adres en woonplaats.

2. De aanvrager voorziet de aanvraag van een aanduiding van de locatie van de aangevraagde activiteit of activiteiten. Deze aanduiding geschiedt met behulp van een situatietekening, kaart, foto's of andere geschikte middelen.

3. De aanvrager doet bij de aanvraag een gespecificeerde opgave van de kosten van de te verrichten werkzaamheden.

In Hoofdstuk 7 van de Mor staan nog bijzondere indieningsvereisten. Daravan zijn in het kader van de APV alleen die voor het vellen van houtopstanden van belang. Zie daarvoor de toelichting bij artikel 4:11.

Artikel 2:6

Toevoegen aan het eind van de toelichting, voor de paragraaf "jurisprudentie":

Wabo

Het verspreiden van gedrukte stukken valt niet onder de Wabo, ook niet als daar een element van handelsreclame in zit.

Artikel 2:11

De laatste alinea van de paragraaf "Algemeen" (Met de inwerkingtreding van de Wabo...) vervangen door:

De vergunning voor het aanleggen of veranderen van een weg is aangewezen in artikel 2.2, eerste lid onder d. van de Wabo. Dat betekent dat de termijnen genoemd in artikel 3.9 van de Wabo van toepassing zijn op deze vergunning. De beslistermijn is 8 weken, de verdagingstermijn zes weken. De indieningsvereisten voor een aanvraag om een vergunning die onder de Wabo valt, staan in de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor). Het gaat dan om de algemene indieningsvereisten uit artikel 1.3 van de Mor. Zie daarvoor de toelichting bij artikel 1.2 model-APV. Voor het aanleggen of veranderen van een weg zijn in de Mor geen aanvullende indieningsvereisten opgenomen.

In artikel 2:18 van de Wabo is bepaald dat de vergunning alleen kan worden verleend of geweigerd op de gronden vermeld in deze verordening. De weigeringsgronden staan in artikel 1.8 van deze verordening.

Artikel 2:12

Toevoegen aan het eind van de toelichting op dit artikel:

De melding van een uitweg valt niet onder de Wabo. Er is immers geen sprake van een vergunning of ontheffing.

Artikel 2:56

Toevoegen aan het einde van de toelichting:

Op een vergunning- of ontheffingsstelsel voor alarminstallaties is de Wabo van toepassing. Omdat het artikel over alarminstallaties in de model-APV vervallen is, is hier geen regeling opgenomen.

Artikel 4:11

De tweede alinea onder het kopje "Algemeen" (Van belang is ...) vervangen door:

De vergunning voor het vellen van houtopstanden is aangewezen in artikel 2.2, eerste lid onder g. van de Wabo. Vaak zal naast de vergunning nog een vergunning, ontheffing of vrijstelling op grond van de Natuurbeschermingswet of de Flora- en Faunawet nodig zijn in verband met de bescherming van vogels en hun nesten in de bomen. De Natuurbeschermingswet en Flora- en Faunawet haken aan bij de Wabo. Er wordt dan dus één omgevingsvergunning verleend of geweigerd. De Boswet haakt echter niet aan bij de Wabo. Indien die van toepassing is, blijft dus een aparte vergunning vereist.

In de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor) zijn indieningsvereisten voor de aanvraag van een omgevingsvergunning opgenomen. Naast een aantal algemene indieningsvereisten (zie daarvoor de toelichting bij artikel 1:2 van de model-APV) zijn er in artikel 7.3 van de Mor nog een aantal speciale indieningsvereisten voor het vellen van houtopstanden opgenomen. Dit artikel 7:3 luidt als volgt:

1. In of bij de aanvraag om een vergunning met betrekking tot het vellen van houtopstand, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de wet, identificeert de aanvrager op de aanduiding als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van deze regeling, iedere houtopstand waarop de aanvraag betrekking heeft met een nummer.
2. In of bij de aanvraag als bedoeld in het eerste lid, vermeldt de aanvrager per genummerde houtopstand:
 - a. de soort houtopstand;
 - b. de locatie van de houtopstand op het voor-, zij- dan wel achtererf;
 - c. de diameter in centimeters, gemeten op 1,30 meter vanaf het maaiveld;
 - d. de mogelijkheid tot herbeplanten, alsmede het eventuele voornemen om op een daarbij te vermelden locatie tot herbeplanten van een daarbij te vermelden aantal soorten over te gaan.

Artikel 4:12

Toelichting vervangen door:

Dit artikel bevatte de zogenaamde lex silencio positivo. De bepaling is sinds de inwerkingtreding van de Wabo overbodig geworden. Zoals onder 4:11 is vermeld valt deze vergunning onder de Wabo. In artikel 3.9, derde lid van de Wabo is bepaald dat de vergunning van rechtswege is verleend overeenkomstig de aanvraag, als de beslis- en de eventuele verdagingstermijn zijn verstreken zonder besluitvorming.

Artikel 4:15

Toevoegen na de alinea "Gemeenten waar de ervaring is kunnen het daarbij laten":

Wabo

Op een vergunnings- en ontheffingsstelsel voor handelsreclame aan gebouwen is de Wabo van toepassing. Omdat een zodanig stelsel in de model-APV geschrapt is, is daarvoor geen regeling opgenomen.

Artikel 6:1

Toevoegen aan de toelichting, vóór de paragraaf "jurisprudentie", een paragraaf:

Wabo

De vergunning voor het aanleggen of veranderen van een weg (artikel 2:11) en voor het vellen van houtopstanden (artikel 4:11) vallen bij inwerkingtreding van de Wabo. Zie resp. artikel 2.2, eerste lid onder d. en onder g. van de Wabo. Artikel 2.3 van de Wabo verbiedt het handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning op grond van artikel 2:11 of 4:11 model-APV.

Via artikel 5.4 van de Invoeringswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de Wet economische delicten van toepassing op handelen zonder of in strijd met beide vergunningen. De strafbepalingen van de APV zijn er dus niet op van toepassing.

N.B: artikel 6:1 van de model-APV zelf verandert als gevolg van de Wabo niet, want daarin staan geen artikelen genoemd die onder de strafbepalingen vallen; de gemeenteraden moeten dat zelf invullen. In de opsomming van artikelen in lid 1 en lid 2 moeten de gemeenteraden er wel op letten dat ze de artikelen 2:11 en 4:11 schrappen.

MODEL-ERFGOEDVERORDENING

gezien het voorstel van het College van [datum];

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, de artikelen 12, 14, 15 en 38 van de Monumentenwet 1988 en de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

besluit vast te stellen de volgende **Erfgoedverordening [jaar] gemeente ...**

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN**Artikel 1. Begripsbepalingen**

Deze verordening verstaat onder:

- a. Gemeentelijk monument: een overeenkomstig deze verordening als beschermd gemeentelijk monument aangewezen:
 1. zaak, die van algemeen belang is wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde;
 2. terrein dat van algemeen belang is wegens een daar aanwezige zaak bedoeld onder 1;
- b. gemeentelijke monumentenlijst: de lijst waarop zijn geregistreerd de overeenkomstig deze verordening als gemeentelijk monument aangewezen zaken of terreinen bedoeld in onderdeel a;
- c. beschermd rijksmonument: onroerend monument, dat is ingeschreven in de ingevolge de Monumentenwet 1988 vastgestelde registers;
- d. monumentencommissie: de op basis van art.15 Monumentenwet 1988 ingestelde commissie met als taak het college op verzoek of uit eigen beweging te adviseren over de toepassing van de Monumentenwet 1988, de verordening en het monumentenbeleid;
- e. gemeentelijke archeologische waardekaart: topografische kaart van het gemeentelijke grondgebied of delen van het grondgebied, waarop archeologische monumenten en archeologische verwachtingsgebieden zijn aangegeven;
- f. landelijke Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden: landelijke kaart met een schaal van 1:50.000, die op basis van geomorfologische gegevens, de kans weergeeft op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen, waarbij onderscheid wordt gemaakt in hoge, middelhoge, lage en zeer lage trefkans;
- g. provinciale Archeologische Monumentenkaart: topografische kaart van (delen van) het provinciale grondgebied, waarop archeologische monumenten en archeologische gebieden zijn aangegeven;
- h. archeologisch verwachtingsgebied: gebied, aangegeven op de archeologische waardekaart, waarvan is aangegeven dat in bepaalde mate archeologische vondsten of sporen te verwachten zijn;
- i. hoge verwachtingswaarde: grote kans op archeologische vondsten of informatie;
- j. middelhoge verwachtingswaarde: gemiddelde kans op archeologische vondsten of informatie;
- k. lage verwachtingswaarde: kleine kans op archeologische vondsten of informatie;
- l. plan van aanpak: plan dat weergeeft hoe een archeologische uitvoerder de vragen zoals omschreven in het programma van eisen denkt te gaan beantwoorden;
- m. programma van eisen: programma dat door het college wordt vastgesteld en waarmee kaders worden gesteld voor het ontwerp en de uitvoering van archeologisch onderzoek.
- n. gemeentelijke beleidsadvieskaart: kaart behorende bij de archeologische paragraaf van het bestemmingsplan.
- o. Bevoegd gezag: bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

HOOFDSTUK 2. AANWIJZING GEMEENTELIJKE MONUMENTEN**Artikel 2. Het gebruik van het monument**

Bij de toepassing van deze verordening wordt rekening gehouden met het gebruik van het monument.

Artikel 3. De aanwijzing tot gemeentelijk monument

1. Het college kan, al dan niet op aanvraag van een belanghebbende, een monument aanwijzen als gemeentelijk monument.
2. Voordat het college over de aanwijzing een besluit neemt, vraagt het college advies aan de monumentencommissie.

3. De aanwijzing kan geen monument betreffen dat is aangewezen op grond van artikel 3 van de Monumentenwet 1988 of dat is aangewezen op grond van de monumentenverordening van de provincie . . . [naam].

Artikel 4. Voorbescherming

Met ingang van de datum waarop de eigenaar van een monument de kennisgeving van het voornemen tot aanwijzing als beschermd gemeentelijk monument ontvangt tot het moment dat de aanwijzing en registratie als bedoeld in artikel 7 plaatsvindt, dan wel vaststaat dat het monument niet wordt geregistreerd, zijn de artikelen 10 tot en met 14 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5. Termijnen advies en aanwijzingsbesluit

1. De monumentencommissie adviseert schriftelijk binnen ... weken na ontvangst van het verzoek van het college.
2. Het college beslist binnen ... weken na ontvangst van het advies van de monumentencommissie, maar in ieder geval binnen ... weken na de adviesaanvraag.

Artikel 6. Mededeling aanwijzingsbesluit

De aanwijzing als bedoeld in artikel 3, eerste lid, wordt medegedeeld aan degenen die als zakelijk gerechtigden in de kadastrale legger bekend staan.

Artikel 7. Registratie op de gemeentelijke monumentenlijst

1. Het college registreert het gemeentelijke monument op de gemeentelijke monumentenlijst.
2. De gemeentelijke monumentenlijst bevat de plaatselijke aanduiding, de datum van de aanwijzing, de kadastrale aanduiding en een beschrijving van het gemeentelijke monument.

Artikel 8. Wijzigen van de aanwijzing

1. Het college kan al dan niet op aanvraag van een belanghebbende de aanwijzing wijzigen.
2. Artikel 3, tweede en derde lid, alsmede artikel 4, 5 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing op het wijzigingsbesluit.
3. Indien de wijziging naar het oordeel van het college van ondergeschikte betekenis is, blijft overeenkomstige toepassing, als bedoeld in lid 2, achterwege.
4. De inhoud en de datum van de wijziging worden op de gemeentelijke monumentenlijst aangetekend.

Artikel 9. Intrekken van de aanwijzing

1. Indien het college de aanwijzing intrekt, zijn artikel 3, tweede lid, en artikelen 4 en 5 van overeenkomstige toepassing.
2. De aanwijzing wordt geacht ingetrokken te zijn, indien toepassing wordt gegeven aan artikel 3 van de Monumentenwet 1988 of aan artikel ... van de monumentenverordening van de provincie . . . [naam].
3. De intrekking wordt op de gemeentelijke monumentenlijst geregistreerd.

HOOFDSTUK 3. INSTANDHOUDING VAN GEMEENTELIJKE MONUMENTALE ZAKEN

Artikel 10. Instandhoudingbepaling

1. Het is verboden een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, te beschadigen of te vernielen.
2. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag:
 - a. een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen;
 - b. een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een dusdanige wijze, dat het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
3. Het verbod en de vergunningplicht, als bedoeld in het tweede lid, gelden niet indien het college nadere regels stelt met betrekking tot de wijze waarop werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd.
4. Het bevoegd gezag verleent, met betrekking tot een monument met een religieuze bestemming, geen vergunning als bedoeld in het tweede lid, dan in overeenstemming met de eigenaar indien en voor zover het een vergunning betreft, waarbij wezenlijke belangen van de godsdienstuitoefening in het monument in het geding zijn.

Artikel 11. De schriftelijke aanvraag

Een aanvraag als bedoeld in artikel 4.2. Besluit omgevingsrecht voor een vergunning als bedoeld in artikel 10 en de daarbij te overleggen gegevens en bescheiden worden in ...voud ingediend.

Artikel 12. Termijnen advies

1. Het bevoegd gezag zendt onmiddellijk een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om vergunning voor een gemeentelijk monument aan de monumentencommissie voor advies.
2. Binnen ... weken na de datum van verzending van het afschrift brengt de monumentencommissie schriftelijk advies uit aan het college.

Artikel 13. Weigeringsgronden

De vergunning kan slechts worden verleend indien het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet. Bij de beslissing houdt het bevoegd gezag rekening met het gebruik van het monument.

Artikel 14. Intrekken van de vergunning

De vergunning kan door het bevoegd gezag worden ingetrokken indien:

- a. blijkt dat de vergunning ten gevolge van een onjuiste of onvolledige opgave is verleend;
- b. de omstandigheden aan de kant van de vergunninghouder zich zodanig hebben gewijzigd, dat het belang van het monument zwaarder dient te wegen.

HOOFDSTUK 4. RIJKSMONUMENTEN**Artikel 15. Vergunning voor beschermd rijksmonument**

1. Het bevoegd gezag zendt onmiddellijk een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om vergunning voor een beschermd rijksmonument aan de monumentencommissie.
2. De monumentencommissie adviseert schriftelijk over de aanvraag binnen acht weken na de datum van verzending van het afschrift.
3. Bij overschrijding van de in het tweede lid genoemde termijn wordt de monumentencommissie geacht geadviseerd te hebben.

HOOFDSTUK 5. INSTANDHOUDING VAN ARCHEOLOGISCHE TERREINEN**Artikel 16. Instandhoudingbepaling**

1. Het is verboden om in een archeologisch monument, bedoeld in artikel 1, onder a, sub 2 of een archeologisch verwachtingsgebied, bedoeld in artikel 1, onder h, de bodem dieper dan ... cm onder de oppervlakte te verstoren.
2. Het verbod in lid 1 is niet van toepassing indien:
 - a. het een verstoring betreft van een archeologisch monument of archeologisch verwachtingsgebied als aangegeven op de provinciale Archeologische Monumentenkaart of de landelijke Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, en waarbij die verstoring plaatsvindt:
 - in een gebied met lage archeologische verwachtingswaarde en het te verstoren gebied kleiner is dan ... m², of;
 - in een gebied met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde en het te verstoren gebied kleiner is dan ... m², of;
 - in een gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde en het te verstoren gebied kleiner is dan ... m².
 - b. in het geldend bestemmingsplan bepalingen zijn opgenomen omtrent archeologische monumentenzorg.
 - c. in een wijzigingsplan, een uitwerkingsplan, een binnenplanse ontheffing, nadere eisen, een projectbesluit, een tijdelijke ontheffing of een buitenplanse ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.6, 3.10, 3.22 of 3.23 van Wet ruimtelijke ordening voorschriften zijn opgenomen omtrent archeologische monumentenzorg.
 - d. het College nadere regels stelt met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden die leiden tot een verstoring van een archeologisch monument of archeologisch verwachtingsgebied als aangegeven op gemeentelijke archeologische waardenkaart of de gemeentelijke beleidsadvieskaart, dan wel bij het ontbreken daarvan, de provinciale Archeologische Monumentenkaart of de landelijke Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden;
 - e. een rapport is overlegd waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld en waaruit blijkt dat:

- het behoud van de archeologische waarden in voldoende mate kan worden geborgd; of
- de archeologische waarden door de verstoring niet onevenredig worden geschaad; of
- in het geheel geen archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 17. Opgravingen en begeleiding

1. Indien binnen het grondgebied van de gemeente onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 sub h Monumentenwet 1988, dient, onverminderd de overige bepalingen van deze wet:
 - a. het college een programma van eisen vast te stellen als bedoeld in artikel 1 onder m, waarbij nadere regels worden gesteld ten aanzien van het onderzoek.
 - b. de verstoorder, voorafgaande aan het onderzoek, een plan van aanpak als bedoeld in artikel 1 onder l van deze verordening ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te overleggen,.
2. In de nadere regels neemt het college bepalingen op met betrekking tot het toezicht op de feitelijke uitvoering van het plan van aanpak. Tijdens het onderzoek dienen aanwijzingen van het college in acht te worden genomen.
3. Om te kunnen beoordelen of het plan van aanpak aan het programma van eisen en eventuele nadere regels voldoet, vraagt het bevoegd gezag advies aan een deskundige, zoals omschreven in de Wet op de Archeologische monumentenzorg.

Artikel 18. Procedure

De bepalingen uit artikel 11, 12, 13 en 14 zijn van overeenkomstige toepassing op de bepalingen uit artikel 16, tweede lid, onder e, en artikel 17, eerste lid, onder b.

HOOFDSTUK 6 OVERIGE BEPALINGEN**Artikel 19. Tegemoetkoming in schade**

- Indien en voor zover blijkt dat een belanghebbende schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven, kent het bevoegd gezag hem op zijn aanvraag een naar billijkheid te bepalen tegemoetkoming toe, indien de schade in relatie staat tot:
- a. de weigering van het bevoegd gezag een vergunning als bedoeld in artikel 10 te verlenen;
 - b. de voorschriften door het bevoegd gezag verbonden aan een vergunning als bedoeld in artikel 10;
 - c. de door het college nader te stellen regels als bedoeld in artikel 10, derde lid;
 - d. de door het college nader te stellen regels als bedoeld in artikel 16, tweede lid, onder d;
 - e. een aanwijzing als bedoeld in artikel 17, tweede lid, tweede volzin.

Artikel 20. Strafbepaling

Degene, die handelt in strijd met het derde lid van artikel 10 en artikel 16 met uitzondering van het bepaalde in het tweede lid, onder e, van deze verordening, wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van ten hoogste drie maanden.

Artikel 21. Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast:
 - a. Met betrekking tot zakelijke monumenten als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1;
 - b. Met betrekking tot monumentale terreinen als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 2;
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.

HOOFDSTUK 7. SLOTBEPALINGEN**Artikel 22. Intrekken oude regeling**

De Verordening [naamverordening, gemeente, datum vaststelling] wordt ingetrokken.

Artikel 23. Overgangsrecht

1. De op grond van de onder artikel 21 ingetrokken Verordening [naam] aangewezen en geregistreerde gemeentelijke monumenten, worden geacht aangewezen en geregistreerd te zijn overeenkomstig de bepalingen van deze verordening.
2. Aanvragen om vergunning die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld met inachtneming van de in artikel 21 ingetrokken verordening.

Artikel 24. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op het tijdstip waarop de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking treedt.

Artikel 25. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Erfgoedverordening [jaartal] Gemeente ...

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

A. ALGEMENE TOELICHTING

Gelet op het project Deregulering VNG-modelverordeningen en de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet op de archeologische monumentenzorg van september 2007, alsmede de feitelijke samenhang tussen monumenten en archeologie, is de model Erfgoedverordening in 2008 aangevuld met een archeologisch deel en heeft een vereenvoudiging van de model Erfgoedverordening in het kader van deregulering plaatsgevonden. de huidige wijziging van de model Erfgoedverordening houdt verband met de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna te noemen: Wabo), de Invoeringswet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna te noemen: Invoeringswet Wabo), het Besluit omgevingsrecht (hierna te noemen: Bor) en de Regeling omgevingsrecht (hierna te noemen: Mor) per 1 januari 2010.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

De Wabo regelt de omgevingsvergunning die in de plaats komt van een reeks vergunningen, ontheffingen of toestemmingen voor het realiseren van een fysiek project. De meest bekende daarvan zijn:

- de bouwvergunning;
- de aanlegvergunning;
- de sloopvergunning;
- de monumentenvergunning;
- de milieuvergunning;
- de kapvergunning.

De Wabo beoogt tegemoet te komen aan het belang van een snelle dienstverlening. Het bevorderen van de tijdige besluitvorming vormt hiervan een onderdeel.

Eén aanvraag; één bevoegd gezag; één loket

De centrale gedachte bij de ontwikkeling van de Wabo is de "één loket gedachte". Dit houdt in dat de aanvrager vanaf een nader te bepalen moment in 2010 één omgevingsvergunning hoeft aan te vragen voor zijn project. De aanvrager geeft aan op welke activiteiten (bouw, aanleg, sloop enz.) zijn aanvraag betrekking heeft. Voor de erfgoedverordening betekent dit dat bijvoorbeeld de omgevingsvergunning voor het bouwen en de omgevingsvergunning voor monumenten in één verzoek worden aangevraagd.

De omgevingsvergunning wordt vervolgens door één bevoegd gezag beoordeeld en doorloopt één procedure. De beslissing op de aanvraag kent ook één procedure van rechtsbescherming.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is in de meeste gevallen het College van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project zal worden verricht. Het bevoegd gezag is integraal verantwoordelijk voor het te nemen besluit en is tevens belast met de bestuursrechtelijke handhaving.

In het Bor worden een aantal uitzonderingen op deze hoofdregel gemaakt. Dit is het geval als sprake is van een nationaal of provinciaal belang. Een minister dan wel het College van gedeputeerde staten wordt in deze gevallen als het bevoegde gezag aangewezen.

Toestemmingsstelsels

Er bestaan verschillende methoden om de toestemmingstelsels (=vergunning en ontheffing) te integreren in de omgevingsvergunning. De toestemmingstelsels die altijd zien op plaatsgebonden activiteiten zijn volledig in de Wabo geïntegreerd; de bestaande toestemmingstelsels in de betreffende wetten of verordeningen vervallen. Het gaat om een procedurele integratie van de verschillende toestemmingstelsels. De inhoudelijke beoordeling vindt gecoördineerd plaats. Dit betekent dat de verschillende toetsingskaders niet zijn geïntegreerd. Het toetsingskader van de Wabo bestaat derhalve uit een optelling van de afzonderlijke toetsingskaders. Deze verschillende toetsingskaders wegen allen even zwaar.

De procedure

In de Wabo is onderscheid gemaakt tussen de reguliere voorbereidingsprocedure en de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Slechts op een enkel punt is voor deze beide procedures afgeweken van de reguliere- en de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure van de Awb.

Wanneer voor een project meerdere toestemmingen uit de Wabo nodig zijn wordt door de aanvrager één aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend. De aanvrager kan er echter ook voor kiezen zijn project op te delen in deelprojecten en voor elk van die deelprojecten een afzonderlijke

omgevingsvergunning aan te vragen. Het moet gaan om een onderdeel van het project dat fysiek te scheiden is van de andere onderdelen van het totale project. Een omgevingsvergunning voor een deelproject geeft de bevoegdheid het deelproject ook daadwerkelijk al uit te voeren. Hieraan bestaat bijvoorbeeld behoefte bij een project waarbij voor de nieuwbouw van woningen grond bouwrijp gemaakt moet worden en/of enkele oude opstallen gesloopt moeten worden wat door verschillende partijen wordt uitgevoerd. De omgevingsvergunning voor het bouwrijp maken en/of het slopen van opstallen kan aangevraagd worden en de werkzaamheden kunnen na het verlenen van dit gedeelte van de omgevingsvergunning ook starten. Vervolgens kan een omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen worden aangevraagd. Het gaat om verschillende besluiten waartegen een afzonderlijke rechtsbeschermingsprocedure open staat.

Daarnaast heeft de aanvrager de mogelijkheid om een gefaseerde omgevingsvergunning aan te vragen. Hij bepaalt zelf welke activiteit wordt gefaseerd. De beoordeling in de eerste fase is erop gericht te onderzoeken of één van de door de aanvrager voorgenomen activiteiten, bijvoorbeeld het oprichten en inwerking hebben van een inrichting, kan worden verricht en dus een gerede kans heeft om een omgevingsvergunning te krijgen. Het betreft een volledige toetsing. Tenuitvoerlegging van een omgevingsvergunning is pas mogelijk nadat ook een omgevingsvergunning tweede fase is verleend en een volledige vergunning is verkregen. De tweede fase omgevingsvergunning bevat de noodzakelijke toestemmingen die niet in een eerste fase zijn vergund. Door aanvraag van een omgevingsvergunning eerste fase kan een financieel risico voor de aanvrager worden beperkt. Hij hoeft in dit geval nog niet aan alle indieningsvereisten te voldoen. Het rechtsgevolg van een eerste fase-beschikking is dat bij de beoordeling van de gedetailleerde aanvraag voor de overige activiteiten (de tweede fase-aanvraag) niet meer getoetst wordt aan de criteria van de eerste fase. De eerste fase-beschikking komt te vervallen indien niet binnen drie jaar nadat deze beschikking is genomen een aanvraag voor een tweede fase-beschikking is ingediend. Beide beschikkingen treden te zamen in werking. Tegen beide beschikkingen staat rechtsbescherming op grond van de Awb open.

Informatie over de omgevingsvergunning

Er is een kennisplein omgevingsvergunning: <http://omgevingsvergunning.vrom.nl>. hierop vindt u tal van brochures over de omgevingsvergunning. Als u nog geen beeld hebt van wat er allemaal verandert, geven wij u in overweging de volgende informatie te lezen:

- Infoblad De omgevingsvergunning (september 2008);
- Handreiking Afstemming omgevingsvergunning: -afstemmen op; afstemmen met – (augustus 2008; een online product).

De Wabo en de Erfgoedverordening

De monumentenvergunning uit de model-erfgoedverordening integreert volledig in de omgevingsvergunning, omdat het om plaatsgebonden activiteiten gaat. Daarom is in artikel 2.2 van de Wabo bepaald dat het verboden is zonder een omgevingsvergunning een krachtens een verordening aangewezen monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen of te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waarop het wordt ontsierd of in gevaar wordt gebracht. Een extra overweging voor het volledig integreren van de monumentenvergunning in de omgevingsvergunning is dat de verlening van de monumentenvergunning in de praktijk vaak samenliep met de verlening van de bouwvergunning of de aanlegvergunning. Er is voor gekozen om de instandhoudingsvergunning van archeologische terreinen op grond van artikel 2.2, tweede lid, Wabo aan te haken bij de omgevingsvergunning (facultatieve integratie). Zolang gemeentelijke bestemmingsplannen nog niet 'Malta-proof' zijn, kan op deze wijze in de omgevingsvergunning bescherming aan archeologische waarden in de bodem worden geboden bij de realisatie van een fysiek project.

De model-erfgoedverordening bevat de mogelijkheid om nadere regels te stellen. De Wabo ziet op vergunningen en ontheffingen en niet op nadere regels. Het College blijft hiervoor het bevoegd gezag. Het inhoudelijke toetsingskader van de omgevingsvergunning inzake de gemeentelijke monumenten is in de verordening bepaald.

Voor het overige is bij het opstellen van deze modelverordening rekening gehouden met de 'Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving'. Ook in dit nieuwe model zijn de bepalingen van de Monumentenwet 1988 en de daarin gekozen systematiek als uitgangspunt genomen. In de verordening zijn geen bepalingen opgenomen met betrekking tot de gemeentelijke beschermde stads- en dorpsgezichten, ondanks dat hiervan in de gemeentelijke praktijk wel gebruik wordt gemaakt. In een voorgaand dereguleringstraject zijn deze artikelen gesneuveld, aangezien het instrument hoge

administratieve lasten bij burgers genereert. In het verlengde van het dereguleringsproject in 2007 is er thans voor gekozen om deze bepalingen daarom niet opnieuw in de modelverordening op te nemen. Het staat gemeenten uiteraard vrij om het VNG-model op dit en op andere onderdelen zelf aan te vullen.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

Sub a

Bij de omschrijving van het begrip 'gemeentelijk monument' is, met uitzondering van de 50-jaar grens, aansluiting gezocht bij de omschrijving van een monument in de Monumentenwet 1988. De cultuurhistorische waarde is volgens de Memorie van Toelichting de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan en het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt. Dit is een zo ruime omschrijving dat het ook betrekking kan hebben op zaken en gebieden met een geschiedkundige en of bouwhistorische waarde.

Het begrip 'terreinen', als bedoeld in sub 2 van artikel 1, dient ruim te worden uitgelegd. Hoofdzakelijk betreft het locaties waar archeologische waarden in de bodem (kunnen) zitten, maar daarnaast kan het bijvoorbeeld ook gaan om parken, tuinen en een perceel met een of meer bomen. Het is niet vereist dat op het terrein ook een bouwkundig monument voorkomt om over een gemeentelijk monument te kunnen spreken. Een 'zaak' is immers een veel ruimer begrip.

Omdat de 50-jaargrens voor rijksmonumenten niet voor gemeentelijke monumenten is overgenomen, biedt de verordening ook de mogelijkheid om monumenten die (nog) niet op de rijksmonumentenlijst zijn geplaatst omdat ze 'te jong zijn', al op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

Uitgangspunt in deze verordening is dat onder het begrip 'zaak' alleen onroerende zaken worden verstaan. Immers, het effectueren van de bescherming vormt een probleem, aangezien roerende monumenten meestal eenvoudig kunnen worden verplaatst en daardoor ongemerkt over de gemeentegrens en daarmee buiten de werking van de verordening worden gebracht. Zaken die naar hun aard onroerend zijn, zoals een kerkorgel, kunnen wel de beschermde status krijgen, op basis van de redengevende omschrijving. Met het voorgaande in het achterhoofd is het echter aan gemeenten zelf om met de verordening ook roerende monumenten aan te wijzen. Daarnaast is het ook mogelijk dat gemeenten door middel van aanvullende regelgeving voorkomen dat cultuurhistorische voorwerpen, die als gemeentelijk monument zijn aangewezen, buiten de gemeentegrenzen verdwijnen. Controle en handhaving van deze regelgeving zijn echter nauwelijks mogelijk.

Sub b

Dit betreft de lijst waarop de gemeente de overeenkomstig de verordening aangewezen monumenten registreert. Het plaatsen op de monumentenlijst heeft geen rechtsgevolg. Het betreft slechts een administratieve handeling. Voorafgaand aan de plaatsing op de lijst is het de aanwijzing tot gemeentelijk monument die rechtsgevolg beoogt. Het is inzichtelijker om de aanwijzing en de plaatsing op de lijst uit elkaar te trekken. Zie ook de toelichting op artikel 3, lid 1, en artikel 7.

Sub c

Het is nodig om een begripsomschrijving van een 'beschermd rijksmonument' in de Erfgoedverordening op te nemen. Deze verordening is namelijk een voorwaarde voor het verkrijgen door het bevoegd gezag van de bevoegdheid om vergunningen voor de wijziging en sloop van rijksmonumenten te verlenen. Op de vergunningverlening voor rijksmonumenten zijn met name de artikelen 11 tot en met 21 van de Monumentenwet 1988 van toepassing.

Sub d

Sinds de komst van de Wet dualisering gemeentebestuur in 2002 kan elk bevoegd orgaan in de gemeente (raad, College en burgemeester) zelf zijn commissies instellen. De monumentencommissie is een commissie die adviseert aan het bevoegd gezag. In de Erfgoedverordening wordt door de raad

bepaald dat een monumentencommissie advies moet uitbrengen aan het bevoegd gezag. Dit vloeit voort uit de Monumentenwet 1988. In artikel 15 van deze wet is bepaald dat de gemeente in een verordening de inschakeling van een commissie moet regelen die adviseert aan het bevoegd gezag over aanvragen van vergunningen als bedoeld in artikel 11 van de Monumentenwet 1988. De wetgever geeft hier dus aan dat het College in dit geval geen keuzevrijheid heeft ten aanzien van het instellen van een commissie. Het instellen van de monumentencommissie door het College moet door middel van een apart collegebesluit. Er bestaat geen modelbesluit voor het instellen van een (monumenten) commissie door het College. Wij adviseren het College bij het besluit tot instellen van een monumentencommissie gebruik te maken van de VNG-modelverordening op de raadscommissie. Deze verordening is te downloaden via de databank van de Sdu Uitgevers, www.modelverordeningen.nl.

De taken van de monumentencommissie strekken zich uit over de Erfgoedverordening en de Monumentenwet 1988. Door de monumentencommissie in deze begripsomschrijving bevoegd te verklaren over de toepassing van de Monumentenwet 1988 te adviseren aan het bevoegd gezag, is voldaan aan het vereiste, genoemd in artikel 15 van de Monumentenwet 1988. Mocht een gemeente niet over een monumentenbeleid beschikken, dan moet dit niet in de bepaling opgenomen worden. Overigens kan de monumentencommissie worden gecombineerd met een welstandscommissie.

Sub n

De gemeentelijke beleidsadvieskaart kan een praktische oplossing bieden in het geval dat nog geen Malta-proof bestemmingsplan is vastgesteld. In dat geval kunnen gebieden op een dergelijke beleidsadvieskaart worden opgenomen, indien blijkt dat daar op grond van gemeentelijk historisch onderzoek mogelijk archeologische sporen in de bodem kunnen worden aangetroffen.

Sub o

Zoals ook in de algemene toelichting is aangegeven is de hoofdregel dat burgemeester en wethouders van de gemeente waar het monument zich bevindt het bevoegd gezag is. Op grond van artikel 2.4, vierde lid, Wabo kan de Minister van VROM, indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van het algemeen belang, als bevoegd gezag worden aangemerkt. Deze bepaling is vooral in het leven geroepen indien de totstandkoming van het Bor op zich laat wachten.

In het Bor worden in hoofdstuk 3 uitzonderingen gemaakt op deze hoofdregel. Voor specifieke gevallen is het College van gedeputeerde staten (artikelen 3.1, 3.3 en 3.4 Bor) dan wel een minister (artikelen 3.2, 3.3 Bor) het bevoegde gezag. Het gaat hierbij voornamelijk om projecten waarbij provinciale- en nationale ruimtelijke belangen in het geding zijn. Naar verwachting zullen deze gevallen niet veel voorkomen.

Het College van gedeputeerde staten en een minister kunnen bevoegd gezag zijn voor de vergunning uit artikel 10 indien deze vergunning onderdeel uitmaakt van een omgevingsvergunning welke is genoemd in hoofdstuk 3 van het Bor en waarvoor het College van gedeputeerde staten dan wel een minister als bevoegd gezag zijn aangewezen.

De overige begripsbepalingen zijn in hun definitie al ruim omschreven, zodat deze geen nadere toelichting behoeven. Wat nog wel een nadere toelichting behoeft is het bouwhistorisch onderzoek. Dit begrip was al bij de vorige gedereguleerde verordening geschrapd :

- het bouwhistorisch onderzoek; deze rapportage maakt formeel niet langer deel uit van de verordening (het oude artikel 3, waarin was bepaald dat het College ten behoeve van de aanwijzing tot monument een bouwhistorisch onderzoek kon laten verrichten). Bij de aanwijzing tot monument kan de eigenaar/gebruiker echter niet gedwongen worden een dergelijk onderzoek te verrichten, voornamelijk vanwege de kosten. Daarnaast is dwang ook niet mogelijk wegens het ontbreken van de mogelijkheid om binnen te kunnen treden puur in het geval dat een dergelijk onderzoek gewenst is. Bij niet-woningen is dat wel mogelijk, maar bij woningen is binnentreden gebonden aan het Huisvrede-recht. De strenge eisen die hieraan verbonden zijn, maken het niet mogelijk dat voor slechts een bouwhistorisch onderzoek bij de aanwijzing tot monument wordt binnengetroden. Dat is wezenlijk anders dan wanneer wordt binnengetroden in het kader van toezicht op de naleving van de verordening. Het ontbreken van de mogelijkheid om een bouwhistorisch onderzoek bij de aanwijzing af te dwingen kan worden ondervangen nadat een woning is aangewezen tot monument. De voorwaarden die de gemeente betreffende de afhandeling van aanvragen om een beschikking (in casu de monumentenvergunning) op grond van artikel 4:5 Awb kan stellen, bieden voldoende houvast. Argument hierbij is dat inzicht in de cultuurhistorische waarde van een gebouw bij de beoordeling van de aanvraag tot wijziging van

een monument van belang is. De gemeente bepaalt dan dat (de uitkomst van) een bouwhistorisch onderzoek tot de noodzakelijke gegevens behoort om tot een beoordeling van de aanvraag te komen. Hierbij moet wel sprake zijn van evenredigheid wat betreft de omvang van de wijziging van het monument in relatie tot de omvang van het onderzoek en de daaraan verbonden kosten. Deze bepaling uit de Awb maakt het daarmee niet noodzakelijk dat het laten verrichten van een bouwhistorisch onderzoek in de verordening opgenomen hoeft te worden.

Ook de nieuwe systematiek van de modelverordening, voortvloeiend uit het dereguleringstraject en gebaseerd op het stellen van nadere regels, maakt het gebruik van het historisch bouwonderzoek een te zwaar instrument. Immers, de nadere regels in het derde lid van artikel 10 vragen om een vereenvoudigde aanpak bij lichte wijzigingen aan een monument (het draait hier feitelijk om de gevolgen die de aanwijzing heeft op reguliere onderhoudswerkzaamheden). Het zou noch proportioneel noch evenredig zijn om bij een dergelijke vereenvoudigde aanpak een bouwhistorisch onderzoek verplicht te stellen. Het niet langer verplicht stellen doet echter niets af aan het intrinsieke belang van bouwhistorisch onderzoek.

HOOFDSTUK 2. AANWIJZING GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

De Wabo is niet van toepassing op dit hoofdstuk. De Wabo ziet alleen op toestemmingstelsels (vergunningen en ontheffingen). Hierdoor blijft het College van burgemeester en wethouders bevoegd gezag betreffende de aanwijzing van gemeentelijke monumenten.

Artikel 2. Het gebruik van een monument

Het betreft hier vooral de gebruiksmogelijkheden die de eigenaar/gebruiker zelf aan het object toekent. Deze gebruiksmogelijkheden slaan op de constructie en de ligging van het object, maar ook het feitelijke gebruik van het object zelf.

Artikel 3. De aanwijzing tot gemeentelijk monument

Lid 1

De aanwijzing tot gemeentelijk monument en het plaatsen op de monumentenlijst zijn twee zaken met verschillend rechtsgevolg. De aanwijzing heeft rechtsgevolg, het daarna registreren op de gemeentelijke monumentenlijst is slechts een administratieve handeling.

Het besluit tot aanwijzing is een discretionaire bevoegdheid van het College. Na afweging van alle betrokken belangen kan tot aanwijzing worden besloten. De afweging van de belangen van de rechthebbende ten opzichte van de te beschermen monumentale waarden moet uitdrukkelijk gemotiveerd in het besluit naar voren komen (de redengeving). De aanwijzing geeft geen recht op schadevergoeding. De aanwijzing verandert immers over het algemeen niets aan het bestaande gebruik van het monument.

Een aanwijzing heeft echter wel gevolgen voor de mogelijkheden wat betreft het toekomstige gebruik van een monumentaal object. Immers, de monumentaal aangewezen onderdelen mogen slechts met een vergunning (zie art. 10, tweede lid) of slechts op grond van de nadere regels (zie art. 10, derde lid) worden gewijzigd. Het wijzigen van niet-monumentale onderdelen is alleen vergunningvrij wanneer ook geen omgevingsvergunning voor het bouwen is vereist. Om deze, weliswaar toekomstige, last voor de burger in te perken, dient bij de aanwijzing in de redengevende omschrijving zorgvuldig bekeken te worden wat wel en wat niet van het object tot monumentaal beschermingswaardig onderdeel wordt aangewezen en voor welk deel een vergunningplicht achterwege kan blijven. Mogelijke afweging kan zijn om alleen de vanuit openbare ruimten zichtbare bijzondere onderdelen tot monument aan te wijzen, zodat bijvoorbeeld voor wijzigingen aan de achterkant en het interieur in dat geval geen omgevingsvergunning voor monumenten is vereist maar bijvoorbeeld alleen een omgevingsvergunning voor het bouwen.

Lid 2

Het College moet het advies inwinnen van de monumentencommissie als bedoeld onder artikel 1, sub d. De verordening bindt het advies niet aan bepaalde voorschriften over vorm en inhoud. Een regeling die de taak en werkwijze van de monumentencommissie bepaalt, is daarvoor de aangewezen plaats. In de verordening is geen bepaling opgenomen dat voordat het College over een aanwijzing een besluit neemt de aanvrager en andere belanghebbenden worden gehoord. Dit is namelijk al geregeld in (de artikelen 4:8 en 4:9 van) de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Lid 3

Monumenten die op grond van een aanwijzing door het Rijk of provincie al op een monumentenlijst zijn geplaatst, komen niet voor aanwijzing als gemeentelijk monument in aanmerking.

Artikel 4. Voorbescherming

Dit artikel regelt de voorbescherming voor toekomstige gemeentelijke monumenten, zoals die ook voor rijksmonumenten geldt. Dat betekent dat in de periode van kennisgeving van het voornemen van het College om een monument op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen tot het daadwerkelijke aanwijzingsbesluit (dit kan ook een afwijzing zijn), de artikelen 10 tot en met 14 van deze verordening van toepassing zijn. Dat betekent onder andere dat een monument tijdens de aanwijzingsprocedure tot beschermd gemeentelijk monument niet mag worden afgebroken, gewijzigd, verplaatst (etc.) zonder een omgevingsvergunning voor monumenten of anders dan de bij nadere regels opgestelde wijze. Het gebruik van de voorbeschermingsprocedure is gebonden aan een motivatieplicht, aangezien hieraan voor de eigenaar/gebruiker financiële consequenties zijn verbonden. Immers, gedurende de voorbescherming dienen bouwactiviteiten te worden opgeschort. Het invoeren van de voorbescherming van een object is een publiekrechtelijke beperking en een beperkingenbesluit in de zin van artikel 1, onder a, sub 1 juncto artikel 1, onder b, sub 5 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken. Daarmee is ook onder andere artikel 13 van deze wet van toepassing wat betreft de aansprakelijkheid van gemeenten voor geleden schade. Daarom moet een gemeente gegronde redenen kunnen aanvoeren voor het invoeren van de voorbescherming. Zie hiertoe ook de toelichting bij artikel 6 van deze verordening.

Artikel 5. Termijnen advies en aanwijzingsbesluit

In dit artikel worden de termijnen genoemd waarbinnen de monumentencommissie moet adviseren (lid 1) en het College een beslissing moet nemen (lid 2). Door de besluitvorming aan een termijn te binden, weten alle belanghebbenden waar ze aan toe zijn. In het kader van de vermindering van administratieve lasten dient goed nagedacht te worden over de specifieke invulling met betrekking tot de duur van de termijnen. Over het algemeen geldt hoe korter de termijnen zijn, des te minder zijn de administratieve lasten voor de burger.

Het bepaalde in lid 2 heeft tot gevolg dat, wanneer de monumentencommissie niet tijdig adviseert, het College de volgende keuze kan maken: zonder advies een beslissing nemen, of besluiten om een (te laat uitgebracht advies als bedoeld in het eerste lid) toch in hun overwegingen te betrekken. Als het College niet tijdig beslist, is op grond van de Awb sprake van een fictieve weigering. Ingevolge artikel 6:2 staat voor de aanvrager dan de mogelijkheid van bezwaar of administratief beroep open die ook tegen een reëel besluit open zou staan.

Het artikel bevat geen bepalingen over bekendmaking van het besluit, omdat de Awb dat afdoende regelt (afdeling 3.6).

Artikel 6. Mededeling aanwijzingsbesluit

De ontvangst van de (veelal aangetekende) mededeling (zijnde een afschrift van de inschrijving) van het College is voor alle aan het monumentale object verbonden zakelijk gerechtigden van essentieel belang. De kenbaarheid van de aanwijzing tot monumentaal object is ook te herleiden tot artikel 1, onder a, sub 1 juncto artikel 1, onder b, sub 6 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken. Daarmee zijn de voorschriften uit deze wet ook van toepassing op een aanwijzingsbesluit als bedoeld in artikel 6 van deze verordening.

Dit artikel regelt overigens niet specifiek dat de aanwijzing wordt bekendgemaakt aan de eigenaar en de aanvrager, omdat de Awb dat al bepaalt (afdeling 3.6). Indien artikel 4:8 Awb is toegepast (horen van geadresseerde en derdebelanghebbenden) dan dienen de betrokkenen op grond van het bepaalde in artikel 3:43 Awb eveneens een mededeling te ontvangen.

Artikel 7. Registratie op de gemeentelijke monumentenlijst

De registratie van de aanwijzing is een administratieve handeling (en geen besluit). De bedoeling van de bij te houden monumentenlijst is om een ieder snel inzicht te geven in welke zaken als gemeentelijk monument zijn aangewezen en de redengeving daartoe. Wat betreft dit laatste aspect zij tevens verwezen naar de toelichting bij artikel 3, eerste lid (aanwijzing).

Artikel 8. Wijziging van de aanwijzing

Op grond van dit artikel is het mogelijk om de aanwijzing van gemeentelijke monumenten te wijzigen (lid 1). Hiervoor geldt dezelfde voorbereidingsprocedure als voor de aanwijzing zelf (lid 2), tenzij de wijziging van ondergeschikte betekenis is (lid 3). Wijzigingen van de aanwijzing worden doorgevoerd op de gemeentelijke monumentenlijst (lid 4).

Artikel 9. Intrekken van de aanwijzing

Dit artikel geeft de mogelijkheid om de aanwijzing van gemeentelijke monumenten in te trekken (lid 1). Voor intrekking van de aanwijzing is het advies van de monumentencommissie nodig, tenzij sprake is van spoedeisende gevallen (lid 2). Monumenten op de gemeentelijke monumentenlijst waarvan de aanwijzing is ingetrokken (omdat ze zijn gesloopt of anderszins volledig teloor gegaan), worden door het College van de monumentenlijst gehaald. Naast de registratie regelt lid 3 dat monumenten niet dubbel aangewezen en geregistreerd kunnen zijn in het geval dat het object ook als rijks- of provinciaal monument is aangewezen en geregistreerd. In dat geval vervalt de gemeentelijke aanwijzing en registratie als monument. Ook is het mogelijk dat de provinciale Erfgoedverordening dit zelf regelt.

Het kan zinvol zijn om voor een gebouw, waarvoor een aanvraag tot intrekking van de aanwijzing loopt een (uitvoerige) documentatie te eisen. Enerzijds kan deze voor een goede afweging van de aanvraag dienen, anderzijds wordt het gebouw voorafgaand aan de sloop voor de lokale geschiedenis gedocumenteerd.

HOOFDSTUK 3. INSTANDHOUDING VAN GEMEENTELIJKE MONUMENTALE ZAKEN**Artikel 10. Instandhoudingbepaling**

De verbodsbepaling in het eerste lid van artikel 10 vertoont gelijkenis met artikel 11 lid 1 van de Monumentenwet 1988. De artikelen 11 tot en met 21 van de Wet juncto artikel 15 van deze verordening regelen de vergunningverlening voor de wijziging van rijksmonumenten door het College. In dit artikel gaat het daarom alleen over gemeentelijke monumenten. Ten aanzien van de omgevingsvergunningaanvraag voor gemeentelijke monumenten is van belang dat het verkrijgen van gegevens en ontbrekende gegevens geregeld is in de Awb (artikel 4:2 respectievelijk 4:5 en 4:15). In het kader van de Wabo dient de gemeente een aanvraag langs elektronische weg mogelijk te maken. Een schriftelijke aanvraag wordt ingediend met behulp van een door de Minister van VROM vastgesteld formulier.

De Mor voorziet in nadere regels met betrekking tot de indieningsvereisten voor de aanvragen voor een omgevingsvergunning. In paragraaf 4.2 van de Mor zijn specifieke indieningsvereisten opgenomen voor activiteiten met betrekking tot monumenten. De aard, de omvang en de locatie van de werkzaamheden bepalen welke indieningsvereisten gelden. Het bevoegd gezag heeft niet de mogelijkheid van deze indieningsvereisten af te wijken. In het kader van de vermindering van administratieve lasten voor burgers en bedrijven dienen de indieningsvereisten bij de vergunningaanvraag zo beperkt mogelijk gehouden te worden. Zo kan het overleggen van bouwtekeningen worden beperkt tot 1 exemplaar.

In lid 3 van artikel 10 wordt de mogelijkheid geschapen voor het College om nadere regels te stellen die in de plaats kunnen worden gesteld van het verbod uit het eerste lid en de vergunningplicht uit het tweede lid. De Wabo ziet alleen op vergunningen en ontheffingen. Deze bepaling over het stellen van nadere regels valt daarom buiten de Wabo. Het College blijft hiervoor het bevoegde gezag. Het zal hierbij over het algemeen gaan om wijzigingen aan gemeentelijke monumenten die niet van ingrijpende aard zijn. Voornamelijk het reguliere onderhoud kan in vastomlijnde regels worden opgenomen, zodat burgers niet voor relatief eenvoudige wijzigen (bijvoorbeeld met betrekking tot kleurstelling of het gebruik van identieke materialen) worden geconfronteerd met een vergunningprocedure. In deze nadere regels kunnen dan expliciet die situaties worden benoemd waarin de burger geen vergunning hoeft aan te vragen. Indien echter duidelijk is wat het toetsingskader is voor grote (niet-reguliere) wijzigingen aan een monument, kan ook dit toetsingskader in algemene regels worden opgenomen, zodat burgers nog minder met administratieve lasten worden geconfronteerd.

In de nadere regels (uitvoeringsrichtlijnen of programma's van eisen) kunnen de uitgangspunten, functionele toetsen en aanwijzingen in het kader van de monumentenzorg worden opgenomen. Hierbij dient de bouwkundige en monumentale kwaliteit (behoudtechnische optiek) voorop te staan. Voorts staat het voeren van (voor)overleg centraal bij dit artikel, zodat maatwerk kan worden geleverd. Praktisch gezien gaat een medewerker monumentenzorg van de gemeente, op locatie en gezamenlijk

met de initiatiefnemer, onderzoeken welke aanpassingen mogelijk zijn aan de hand van de algemene regels, zodat de monumentale waarde van het object niet of zo min mogelijk wordt aangetast.

In lid 4 is de bepaling betreffende de religieuze monumenten teruggeplaatst. Is er sprake van een vergunning voor het monument dan is overeenstemming tussen de eigenaar en de vergunningverlener nodig. Overleg en overeenstemming betreffen de wezenlijke belangen van de godsdienstuitoefening in het religieuze monument. Dat betekent dat voor bijvoorbeeld een pastorie of catechisatieruimte deze bepaling dan ook niet geldt.

Artikel 11. De schriftelijke aanvraag

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan op grond van het Bor zowel digitaal als op papier worden ingediend. Bedrijven kunnen echter in beginsel uitsluitend een aanvraag langs elektronische weg indienen. Voor kleine bedrijven kan hiervoor een uitzondering worden gemaakt.

Het Bor bepaalt dat in het kader van de vermindering van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven het bevoegd gezag bij een schriftelijke aanvraag maar maximaal 4 exemplaren van de aanvraag en de daarbij behorende bescheiden mag opvragen. In bepaalde gevallen kan op grond van het derde lid van artikel 4.2 Bor hiervan worden afgeweken. Er moet dan sprake zijn van twee of meer adviezen of verklaringen van geen bezwaar.

Artikel 12. Termijnen advies en vergunningverlening

Op grond van artikel 3.7 Wabo is voor de voorbereiding van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 10 de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing. Het betreft hier een wijziging ten opzichte van de oude model Erfgoedverordening. Op basis hiervan was op de voorbereiding van deze vergunningaanvraag de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure uit de Awb van toepassing verklaard. Op grond van de Wabo is deze procedure niet meer nodig geacht voor de vergunning betreffende de gemeentelijke monumenten. De reguliere voorbereidingsprocedure komt tegemoet aan één van de doelen van de Wabo, namelijk het bevorderen van een snelle besluitvorming.

De reguliere voorbereidingsprocedure sluit voor het overgrote deel aan bij titel 4.1 van de Awb. De procedure vangt aan met een verplichte ontvangstbevestiging van het indienen van een aanvraag. Indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag, stelt het bevoegd gezag de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen de door hem gestelde termijn aan te vullen. Het bevoegd gezag geeft van de aanvraag met vermelding van de ontvangstdatum kennis in een of meer dag, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. Het bevoegd gezag moet op grond van artikel 3.9 Wabo binnen 8 weken een beslissing op de aanvraag nemen. In deze periode moet het bevoegd orgaan eventuele derdebelanghebbenden de mogelijkheid geven om zienswijzen in te brengen.

Het bestuursorgaan kan bij verordening op grond van artikel 2.26, derde lid, Wabo 'andere instanties' aanwijzen die in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de (gemeentelijke) monumentencommissie.

Voor het uitbrengen van advies is geen termijn opgenomen. Van belang is dat de adviseur in de gelegenheid moet worden gesteld om advies uit te brengen. Het is echter aan de adviseur om te bepalen of hij van deze gelegenheid gebruik wil maken. Het uitbrengen van een advies staat het nemen van een besluit niet in de weg. Wordt het advies niet binnen de gestelde termijn gegeven dan kan het bevoegd gezag de procedure vervolgen. Het bevoegd gezag dient altijd de termijn van 8 weken in acht te nemen. De termijn van 8 weken kan met ten hoogste zes weken worden verlengd. Het bevoegde gezag dient hiervan op dezelfde manier mededeling te doen als de kennisgeving van de aanvraag. Deze verlenging van 6 weken is voornamelijk bedoeld om de adviseur meer tijd te geven voor het uitbrengen van een advies.

Op grond van artikel 3.6 Awb dient het bestuursorgaan zelf een termijn te stellen voor het uitbrengen van advies, indien dit niet reeds bij wettelijk voorschrift is bepaald. Deze termijn mag niet zodanig kort zijn, dat de adviseur zijn taak niet naar behoren kan vervullen. Gelet op de beslistermijn dient het uitbrengen van het advies door de monumentencommissie parallel te lopen aan de beoordeling van de aanvraag door het bevoegde gezag. Dit parallel lopen van het advies en de beoordeling gebeurt ook al in het kader van de verlening van de evenementenvergunning waarbij een advies van de brandweer is vereist.

In lid 3 van artikel 3.9 van de Wabo is een positieve fatale beslistermijn opgenomen. Deze positieve fatale beslistermijn houdt in dat de overschrijding van de beslistermijn leidt tot een

omgevingsvergunning van rechtswege. De omgevingsvergunning wordt conform de aanvraag verleend. Men spreekt ook wel van de fictieve vergunningverlening. De omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag na haar bekendmaking.

Het definitieve besluit wordt gepubliceerd en 6 weken ter inzage gelegd en opengesteld voor bezwaar.

Artikel 13. Weigeringsgronden

De omgevingsvergunning wordt geweigerd, indien er strijd is met één van de toetsingscriteria uit het bestaande toetsingskader. De afzonderlijke toetsingskaders zijn onder de Wabo namelijk blijven bestaan. In het kader van dit artikel moet worden afgewogen in hoeverre het belang van monumenten in het geding is. Inhoudelijk kan aangegeven worden dat het belang van de monumentenzorg zwaarder weegt dan andere belangen (bijvoorbeeld het economisch belang). De tekst van het artikel geeft namelijk aan dat het belang van de monumentenzorg zich niet tegen de vergunningverlening mag verzetten. Hierdoor wordt de monumentenzorg centraal gesteld. De vergunning moet op grond van dit artikel worden verleend in de gevallen dat het niet strijdig is met het belang van de monumentenzorg.

Artikel 14. Intrekken van de vergunning

Dit artikellid bevat de mogelijke gronden om een vergunning in te trekken. De bepaling onder b heeft de volgende achtergrond: als de omstandigheden bij de vergunninghouder ten aanzien van het monument wijzigen, dan zou het zo kunnen zijn dat als er een nieuwe belangenafweging zou kunnen plaatsvinden, de belangen van het monument behoren voor te gaan. In dat geval moet het bevoegd gezag mogelijkheden hebben om de vergunning in te trekken.

HOOFDSTUK 4. RIJKSMONUMENTEN

Artikel 15. Vergunning voor beschermd rijksmonument

Lid 1

De procedure voor de afgifte door het bevoegd gezag van de vergunning voor rijksmonumenten staat in hoofdstuk 2 paragraaf 2 van de Monumentenwet 1988, paragraaf 3.3 van de Wabo en afdeling 3.4 van de Awb. De uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure is van toepassing. Hierin verschilt de omgevingsvergunning voor rijksmonumenten van de omgevingsvergunning voor gemeentelijke monumenten. Voor een vergunning als bedoeld in artikel 10 dient namelijk de reguliere procedure gevolgd te worden. Door de inwerkingtreding van de Wabo vindt er geen wijziging in de voorbereidingsprocedure voor de omgevingsvergunning voor rijksmonumenten plaats. Door dit onderscheid in procedures is de beslistermijn voor beide omgevingsvergunningen niet gelijk. Dit heeft tot gevolg dat de adviestermijn voor rijksmonumenten ook langer zal zijn. Door de komst van de Wabo wordt de kring van belanghebbenden vergroot. Gedurende de termijn van terinzagelegging kan een ieder een zienswijze indienen. Voorheen konden alleen belanghebbenden zienswijzen indienen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en, buiten de bebouwde kom, ook Gedeputeerde Staten (hierna: GS) moeten binnen twee maanden na verzending van de adviesaanvraag adviseren (Monumentenwet 1988, artikel 16.2). Het definitieve besluit moet binnen vier maanden na ontvangst van het laatste van de adviezen van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en GS plaatsvinden (Monumentenwet 1988, artikel 16.3). Op het definitieve besluit kan nog slechts door een beperkt groep van belanghebbenden beroep worden ingesteld.

Overigens blijken provincies in de praktijk hieraan op verschillende wijzen invulling te geven. De voorgenomen beperking adviesplicht van de rijksdienst vanaf 2009 zal op bovenstaande van invloed zijn. Daarom wordt de verplichte advisering in het wetsvoorstel 'Wijziging van de Monumentenwet 1988 in verband met onder meer beperking van de ministeriële adviesplicht bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor monumenten' los gelaten. Alleen wanneer er sprake is van reconstructie, sloop en herbestemming van een rijksmonument zal de adviesplicht van toepassing blijven. Ter compensatie van het wegvallen van het advies van de rijksdienst zullen alle gemeenten vanaf 2009 een monumentencommissie moeten hebben aangesteld, die onafhankelijk en deskundig is. Het overgangsartikel 64 in de Monumentenwet 1988, waarin de rijksdienst bij afwezigheid van een monumentencommissie in diens advisering trad, is ingetrokken. Indien het monument buiten de bebouwde kom ligt, is het College van B&W verplicht om een afschrift van de aanvraag aan GS te zenden. GS kunnen de adviesbevoegdheid vervolgens naar eigen inzicht invullen en al dan niet tot advisering overgaan, waarvoor men twee maanden de tijd heeft. Het is gewenst dat GS al op

voorhand kenbaar maken in welke gevallen zij niet adviseren, zodat de beoogde tijdswinst ook daadwerkelijk kan worden gehaald.

Leden 2 en 3

De Monumentenwet 1988 schrijft voor dat de monumentencommissie bij de aanvragen om een omgevingsvergunning voor rijksmonumenten wordt ingeschakeld. Om te voorkomen dat dit wettelijke vereiste door het ontbreken van het advies van de monumentencommissie tot moeilijkheden leidt bij de afgifte van de vergunning, is in lid 3 bepaald dat de monumentencommissie geacht wordt te hebben geadviseerd na het verstrijken van de in lid 2 gestelde adviestermin.

HOOFDSTUK 5. INSTANDHOUDING VAN ARCHEOLOGISCHE TERREINEN

Artikel 16. Instandhoudingbepaling

De Wet op de archeologische monumentenzorg van 21 december 2006 verplicht de raad om, bij de vaststelling van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening, rekening te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten. Het uitgangspunt van deze wet (voortvloeiend uit het Verdrag van Malta) en daarmee ook van deze verordening, is daarom primair dat in het bestemmingsplan, door middel van een gemeentelijke archeologische waardekaart, wordt vastgelegd waar zich archeologische waarden in de bodem kunnen bevinden. Dit artikel voorziet in de behoefte aan een overgangsperiode tot het moment dat een bestemmingplan 'Malta-proof' is.

Lid 1

Tot het moment dat een 'Malta-proof'-bestemmingsplan kan worden vastgesteld, biedt deze verordening bij wijze van artikel 16 de nodige bescherming aan archeologische waarden in de bodem. Het eerste lid van artikel 16 biedt bescherming door het opgenomen verbod om dieper dan ... cm de bodem te verstoren. In de bepaling is nadrukkelijk geen standaard diepte opgenomen, aangezien de lokale situatie zeer uiteen kan lopen. In het buitengebied kan mogelijk volstaan met een diepte van 30 cm, waarbij nog steeds voldoende bescherming kan worden geboden, terwijl een dichtbevolkt stedelijk gebied of een middeleeuwse stadskern mogelijk al bij 10 cm problemen kan hebben om archeologische waarden voldoende te beschermen. Gemeenten moeten hier dus zelf een invulling aan geven.

Lid 2

In het tweede lid van artikel 16 worden een vijftal uitzonderingsmogelijkheden gegeven op het eerste lid. In onderdeel a kan van het verbod uit het eerste lid worden afgeweken, indien de verstoring plaats vindt in een archeologisch monument of verwachtingsgebied als aangegeven op de landelijk of een provinciale archeologische waardekaart. Een gemeente kan van deze kaarten gebruik maken, indien het zelf nog niet beschikt over een gemeentelijke archeologische waardekaart. Deze waardekaarten hanteren over het algemeen een driedeling wat betreft de mate waarin archeologische waarden in de bodem kunnen worden aangetroffen. Deze archeologische verwachtingswaarden zijn vervolgens gekoppeld aan een aantal m2 te verstoren verwachtingsgebied. Hoe lager de verwachte archeologische waarden, hoe groter het aantal m2 kan zijn waarbinnen een verstoring mag plaatsvinden. Bij een hoge verwachtingswaarde zal het aantal m2 waarbinnen een verstoring mag plaatsvinden echter aanzienlijk kleiner zijn. Bij de bepaling van deze grenzen dient voldoende rekening gehouden te worden met de vraag wat er binnen het verwachtingsgebied aan archeologische sporen kan worden aangetroffen. In ieder geval moet binnen de gehanteerde oppervlakte dusdanig zijn dat voldoende informatie verkregen kan worden over de aard, het karakter en de datering van de (mogelijk) in de bodem aan te treffen archeologische sporen. Om dezelfde reden als in het eerste lid zijn ook in dit onderdeel geen standaardwaarden opgenomen, zodat de lokale situatie hieraan een invulling moet geven.

Onderdeel b ziet op de situatie dat het bestemmingsplan wel up-to-date is als bedoeld in de inleidende toelichting bij dit artikel. In dat geval biedt het bestemmingplan, aan de hand van een bijbehorende archeologische waardekaart, voldoende bescherming aan de in de bodem aanwezige of te verwachten archeologische waarden.

In onderdeel c worden een aantal mogelijkheden genoemd uit de Wet ruimtelijke ordening. Dergelijke besluiten kunnen tot stand komen doordat bij de aanvraag voorschriften kunnen worden opgenomen

met betrekking tot archeologische waarden in het gebied waarvoor de aanvraag geldt. Aan de aanvraag kan dan de voorwaarde worden verbonden dat een rapportage wordt overlegd waarin de archeologische waarden van het te verstoren terrein in voldoende mate is vastgesteld. Onderdeel e ziet op situaties buiten de aanvraag als bedoeld in onderdeel c. Het gaat hier in de eerste plaats om een verkapt vergunningstelsel ten behoeve van het realiseren van een fysiek project. Er is voor gekozen om deze bepaling dan ook onder de Wabo te laten vallen. Op grond van artikel 18 zijn de bepalingen uit hoofdstuk 3 van overeenkomstige toepassing verklaard op de beoordeling van het rapport door het bevoegd gezag. Dit rapport kan ook in de nadere regels onder d worden gevraagd en komt overeen met de mogelijkheid in artikel 39, lid 2, van de Monumentenwet 1988 in geval van een bestemmingsplan in de geest van het Verdrag van Malta.

Als laatste wordt in het rijtje het onderdeel d toegelicht. Op grond van dit artikel kan het College nadere regels stellen wat betreft de eisen aan de uitvoering van de bodemverstorende werkzaamheden in een archeologisch monument of verwachtingsgebied. Vooruitlopend op een 'Malta-proof' bestemmingsplan kunnen deze nadere regels inhoudelijk aansluiten op de situatie dat (in een bestemmingsplan waarin een archeologische paragraaf is opgenomen) de verstorende werkzaamheden worden uitgevoerd aan de hand van een aanlegvergunning, waarin vereisten betreffende de bescherming van archeologische waarden zijn opgenomen, een en ander conform de handreiking van de VNG 'Verder met Valletta'.

Artikel 17. Opgravingen en begeleiding

De verplichtingen die in deze bepaling zijn opgenomen kunnen alleen goed functioneren, indien een gemeente hierover actief de archeologische onderzoekers informeert. Immers, indien een gemeente deze bepaling in haar verordening opneemt, wordt gekozen voor een uitgebreide regiefunctie bij archeologische opgravingen binnen het gemeentelijk grondgebied. Indien een dergelijk regierol niet uitdrukkelijk gewenst, dient deze bepaling niet overgenomen te worden. In dat geval bestaat nog steeds voldoende bescherming bij opgravingen, aangezien al in de Monumentenwet 1988 een aantal zaken uitputtend is geregeld. Zo bestaat een vergunningvereiste voor het doen van opgravingen; dient een rechthebbende van een terrein te dulden dat de opgravingbevoegde zijn terrein betreedt en eventueel opgravingen verricht; en is ook de eigendomskwestie van de archeologische vondsten uitputtend geregeld.

Om de bedoelde regierol goed te kunnen uitoefenen dient het College een programma van eisen op te stellen waarmee de kaders worden gesteld voor het ontwerp en de uitvoering van archeologisch onderzoek (lid 1, onder a). Vervolgens wordt van de opgraver verwacht dat hij in een plan van aanpak weergeeft hoe hij specifiek de gestelde kaders, zoals omschreven in het programma van eisen, denkt te gaan invullen (lid 1, onder b). Ook hier is sprake van een verkapt vergunningstelsel ten behoeve van de realisering van een fysiek project. Net als bij onderdeel e, van het tweede lid van artikel 16 is ervoor gekozen om deze bepaling onder de werking van de Wabo te laten vallen. Op grond van de leden 2 en 3 kunnen vervolgens nadere regels worden gesteld met betrekking tot de feitelijke uitvoering (en het toezicht daarop) en de beoordeling van het plan van aanpak.

Artikel 18. Procedure

Zoals hierboven al is aangegeven is er bij artikel 16, tweede lid, onder e en artikel 17, eerste lid, onder b sprake van een verkapt vergunningstelsel en de uitvoering van een fysiek project. Om deze reden is de Wabo van toepassing verklaard. De bepalingen uit de artikelen 11, 12, 13 en 14, welke zien op de verlening van de omgevingsvergunning voor gemeentelijke monumenten, kunnen derhalve van overeenkomstige toepassing worden verklaard. Voor de toelichting wordt verwezen naar de artikelgewijze toelichting bij deze artikelen.

HOOFDSTUK 6. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 19. Tegemoetkoming in schade

De Afdeling rechtspraak van de Raad van State heeft uitgemaakt dat de Erfgoedverordening zonder een schadevergoedingsregeling rechtsgeldig is (BR 86.604). Voor het archeologische deel van de verordening dient echter, op grond van de Wet op de Archeologische monumentenzorg, wel een schadevergoedingsregeling in de verordening opgenomen te worden. De rijksregeling voor excessieve opgravingskosten is ingaande 2009 niet meer van toepassing. Het veroorzaker-betaalt-principe, zoals dat in de memorie van toelichting van de Wet op de Archeologische monumentenzorg

is verwoord, staat bij de afweging tot toekenning van schadevergoeding voorop en geldt voor alle genoemde onderdelen (a t/m e). De gemeente zal zelf per geval moeten afwegen wat 'redelijk' of 'buitenproportioneel' is. In deze modelverordening is gekozen voor een schadevergoedingsbepaling, waarin de specifieke gevallen zijn opgenomen op grond waarvan het bevoegd gezag mogelijk een schadevergoeding aan een belanghebbende dient toe te kennen.

Lid 2 van deze bepaling is ten opzichte van de vorige model-erfgoedverordening geschrapt. Er is geen procedure voorgeschreven voor het bepalen van de tegemoetkoming. De procedure op grond van afdeling 6.1 Wro jo. afdeling 6.1 Bro kan worden toegepast, echter alvorens daartoe te besluiten is het zinvol een inschatting te maken van de schade ten opzichte van de kosten en omvang van deze procedure.

Artikel 20. Strafbepaling

Deze strafbepaling is met de komst van de Wabo alleen nog van toepassing op de nadere voorschriften die het College kan stellen op grond van artikel 10, derde lid en artikel 16, met uitzondering van het tweede lid, onder e. De strafbaarstelling van de omgevingsvergunning voor gemeentelijke monumenten is geregeld in de Wet economische delicten (Wed). Het handelen zonder vereiste omgevingsvergunning of in strijd met de voorschriften daarvan wordt aangemerkt als economisch delict.

Artikel 154, lid 1, van de Gemeentewet laat een keuzemogelijkheid aan de raad om op overtreding van verordeningen straf stellen, maar geen andere of zwaardere dan hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak. In artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht zijn de geldboetecategorieën opgenomen. De op te leggen boete voor strafbare feiten in de eerste categorie is maximaal € 370,- (januari 2008); in de tweede categorie maximaal € 3700,- (januari 2008). Het is de gemeente niet toegestaan om een hogere geldboete op te nemen dan in genoemde categorieën. In de Monumentenwet 1988 is handelen in strijd met artikel 11 (het verbod om een monument zonder vergunning te wijzigen of af te breken) gekoppeld aan een geldboete van de vijfde categorie € 74.000,- (januari 2008).

Op gemeentelijk niveau is, gelet op de ernst van dit vergrijp, de hoogte van de strafmaat voor rijksmonumenten en de wens om enige preventieve werking te bereiken, de keuze voor de geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van drie maanden voor de hand liggend.

Artikel 21. Toezichthouders

In dit artikel worden toezichthouders aangewezen overeenkomstig modelbepaling 90.M van de Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving. Het is de bedoeling dat bij het eerste lid, onder a en b, functies van de ambtenaren die belast zijn met de opsporing worden ingevuld. Het aanwijzen van toezichthouders ingevolge het tweede lid kan door het College geschieden. Deze aanwijzingsbevoegdheid staat los van de vergunningverlening en valt derhalve buiten het bereik van de Wabo.

De basis voor deze aanwijzingsbevoegdheid wordt gevonden in hoofdstuk 5 van de Awb, waarin algemene regels worden gegeven voor de bestuursrechtelijke handhaving van algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften. Toezichthouders worden in artikel 5:11 Awb omschreven als zijnde personen, die bij of krachtens wettelijk voorschrift belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift, zodat de aanwijzing van toezichthouders derhalve in de Erfgoedverordening kan plaatsvinden.

In artikel 5:13 Awb is het evenredigheidsbeginsel neergelegd, wat inhoudt dat een toezichthouder zijn bevoegdheid slechts mag uitoefenen voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak noodzakelijk is. Een toezichthouder kan daarom niet te allen tijde gebruik maken van alle bevoegdheden die in de Awb standaard aan toezichthouders worden toegekend. Steeds zal de afweging gemaakt moeten worden of het voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs noodzakelijk is. Bepalend hiervoor is de aard van het voorschrift op de naleving waarvan een toezichthouder moet toezien.

Op basis van artikel 5:15 Awb is een toezichthouder bevoegd elke plaats te betreden met uitzondering van woningen zonder toestemming van de bewoner. 'Plaatsen' is daarbij een ruim begrip en omvat niet alleen erven en andere terreinen, maar ook gebouwen (niet-woningen). Nadrukkelijk zij hier vermeld dat het College op grond van dit artikel niet zelf opsporingsambtenaren aanwijst als bedoeld in artikel 141 Strafvordering. Dat kan en hoeft het College ook niet te doen aangezien artikel 142 lid 1 sub c Wetboek van Strafvordering regelt dat bij verordening aangewezen toezichthouders ook

opsporingsbevoegdheid toekomt. Deze buitengewone opsporingsambtenaren hebben in de regel een opsporingsbevoegdheid voor een beperkt aantal strafbare feiten.

HOOFDSTUK 7. SLOTBEPALINGEN

Artikel 22. Intrekken oude regeling

Dit artikel regelt de intrekking van de oude Erfgoedverordening, zodat niet twee verordeningen van kracht zijn die hetzelfde onderwerp regelen. Het uitdrukkelijk intrekken van een oude regeling mag niet achterwege worden gelaten met een beroep op het beginsel dat een vroegere regeling ter zijde wordt gesteld door een latere regeling.

Artikel 23. Overgangsrecht

In de praktijk blijkt het overgangsrecht vaak problemen te geven. Indien bijvoorbeeld een regeling wordt ingetrokken, is het niet altijd duidelijk welke gevolgen de intrekking moet hebben voor op die regeling gebaseerde beschikkingen. Vanwege de rechtszekerheid en de eerbiediging van bestaande rechten is daarom in deze verordening een overgangsbepaling opgenomen. De bestaande rechten betreffen in dit geval de aanwijzing tot monument (artikel 3) en de vergunning verlening (artikel 10). In het eerste lid worden de op grond van de oude verordening op de gemeentelijke monumentenlijst voorkomende monumenten geacht te zijn aangewezen en geregistreerd overeenkomstig deze nieuwe verordening. In het tweede lid is geregeld dat aanvragen om een omgevingsvergunning voor gemeentelijke monumenten, die zijn ingediend vóór het van kracht worden van deze verordening, worden afgehandeld op grond van de oude verordening. Voor een bepaalde overgangsperiode zullen er dus twee procedures gelden. Indien de verordening niet tijdig aan de Wabo is aangepast, terwijl deze wet al wel in werking is getreden zet de Wabo de bepalingen uit de verordening aan de kant. De Wabo gaat namelijk voor op lagere regelgeving. De bepalingen uit de verordening zijn van rechtswege onverbindend. Bij een nieuwe aanvraag voor een vergunning gelden dan de bepalingen uit de Wabo.

Artikel 24. Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van deze verordening en het vervallen van de oude verordening is gekoppeld aan de datum van inwerkingtreding van de Wabo. Bekendmaking van deze verordening moet op grond van artikel 142 van de Gemeentewet plaatsvinden tenminste acht dagen voor inwerkingtreding.

Artikel 25. Citeertitel

Dit artikel noemt de naam van de verordening.

Modelverordening leges

De raad van de gemeente [gemeentenaam];

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van [datum en eventueel nr.];

gelet op de artikelen 156, tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;

gezien het advies van ...;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2010 (Legesverordening 2010).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. 'dag': de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- b. 'week': een aaneengesloten periode van zeven dagen;
- c. 'maand': het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand;
- d. 'jaar': het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)^e dag in het volgende kalenderjaar;
- e. 'kalenderjaar': de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

- a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (grondexploitatie) zijn of worden verhaald;
- b. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover die aanvraag betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- c. ...

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 6:
 - a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
 - b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen < ... > dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Alternatief (u kunt dit ook regelen in een regeling gebaseerd op artikel 11)

3. In afwijking van artikel 4:90, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, wordt in geval van contante betaling geen kwitantie afgegeven in de volgende gevallen:
 - a. ...;
 - b. enz.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in die tarieventabel opgenomen bepaling.

(N.B. Eventueel kan - onder nummering van bovenstaande tekst met '1' - als tweede lid worden opgenomen:

2. Voor de toepassing van artikel 28, vierde lid, van de Invorderingswet 1990 wordt de teruggaaf van leges, bedoeld in het eerste lid, aangemerkt als een vermindering van de belastingaanslag.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, indien de wijzigingen:

- a. van zuiver redactionele aard zijn;
- b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:
 1. onderdeel 1.1.9 (akten burgerlijke stand);
 2. hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
 3. hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
 4. onderdeel 1.4.5 (papieren verstrekking uit gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens);
 5. hoofdstuk 6 (verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens);
 6. onderdeel 1.9 1 (verklaring omtrent het gedrag);
 7. hoofdstuk 16 (kansspelen);

een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de leges.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De artikelen en tarieventabel van de 'Verordening [citeertitel oude verordening]' van [datum], laatstelijk gewijzigd bij raadsbesluit van [datum], vervallen met ingang 1 januari 2010, met dien verstande dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. In afwijking van het eerste lid vervallen de volgende onderdelen van de tarieventabel van de in het eerste lid genoemde verordening met ingang van 28 december 2009, met dien verstande dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan:
 - a. <onderdeel 5.7.2 (gebruiksvergunning als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Brandbeveiligingsverordening (gebruiksvergunning)>;
 - b. <onderdeel 14.1.7 (splittingsvergunning als bedoeld in artikel 33 van de Huisvestingswet)>;

- c. <onderdelen 12.1, 12.2 en 12.3 (vergunning, melding of ontheffing als bedoeld in respectievelijk artikel 3, 30 en 35 van de Drank- en Horecawet)>;
 - d. <onderdeel 16.6.... (evenementenvergunning als bedoeld in artikel 2.25 van de Algemene plaatselijke verordening)>;
 - e. <onderdeel 16.6.... (exploitatievergunning prostitutiebedrijf, wijziging daarvan of wijziging in het beheer als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, of 3.15, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening)>;
 - f. <onderdeel 16.6.... (vergunning snuffelmarkt als bedoeld in artikel 5.23 van de Algemene plaatselijke verordening)>;
 - g. <onderdeel 16.6.... (vergunning organisatie markt als bedoeld in artikel 4 van de Marktverordening 2008)>;
 - h. <onderdeel 16.6.... (vergunning of ontheffing als bedoeld in de Leefmilieuverordening ... [naam gebied]>.
3. In afwijking in zoverre van het eerste lid vervallen hoofdstuk 5 (bouwgerelateerde leges) en de onderdelen 16.6...., (wegaanlegvergunning als bedoeld in artikel 2.11 van de Algemene plaatselijke verordening) en 16.6.... (kapvergunning als bedoeld in artikel 4.11 van de Algemene plaatselijke verordening) van de tarieventabel behorende bij de in het eerste lid genoemde verordening op het tijdstip dat de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Staatsblad 2008, 496) en het dan tot wet verheven wetsvoorstel Invoeringswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Kamerstukken 31953) in werking treden, met dien verstande dat:
- a. dit hoofdstuk van toepassing blijft op de belastbare feiten:
 - 1. die zich hebben voorgedaan voor bedoeld tijdstip;
 - 2. waarop de wettelijke voorschriften zoals deze luiden voor inwerkingtreding van deze wetten, nog moeten worden toegepast.
 - b. als genoemde wetten na 1 januari 2010 in werking treden voor belastbare feiten die zich na die datum voordoen, de tarieven in dit hoofdstuk en deze onderdelen worden verhoogd met <..>%, waarbij de uitkomst rekenkundig wordt afgerond op twee decimalen.
4. Indien de datum van inwerkingtreding van titel 1 van de tarieventabel behorende bij deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijven de op grond van het eerste lid vervallen bepalingen gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.
5. De op artikel 10 van de in het eerste lid genoemde verordening gebaseerde regels van het college worden geacht mede gebaseerd te zijn op artikel 11 van deze verordening.

Artikel 13 Inwerkingtreding

- 1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de [achtste] dag na die van de bekendmaking.
- 2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2010.
- 3. In afwijking in zoverre van het eerste en tweede lid, treedt titel 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel in werking op het tijdstip waarop de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Staatsblad 2008, 496) in werking treedt en het dan tot wet verheven wetsvoorstel Invoeringswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Kamerstukken 31953) in werking treden. De datum waarop dit tijdstip valt is tevens de datum van ingang van de heffing voor die titel.

4. In afwijking in zoverre van het eerste en tweede lid, treedt titel 3 van de bij deze verordening behorende tarieventabel in werking op 28 december 2009, welke datum tevens de datum van ingang van de heffing voor die titel is.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Legesverordening 2010.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting op de model-Legesverordening 2010

A Algemeen.....	6
1 Wettelijke basis.....	6
2 Opzet.....	6
3 Geen voorbeelden van tarieven.....	6
4 Het begrip 'dienst'.....	6
Jurisprudentie over het begrip dienst.....	7
B Artikelsgewijze toelichting.....	10
Artikel 1 Begripsomschrijvingen.....	10
Artikel 2 Belastbaar feit.....	10
Artikel 3 Belastingplicht.....	11
Artikel 4 Vrijstellingen.....	11
Onderdeel a.....	11
Onderdeel b.....	12
Andere wettelijke vrijstellingen.....	13
Onderdeel c.....	13
Facultatieve vrijstelling voor ANBI's of non-profitinstellingen.....	14
Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven.....	14
Eerste lid.....	15
Tweede lid.....	15
Tariefstelling en kostendekkendheid; kruissubsidiëring; profijtbeginssel.....	15
Europese Dienstenrichtlijn en Wabo doorkruisen artikel 229b Gemeentewet.....	15
Soms alleen kopieerkosten door te berekenen.....	16
Meer informatie over kostenberekening en kostentoerekening.....	16
Artikel 6 Wijze van heffing.....	16
Artikel 7 Termijnen van betaling.....	18
Eerste lid.....	18
Dienstverlening afhankelijk stellen van betaling?.....	19
Tweede lid.....	20
Derde lid.....	20
Artikel 8 Kwijtschelding.....	20
Artikel 9 Vermindering of teruggaaf.....	20
Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden.....	21
Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders.....	23
Artikel 12 Overgangsrecht.....	23
Eerste tot en met derde lid.....	23
Vierde lid.....	24
Vijfde lid.....	24
Artikel 13 Inwerkingtreding.....	24
Artikel 14 Citeertitel.....	24
C Toelichting op de tarieventabel.....	25
1 Algemeen.....	25

1.1 Inleiding	25
1.2 Indeling van de tarieventabel	25
Kruissubsidiëring	25
Andere indeling mogelijk	26
1.3 Belastbare feit	26
1.4 Hoogte van de tarieven	26
1.5 Te heffen bedrag moet blijken uit de verordening	27
Doorberekenen externe kosten	27
2 Toelichting op de onderdelen	28
Titel 1 Algemene dienstverlening	28
Algemeen	28
Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	28
Kosteloze voltrekking huwelijk, registratie partnerschap en omzetting	28
Onderdelen 1.1.1 en 1.1.2 Huwelijksvoltrekking, registratie partnerschap en omzetting	29
Onderdelen 1.1.3 en 1.1.4 Voltrekking huwelijk etc. in bijzonder huis	30
Onderdeel 1.1.5 Trouwboekje of partnerschapsboekje	30
Onderdelen 1.1.6 en 1.1.7 Lijsten van geboorten etc; abonnement	30
Onderdeel 1.1.8 Naspeuringen in registers burgerlijke stand	31
Onderdeel 1.1.9 Verrichtingen ambtenaren van de burgerlijke stand	31
Hoofdstuk 2 Reisdocumenten	32
Tariefopbouw maximumleges reisdocumenten in euro's per 1 januari 2010	33
Tariefdifferentiaties	33
Hoofdstuk 3 Rijbewijzen	34
Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	35
a Afnemers	35
b Ingeschrevenen	35
c Derden	35
Onderdelen 1.4.1 en 1.4.2 Verstrekkingen aan derden; abonnementen	35
Onderdelen 1.4.3 en 1.4.4 Verstrekken van aangehaakte gegevens	36
Onderdeel 1.4.5 Verstrekkingen op papier aan afnemers en bijzondere derden	37
Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister	37
Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens	37
Hoofdstuk 7 Bestuursstukken	38
Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie	39
Onderdeel 1.8.1 Fotokopieën of lichtdrukken	39
Onderdeel 1.8.2.1 Verstrekkingen uit gemeentelijke basisadministratie adressen en gebouwen (BAG)	39
Onderdeel 1.8.2.2 Verstrekkingen uit Wegenlegger	40
Onderdeel 1.8.2.3 Verstrekkingen uit Rijksmonumentenregister	40
Onderdeel 1.8.2.4 Verstrekkingen uit gemeentelijk vergunningenregister monumenten	40
Onderdeel 1.8.2.5 Verstrekkingen uit gemeentelijk beperkingenregister of -registratie	40
Onderdeel 1.8.3 Kopieën van (delen van) bestanden	41
Inzage in vastgoedregistraties kosteloos	41
Gemeentelijke kadastrale balie: tarieven centraal vastgesteld	41

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	41
Onderdeel 1.9.1 Verklaring omtrent het gedrag	42
Onderdeel 1.9.2 Attestatie de vita	42
Onderdeel 1.9.3 Legalisatie van een handtekening	42
Hoofdstuk 10 Gemeentearchief	42
Onderdeel 1.10.1 Doen van naspeuringen	42
Onderdeel 1.10.2 Verstrekken van kopieën of uittreksels uit gemeentearchief	43
Hoofdstuk 11 Huisvestingswet	43
Hoofdstuk 12 Leegstandwet	44
Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie	44
Hoofdstuk 14 Marktstandplaatsen	44
Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet	45
Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet	45
Hoofdstuk 16 Kansspelen	46
Onderdeel 1.16.1 Aanwezigheidsvergunning	46
Onderdeel 1.16.2 Loterijvergunning	47
Onderdeel 1.16.3 Prijsvraagvergunning	47
Hoofdstuk 17 Kinderopvang	48
Hoofdstuk 18 Telecommunicatie	48
Hoofdstuk 19 Verkeer en vervoer	50
Onderdeel 1.19.1	50
Onderdeel 1.19.2	51
Onderdeel 1.19.3	51
Hoofdstuk 20 Algemeen	52
Onderdeel 1.20.1 Overige vergunningen	52
Onderdeel 1.20.2 'Vangnetbepaling'	52
Soms leges beperkt tot kopieerkosten	52
Milieu-informatie	53
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	53
Algemeen	53
Kruissubsidiëring en profijtbeginsel	53
Transparantie van de legesheffing (artikel 2.9, derde lid, Wabo)	54
Opschorten invorderingsbevoegdheid bij verouderd bestemmingsplan (artikel 3.1, vierde lid, Wro)	54
Opschorten invorderingsbevoegd bij niet tijdig inpassen omgevingsvergunning voor buitenplanse afwijking in bestemmingsplan of beheersverordening (artikel 3.13, eerste en vierde lid, Wro)	54
Omgevingsvergunning van rechtswege (Lex silencio positivo)	55
Legesvrijstelling voor milieu-inrichtingen en mijnbouwwerken (artikel 2.9, eerste lid, Wabo)	56
Geen wettelijke vrijstelling meer voor toegelaten instellingen	56
Planschade	56
Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen	56
Onderdeel 2.1.1.1 Aanlegkosten	57
Onderdeel 2.1.1.2 Bouwkosten	57

Onderdeel 2.1.1.3 Sloopkosten	58
Onderdeel 2.1.1.4 Wabo	58
Onderdelen 2.1.2 en 2.1.3.....	59
Hoofdstuk 2 Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag	59
Onderdeel 2.3	60
Volledige integratie van toestemmingen krachtens wetten	60
Volledige integratie van toestemmingen krachtens verordeningen.....	61
Incidentele integratie (aanhaken)	63
Onderdeel 2.3.1 Bouwactiviteiten	65
Beoordeling bodemrapport	66
Onderdeel 2.3.1.2 Extra welstandstoets.....	67
Onderdeel 2.3.1.3 Advies agrarische commissie	67
Onderdeel 2.3.1.4 Achteraf ingediende aanvraag	67
Onderdeel 2.3.1.5 Beoordeling aanvullende gegevens.....	68
Onderdeel 2.3.2 Aanlegactiviteiten.....	68
Beoordeling bodemrapport	69
Onderdelen 2.3.3 en 2.3.4 (artikel 2.12 Wabo) Planologische strijdig gebruik	69
Beoordeling bodemrapport	70
Onderdeel 2.3.5 In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid ...	70
Onderdeel 2.3.6 Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten	71
Beoordeling bodemrapport	72
Onderdeel 2.3.7 Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten	72
Onderdeel 2.3.7.1	72
Onderdeel 2.3.7.2	72
Beoordeling bodemrapport	73
Sloophmelding	73
Onderdeel 2.3.8 tot en met 2.3.11 Aanleggen of veranderen weg; uitweg/inrit; kappen; opslag van roerende zaken	73
Onderdeel 2.3.12 Projecten of handelingen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998	73
Onderdeel 2.3.13 Handelingen in het kader van de Flora- en Faunawet.....	74
Onderdeel 2.3.14 Andere activiteiten	74
Onderdeel 2.3.15 Omgevingsvergunning in twee fasen.....	74
Onderdeel 2.3.16 Beoordeling bodemrapport	75
Onderdeel 2.3.17 Advies (artikel 2.26 Wabo)	75
Onderdeel 2.3.18 Verklaring van geen bedenkingen (artikel 2.27 Wabo)	76
Hoofdstuk 4 Vermindering	77
Hoofdstuk 5 Teruggaaf	77
Onderdeel 2.5.1 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten	77
Onderdeel 2.5.2 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten	77

Onderdeel 2.5.3 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten	78
Onderdeel 2.5.4 Minimumbedrag teruggaaf.....	78
Onderdeel 2.5.5 Geen teruggaaf legesdeel advies of verklaringen van geen bedenkingen ...	78
Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning	78
Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project.....	78
Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten.....	79
Hoofdstuk 9 Sloopmelding	79
Hoofdstuk 10 In deze titel niet benoemde beschikking.....	79
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn	79
Europese Dienstenrichtlijn	79
Algemeen	79
Wanneer valt vergunningstelsel onder de EDR?	80
EDR en leges	80
EDR en kruissubsidiëring	80
Hoofdstuk 1 Horeca	81
Hoofdstuk 2 Organiseren van evenementen of markten	81
Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven	81
Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte	82
Hoofdstuk 5 Leefmilieuverordening	82
Hoofdstuk 6 Brandbeveiligingsverordening.....	82
Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking.....	82

A Algemeen

1 Wettelijke basis

De leges worden geheven op basis van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet. Vanaf 1 januari 1995 komt het begrip 'leges' niet meer voor in de Gemeentewet. De reden hiervan is dat er geen wezenlijke verschillen bestaan tussen leges en andere rechten. Het begrip 'rechten' in artikel 229 van de Gemeentewet omvat mede de leges.

In de modelverordening is ervoor gekozen de rechten 'leges' te blijven noemen, omdat het hier gaat om een ingeburgerd en herkenbaar begrip. Bovendien gaat het in vrijwel alle gevallen om het in behandeling nemen van aanvragen en vergunningen e.d. en om het verstrekken van documenten. Het staat gemeenten vrij de rechten anders te noemen. Gekozen is voor een zogenaamd 'aangekleed' model, dat wil zeggen dat de tekst van hogere wettelijke regelingen, waar nodig voor de duidelijkheid, is overgenomen.

In verband met artikel 10 van de model-legesverordening 2010 (overdracht van bevoegdheden) is in de aanhef eveneens artikel 156, tweede lid, onder h, van de Gemeentewet genoemd.

De model-legesverordening 2010 is aangepast aan de Europese Dienstenrichtlijn die op 28 december 2009 in de Nederlandse regelgeving moet zijn geïmplementeerd en aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (inclusief invoeringswet) die vermoedelijk op 1 januari 2010 in werking treedt. In verband hiermee is ook overgangsrecht opgenomen.

2 Opzet

De modelverordening leges bestaat uit twee gedeelten, namelijk de verordening zelf met de formele en materiële bepalingen en de tarieventabel met een omschrijving van de belastbare feiten, de heffingsmaatstaven en de tarieven.

Voordeel van deze opzet is dat wijzigingen van tarieven op eenvoudige wijze in de tarieventabel zijn te verwerken zonder dat de onderlinge samenhang van de artikelen in de verordening verloren gaat.

3 Geen voorbeelden van tarieven

In de tarieventabel zijn geen voorbeelden van tarieven opgenomen. Dit heeft een aantal redenen.

Allereerst kunnen de te maken kosten voor de verschillende diensten sterk verschillen per gemeente.

Bovendien is het afhankelijk van het beleid van de raad van iedere gemeente of al of niet kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Ten slotte zouden voorbeelden van tarieven zeer tijdgebonden bedragen kunnen zijn, die snel aan veroudering onderhevig zijn.

Zie ook de toelichting op artikel 5 en de tarieventabel.

4 Het begrip 'dienst'

Artikel 229, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bepaalt dat gemeenten onder andere rechten kunnen heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.

Leges kunnen dus uitsluitend geheven worden voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Dit blijkt uit het arrest van de *Hoge Raad van 9 december 1987 (nr. 24.892, BNB 1988/117, Belastingblad 1988, blz. 65)*.

Het begrip 'dienst' is niet nader gedefinieerd in de wet. Wel is in de jurisprudentie invulling gegeven aan het begrip 'dienst'. Op grond van de jurisprudentie komen wij tot het oordeel dat voor de vraag of er sprake is van een dienst doorslaggevend is of degene te wiens behoefte de dienst wordt verleend een individueel belang heeft bij de dienst. Dit individuele belang is in beginsel altijd aanwezig indien de dienstverlening wordt gevraagd.

Indien de dienst ambtshalve wordt verleend, is er naar het oordeel van de wetgever geen sprake van een dienst (Tweede Kamer, vergaderjaar 1989-1990, 21 591, nr. 3, blz. 78). Dit betekent dat vanaf 1 januari 1995 voor het ongevraagd verlenen van diensten geen legesheffing meer mogelijk is.

Is het algemene belang groter dan het individuele belang van de aanvrager dan wel degene te wiens behoefte de dienst wordt verleend, dan is er geen sprake van een dienst die legesheffing rechtvaardigt. Ten slotte merken wij op dat het 'verlenen' van een dienst, zoals geformuleerd in de modelverordening, uitsluitend betrekking heeft op het in gang zetten van de dienstverlening. Er is dus sprake van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting.

Jurisprudentie over het begrip dienst

Hieronder geven wij een – chronologisch aflopend – overzicht van de jurisprudentie, dat meer inzicht geeft of in een concreet geval sprake is van verlening van diensten bedoeld in artikel 229b, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet.

- *HR 23 maart 2007, nr. 40664, LJN: BA1262 (Velsen)*

Bij een bouwaanvraag die incompleet is en door de gemeente op grond van artikel 4:5 van de Awb 'verder buiten behandeling is gelaten' is voldaan aan het belastbaar feit voor heffing van leges 'het in behandeling nemen van een aanvraag'. Deze uitspraak is het vervolg op Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2004, nr. 02/06849, LJN: AO3409, dat anders oordeelde, ook in: Gerechtshof Amsterdam 26 september 2003, nr. 03/01041, LJN: AN7885 (Haarlemmermeer)

- *HR 13 augustus 2004, nr. 37863, LJN: AI0408*

Bij de behandeling van aanvragen voor planschade is sprake van een publieke taakuitoefening door de gemeente en niet van een individualiseerbaar belang, zodat geen sprake is van verlening van een dienst in de zin van artikel 229 van de Gemeentewet (zie voor planschadevergoeding ook verderop in deze toelichting).

- *HR 11 juni 1997, nr. 31253, BNB 1997/271*

Bij de werkzaamheden die voor gedeputeerde staten verbonden zijn aan het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een verklaring van geen bezwaar op grond van - onder meer - artikel 19 van de (oude) Wet op de Ruimtelijke Ordening, gaat het rechtstreeks en vooral om het dienen van het publieke belang. Er is wel indirect een particulier belang van de 'achterliggende' aanvrager - in voorkomende gevallen de gemeente zelf, maar gelet op het preventief bestuurtoezicht van de provincie, niet rechtstreeks en in overheersende mate. Bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar is derhalve niet, ook niet gedeeltelijk, sprake van een rechtstreeks aan de gemeente dan wel aan de 'achterliggende' aanvrager verrichte dienst.

- *HR 7 mei 1997, nr. 31845, Belastingblad 1997, blz. 586*

Duikwerkzaamheden van de brandweer (het betrof het opduiken van een auto) kunnen worden aangemerkt als het verlenen van een dienst 'indien het gaat om werkzaamheden die niet alleen liggen buiten het gebied van brand- en rampenbestrijding alsmede van beperking en bestrijding van gevaar voor mens en dier bij ongevallen, maar bovendien rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang'.

- *HR 13 april 1994, nr. 28887, Belastingblad 1994, blz. 431*

Het door de politie op verzoek van belanghebbende, in verband met een door deze gemelde aansluiting op een stil alarmsysteem, opstellen van een aanvalsplan, dient voornamelijk om een efficiënt politieoptreden ter handhaving van de rechtsorde mogelijk te maken en om de veiligheid van de bij dat optreden betrokken politieagenten te verhogen. De desbetreffende werkzaamheden houden in het algemeen niet rechtstreeks en voornamelijk verband met een dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar particulier belang. Er is geen sprake van een dienst in de zin van artikel 229 Gemeentewet.

- *HR 11 december 1992, nr. 14484, RvdW 1993, nr. 6 (Vlissingen/Rize)*

Met betrekking tot het nablussen van een brand op een schip is kostenverhaal niet mogelijk.

- *HR 14 oktober 1992, nr. 27804, BNB 1993/24, Belastingblad 1993, blz. 165*

Melding ex artikel 2a van de (toenmalige) Hinderwet is geen dienst.

- *Koninklijk Besluit van 2 oktober 1990, nr. 90.001535, Belastingblad 1991, blz. 285*

Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Delft omdat die verordening een bepaling bevatte op grond waarvan leges geheven konden worden van overheidsorganen voor diensten die worden verricht ter uitvoering van bepaalde medebewindstaken, zoals het verstrekken van gegevens aan het CBS, het afgeven van verklaringen omtrent het gedrag etc.

- *Koninklijk Besluit van 24 augustus 1990, nr. 89.030275, Belastingblad 1990, blz. 668*

Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Horst, omdat in de verordening een tarief was opgenomen voor een melding ex artikel 2a van de (toenmalige) Hinderwet. Geen dienstverlening.

- *Koninklijk Besluit van 28 december 1988, nr. 13 (Belastingblad 1989, blz. 123)*

Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Schoorl, omdat in die verordening een tarief was opgenomen voor het behandelen van een kennisgeving in de zin van artikel 1a van het Hinderbesluit. Geen dienstverlening. - Koninklijk Besluit van 28 december 1988, nr. 12, Belastingblad 1989, blz. 126 Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Geldermalsen, omdat in de verordening een tarief was opgenomen voor het bevestigen van een ingevolge artikel 7c van de Wet op de kansspelen gedane mededeling omtrent een te houden klein kansspel. Geen dienstverlening.

- *Hoge Raad 9 december 1987, nr. 24892, Belastingblad 1988, blz. 65*

Voor legesheffing moet de voorwaarde worden gesteld dat sprake is van door of vanwege het gemeentebestuur verleende diensten. Bij een aanschrijving tot woningverbetering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de (oude) Woningwet, welke op grond van artikel 25, vierde lid, van die wet nodig is om de verplichtingen van degene tot wie zij is gericht te doen ontstaan, is geen sprake van het verlenen van een dienst aan de betrokkene in deze zin.

- *HR 1 juli 1969, nr. 16165, BNB 1969/185*

Voor het in behandeling nemen van aanvragen tot het verkrijgen van een bouwvergunning kunnen leges worden geheven. In het algemeen worden met de term leges niet slechts heffingen aangeduid, die gericht zijn op de vergoeding van de kosten verbonden aan het op schrift stellen van bij bepaalde administratieve diensten behorende stukken, maar mede heffingen, welke op de vergoeding van die diensten zelf zijn gericht.

- *Hoge Raad 4 december 1963, nr. 15069, BNB 1964/45*

De leges kunnen betrekking hebben op aanvragen van kampeervergunningen, de behandeling en de verlening daarvan en daarnaast op de kosten die het kamperen voor de gemeente meebrengt. Daarbij doet niet ter zake of degene aan wie de dienst wordt verleend daarop al of niet aanspraak kan maken.

B Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Om duidelijkheid te scheppen over de inhoud van een aantal in de tarieventabel voorkomende begrippen is daarvan een omschrijving opgenomen in artikel 1.

Uiteraard kan een gemeente andere begrippen hanteren dan die in artikel 1 of die begrippen anders omschrijven.

Artikel 2 Belastbaar feit

De verordening kent zeer uiteenlopende diensten waarvoor leges worden geheven. Daarom is naast de in artikel 2 opgenomen algemene omschrijving van het belastbare feit voor iedere dienst afzonderlijk een verdere omschrijving van het belastbare feit in de tarieventabel opgenomen. Dat is dan ook de reden dat in artikel 2 wordt gesproken van 'diensten, bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel'. Omdat artikel 217 van de Gemeentewet bepaalt dat het voorwerp van de belasting en het tarief moeten zijn vermeld in de belastingverordening, mag er geen twijfel over bestaan dat de tarieventabel deel uitmaakt van de verordening. Vandaar dat de woorden 'daarbij behorende' zijn gebruikt. In de tarieventabel en in de bij de verordening en de tarieventabel behorende bijlagen wordt dit eveneens uitdrukkelijk aangegeven.

De omschrijving van het belastbare feit is van belang voor de vraag of de materiële belastingschuld ontstaat en het tijdstip waarop die belastingschuld ontstaat.

Het belastbare feit zou op verschillende manieren omschreven kunnen worden. Zo kan bijvoorbeeld worden gekozen voor 'het verlenen van een vergunning' maar ook kan worden gekozen voor 'het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning'.

In de modelverordening is gekozen voor de laatste formulering. Dit heeft als voordeel dat leges al verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag en dat niet bepalend is het moment waarop de vergunning wordt verleend. Ook is niet van belang of de vergunning wordt verleend of geweigerd. Zou het belastbare feit zijn 'het verlenen van de vergunning' dan heeft op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag het belastbare feit zich nog niet voorgedaan en is dus de materiële belastingschuld nog niet ontstaan. Vooruitbetaling voor het moment van het ontstaan van de materiële belastingschuld is niet mogelijk. Ook kan dan niet worden geheven als de vergunning wordt geweigerd, hoewel de gemeente wel de kosten van behandeling heeft gemaakt. Overigens kan op grond van wettelijke bepalingen niet in alle gevallen het belastbare feit worden omschreven als 'het in behandeling nemen van een aanvraag'. Zo kunnen alleen voor het voltrekken van een huwelijk, en niet voor het in behandeling nemen van de aanvraag daarvan, leges geheven worden, dit op grond van de Wet rechten burgerlijke stand (Stb. 1879, 72).

Wij merken nog op dat de Hoge Raad de uitdrukking 'in behandeling nemen' uitlegt tegen de achtergrond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onder letter b, Gemeentewet. In dat artikel is de bevoegdheid gegeven rechten te heffen ter zake van het genot van door de gemeente verstrekte diensten. Als een besluit wordt genomen om een aanvraag niet verder te behandelen (artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht), kunnen er volgens de Hoge Raad al diensten zijn verstrekt die de heffing van leges rechtvaardigen (*Hoge Raad 21 december 2007, nr. 41303, LJN: BC0652*).

Artikel 3 Belastingplicht

De belastingverordening moet vermelden wie de belastingplichtige is (artikel 217 van de Gemeentewet). Vanwege het uiteenlopende karakter van de verschillende diensten is gekozen voor een ruime omschrijving van de belastingplicht, om te voorkomen dat in bepaalde situaties geen belastingplichtige aangewezen zou kunnen worden.

Het gebruik van de woorden 'dan wel' is bedoeld om te voorkomen dat voor dezelfde dienst van twee belastingplichtigen, te weten de aanvrager en degene te wiens behoeve de dienst wordt verricht, leges zullen worden geheven.

Vanuit de systematiek van de modelverordening ligt het voor de hand in eerste instantie de aanvrager van de dienst in de heffing te betrekken. Als het niet mogelijk is een aanvrager als belastingplichtige aan te wijzen, bijvoorbeeld als de aanvrager duidelijk niet de belanghebbende is, dan kan degene ten behoeve van wie de dienst wordt verleend als belastingplichtige aangemerkt worden. Dit laatste zal zich niet snel voordoen omdat, zoals al eerder is geconstateerd, de aanvrager per definitie een belang heeft bij de dienstverlening.

Wij zijn van mening dat zich bij het aanwijzen van de belastingplichtige geen keuzesituatie kan voordoen. In verband hiermee is het stellen van beleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige niet nodig. Zie ook de *modelbeleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige in een keuzesituatie*.

Artikel 4 Vrijstellingen

Onderdeel a

In onderdeel a hebben wij een (verplichte) vrijstelling opgenomen voor diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 6.4 (grondexploitatie) van de Wet ruimtelijke ordening zijn of worden verhaald. Deze vrijstelling houdt verband met de zogenaamde Grondexploitatiewet (Stb. 2007, 271) die op 1 juli 2008 in werking is getreden en onderdeel uitmaakt van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (afdeling 6.4). Uitgangspunt van de Grondexploitatiewet vormt een verplichting tot kostenverhaal. Deze verplichting houdt in, dat een gemeente de gemaakte kosten op de particuliere grondeigenaar moet verhalen in het geval deze eigenaar tot een ontwikkeling van de gronden overgaat. De gemeente mag hier bovendien niet meer van afzien, zoals vóór 1 juli 2008 nog wel het geval kon zijn. Indien er sprake is van een bouwplan zoals omschreven in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening moeten de kosten (zoals opgenomen op de limitatieve kostensoortenlijst van artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening) worden verhaald op de particuliere ontwikkelaar. Deze kosten kunnen niet nogmaals via de leges in rekening worden gebracht. Dit zou namelijk betekenen, dat de aanvrager van de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit bepaalde kosten twee keer zou gaan betalen. Het verplichtende karakter van het kostenverhaal op grond van de Grondexploitatiewet houdt ook in, dat het niet toegestaan is voor de gemeente om af te zien van het kostenverhaal van verleende diensten via het stelsel van de Grondexploitatiewet, om deze kosten vervolgens alsnog via de leges te verhalen. De gemeente heeft dus geen keuzevrijheid om het kosten voor verleende diensten via de grondexploitatiewet, dan wel via de leges te verhalen, maar moet verplicht het stelsel van de Grondexploitatiewet gebruiken.

De Grondexploitatiewet legt allereerst een nieuwe basis voor privaatrechtelijke overeenkomsten over grondexploitatie tussen gemeenten en particuliere eigenaren die tot ontwikkeling van hun grondeigendom willen overgaan (artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening). Deze privaatrechtelijke overeenkomst biedt de gemeente de mogelijkheid om met een particuliere eigenaar afspraken te maken over het kostenverhaal van de betreffende bouwlocatie, over eventuele planschade en over bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten de locatie. De gemeente kent voor deze privaatrechtelijke overeenkomst een volledige contractsvrijheid, met inachtneming van wet- en regelgeving en de algemene rechtsbeginselen.

Verder omvat de wet een publiekrechtelijk spoor voor situaties, waarin de partijen binnen de privaatrechtelijke onderhandelingen geen onderlinge overeenkomst over het kostenverhaal hebben bereikt (artikel 6.12 tot en met artikel 6.22 van de Wet ruimtelijke ordening). Van centrale betekenis binnen dit publiekrechtelijke spoor is het exploitatieplan, waarin de gemeente de uitgangspunten voor de grondexploitatie kan vastleggen. Dit exploitatieplan moet tegelijkertijd worden vastgesteld en bekendgemaakt met het bestemmingsplan, het wijzigingsbesluit of de omgevingsvergunning. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit zal vervolgens via de toetsing aan het vigerende ruimtelijke plan en het bijbehorende exploitatieplan de bijdrage van de particuliere ontwikkelaar aan het kostenverhaal worden vastgesteld en in de voorschriften bij de omgevingsvergunning worden opgenomen.

In artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening is een limitatieve lijst opgenomen met kosten die moeten worden verhaald binnen het publiekrechtelijke spoor van de Grondexploitatiewet. Deze lijst omvat onder meer de kosten van het verrichten van onderzoek, waaronder in ieder geval begrepen grondmechanisch en milieukundig bodemonderzoek, akoestisch onderzoek, ander milieukundig onderzoek, archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek (artikel 6.2.4, sub a), de kosten van het opstellen van gemeentelijke ruimtelijke plannen ten behoeve van het exploitatiegebied (artikel 6.2.4, sub i) en de kosten van andere door het gemeentelijk apparaat of in opdracht van de gemeente te verrichten werkzaamheden, voor zover deze werkzaamheden rechtstreeks verband houden met de in het besluit bedoelde voorzieningen, werken, maatregelen en werkzaamheden (artikel 6.2.4, sub j).

Onderdeel b

Onderdeel b heeft betrekking op het oprichten, het veranderen of veranderen van de werking of het in werking hebben van een (milieu-)inrichting of mijnbouwwerk (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Hiervoor kunnen geen leges worden geheven op grond van artikel 2.9, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dat luidt:

'1. Voor zover aanvragen tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning betrekking hebben op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, worden geen rechten geheven.'

Dit is dus ook een wettelijke vrijstelling, die wij voor een goed begrip hebben opgenomen in de legesverordening. Deze vrijstelling geldt ook als de gemeente deze niet opneemt in de legesverordening. Het is van belang, omdat de gemeente de kosten die met de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor deze milieuactiviteiten gepaard gaan, niet langs een omweg kan verhalen via de leges voor bijvoorbeeld een bouw- of aanlegactiviteit. Een nauwkeurige, controleerbaar vastgelegde kostentoerekening is dus noodzakelijk.

Zoals bekend zijn de milieuleges met ingang van 1 januari 1998 wettelijk onmogelijk geworden (artikel 15.34a Wet milieubeheer en artikel 86a Wet bodembescherming). Dat is in de Wabo dus doorgetrokken. Gemeenten zijn/worden gecompenseerd via het gemeentefonds.

Andere wettelijke vrijstellingen

In artikel 4 zijn niet vermeld de vrijstellingen die voorkomen in andere hogere wettelijke regelingen. Overigens kan de legesverordening geen inbreuk maken op of bepaalde beperkingen opnemen met betrekking tot de bij wet verleende vrijstellingen.

Die vrijstellingen zijn onder meer:

- De diplomatieke en internationale vrijstellingen. Op grond van artikel 243 van de Gemeentewet kunnen de ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën vrijstelling van gemeentelijke belastingen verlenen indien het volkenrecht dan wel het internationale gebruik daartoe noopt. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt, althans voor zover voor de leges van belang, in de 'Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen gemeentelijke belastingen 1997' (Regeling van 20 december 1996, FO96/ U2383, Stcrt. 1996, 249, Belastingblad 1997, blz. 91, nadien gewijzigd).
- De vrijstelling voor het doen van naspeuringen (door de aanvrager zelf) in de gemeentearchieven bedoeld in de Archiefwet 1995, dit vanwege het openbare karakter van archiefbewaarplaatsen (artikel 14 van de Archiefwet 1995).
- De vrijstellingen opgenomen in de artikelen 2 en 4 van de Wet rechten burgerlijke stand 1879, Stb. 72, laatstelijk gewijzigd bij de Wet van 27 november 2008, Stb. 500 (inwerkingtreding 1 maart 2009).
- De 'vrijstelling' met betrekking tot de verlening, wijziging of intrekking van een vergunning of ontheffing krachtens de Wet milieubeheer (artikel 15.34a Wet milieubeheer).
- De 'vrijstelling' voor beschikkingen krachtens de Wet bodembescherming (artikel 86a Wet bodembescherming).
- De vrijstellingen ('kosteloze verstrekkingen'), genoemd in onder andere:
 - artikel 55 van de AWR;
 - artikel 32a van de Wet waardering onroerende zaken;
 - artikel 93 van de Pensioenwet;
 - artikel 111 van de Pensioenwet politieke ambtsdragers;
 - artikelen 78, eerste lid, 79, eerste en tweede lid, 95 en 99, tiende lid, van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens;
 - artikel 41 van de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940-1945;
 - artikel 52 van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945;
 - artikel 55, derde lid, van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.

Onderdeel c

In onderdeel c en eventueel volgende onderdelen kan de gemeente andere vrijstellingen opnemen. Wij merken hierbij op dat vrijstellingen in beginsel niet passen bij de aard van de legesheffing: een heffing voor dienstverlening die op verzoek plaatsvindt en dient ter bestrijding van de gemeentelijke kosten. Wij hebben in artikel 4 daarom geen facultatieve vrijstellingen opgenomen.

Facultatieve vrijstelling voor ANBI's of non-profitinstellingen

Veel gemeenten overwegen vrijstelling van leges voor bepaalde vergunningen op grond van de Algemene plaatselijke verordening (APV) ten behoeve van algemeen nut beogende instellingen (ANBI's) of non-profitinstellingen, bijvoorbeeld een vrijstelling van de leges voor een collectevergunning waarbij de opbrengst is bestemd voor een ideëel doel of een vrijstelling van de leges voor een evenementenvergunning voor het houden van een straatfeest door een buurtvereniging.

Daarbij moet worden bedacht dat het grond van de APV mogelijk is voor bepaalde aangelegenheden vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht. In dat verband wijzen wij op de ledenbrief van de VNG Lbr. 06/77 – Model-APV supplement 13 (6 juni 2006). Hierbij is een vrijstellingsmogelijkheid gecreëerd voor categorieën van evenementen en wordt een eenmalige verlening van een (doorlopende) collectevergunning aan CBF-instellingen mogelijk gemaakt. Deregulering leidt ertoe dat geen vergunning nodig is, waardoor ook geen legesplicht kan ontstaan. Een andere optie is de tegemoetkoming aan bedoelde ideële instellingen op een andere wijze vorm te geven, bijvoorbeeld door middel van subsidieverlening.

Om de legesheffing 'zuiver' te houden, gaat onze voorkeur daarom uit naar het verlenen van vrijstelling van de vergunningplicht. Dat neemt niet weg dat vrijstelling van legesheffing voor algemeen nut beogende of non-profitinstellingen niet op voorhand onverdedigbaar is voor de belastingrechter. Er zijn gelet op de aard van de heffing wel risico's. De Gemeentewet (artikel 229) maakt geen verschil in de persoon van de belastingplichtige. Essentieel voor de vrijstelling voor een bepaalde groep lijkt op grond van de huidige wetgeving en jurisprudentie te zijn dat de gemeente een objectieve rechtvaardigingsgrond voor de verschillende behandeling heeft in het gevoerde gemeentelijke beleid. Een tweede element is dat de verschillende behandeling niet zodanig mag zijn dat er sprake is van een willekeurige en onredelijke heffing. Geen erg concrete kaders dus en gezien de aard van de heffing (verhaal van gemaakte kosten) ook niet zonder risico bij toetsing door de belastingrechter.

Een objectief geformuleerde vrijstelling zou als volgt kunnen luiden:

Leges worden niet geheven voor:

c. het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in onderdeel <nummer> van de bij deze verordening behorende tarieventabel, indien deze aanvraag een vergunning betreft voor een algemeen nut beogende instelling of <plaatselijke> non-profitinstelling die zich blijkens haar statuten de uitoefening ten doel stelt van activiteiten van maatschappelijke, sociale of culturele aard <en waarbij de activiteiten in hoofdzaak worden verricht door vrijwilligers>;

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven

Voor een toelichting verwijzen wij naar *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 6, *Maatstaf van heffing*, en onder 7, *Belastingtarief*. Meer specifiek merken wij met betrekking tot de leges nog het volgende op. In de memorie van toelichting van de Wet materiële belastingbepalingen wordt als voorbeeld van tariefdifferentiatie genoemd dat de huwelijksleges voor mensen van buiten de gemeente hoger mogen zijn dan voor inwoners van de gemeente.

Eerste lid

Voor de maatstaven van heffing en tarieven wordt in dit artikel verwezen naar de bij de verordening behorende tarieventabel die, zoals in de toelichting op artikel 2 reeds is opgemerkt, deel uitmaakt van de verordening.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel is een regeling opgenomen voor die diensten, waarbij als maatstaf van heffing het aantal uren, bladzijden en dergelijke is gehanteerd. Door deze bepaling hoeft in de tarieventabel niet steeds te worden vermeld dat gedeelten van bijvoorbeeld uren of bladzijden voor een geheel uur of een gehele bladzijde zullen worden gerekend.

Tariefstelling en kostendekkendheid; kruissubsidiëring; profijtbeginzel

Het is constante jurisprudentie dat de hoogte van de tarieven niet ter beoordeling van de belastingrechter staat, tenzij de verordening zou leiden tot strijd met wettelijke regels of tot een willekeurige en onredelijke belastingheffing, waarop de wetgever met het toekennen van de heffingsbevoegdheid niet het oog kan hebben gehad. Tussen de hoogte van de leges enerzijds en de omvang van de terzake van gemeentewege verstrekte diensten dan wel de voor de dienst door de gemeente gemaakte kosten anderzijds is geen rechtstreeks verband vereist (zie onder meer: *Hoge Raad 18 september 1991, nr. 27457, BNB 1991/351; Hoge Raad 24 december 1997, nr. 32569, LJN AA3345, BNB 1998/70*).

Op grond van artikel 229b van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Ook de belastingrechter heeft zich op dit standpunt gesteld (zie onder meer: *Hoge Raad 4 februari 2005, nr. 38860; LJN:AP1951; Hoge Raad 14 augustus 2009, nr. 43120, LJN: BI1943*). Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld. Dit laatste zou ook moeilijk realiseerbaar zijn gezien het feit dat de kosten voor de individuele diensten moeilijk zijn te bepalen. Dat neemt niet weg dat een gemeente wel een kostendekkendheid per dienst of per samenhangende groep van diensten mag nastreven, als de gemeente in dit opzicht maar een consequente lijn volgt (vergelijk *Hof 's-Hertogenbosch 3 oktober 2002, nr. 99/30246, LJN: AE9620*).

Op grond van het bovenstaande is het mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Daarnaast kan bij de tariefstelling uitdrukking worden gegeven aan het profijtbeginzel. Dat is een aparte beleidsmatige afweging. Onderlinge verschillen in - op zichzelf geoorloofde - kostendekkingspercentages tussen groepen van diensten zijn niet in strijd met de wet of met enig algemeen rechtsbeginzel. Een motivering voor die verschillen is niet vereist (*Hoge Raad 14 augustus 2009, nr. 43120, LJN: BI1943*).

Europese Dienstenrichtlijn en Wabo doorkruisen artikel 229b Gemeentewet

De mogelijkheden tot kruissubsidiëring zijn door de komst van de Europese Dienstenrichtlijn (EDR) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) beperkter geworden.

De EDR maakt kruissubsidiëring binnen een cluster van samenhangende vergunningstelsels mogelijk. Dit betreft alleen de diensten aan dienstverrichters waarop de EDR van toepassing is. De wetgever heeft hierin geen aanleiding gezien om artikel 229b van de Gemeentewet te wijzigen.

Bij de introductie van de Wabo (omgevingsvergunning) gaat de wetgever ervan uit dat kruissubsidiëring tussen het cluster omgevingsvergunning en andere in de legesverordening opgenomen dienstverleningen niet mogelijk is (Kamerstukken 29515 2005/2006, nr. 140, pag. 26; Kabinetsplan aanpak administratieve lasten).

De Wabo en de EDR doorkruisen daarmee de wettelijke regeling van artikel 229b Gemeentewet. Dat is de reden dat wij de tarieventabel in drie titels hebben verdeeld.

Soms alleen kopieerkosten door te berekenen

Soms mogen slechts bepaalde kosten voor een dienst worden doorberekend. Zie bijvoorbeeld de artikelen 2:11, tweede lid, 3:11, derde lid, en 7:4, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 19.1b van de Wet milieubeheer. Een aantal van deze artikelen is aan de orde geweest in de uitspraken van *Hof Amsterdam 21 december 2001, nr. 00/2665, Belastingblad 2002, blz. 959*, en van *Hof Arnhem van 27 augustus 2002, nr. 01/01610, LJN: AE8932*. Een redelijke uitleg van deze wettelijke bepalingen leidt naar het oordeel van de hoven tot de conclusie dat voor het verstrekken van kopieën als de onderhavige uitsluitend de kosten van het vervaardigen van kopieën, afschriften etc. in enge zin door middel van het heffen van leges in rekening mogen worden gebracht. Tot de kosten die in dat geval in rekening mogen worden gebracht behoren onder meer wel de arbeidskosten van het kopiëren zelf, maar niet de kosten van het opzoeken en weer opbergen van de desbetreffende originelen. Het kosteloos ter inzage leggen c.q. geven, zoals de wet dat in deze gevallen voorschrijft, impliceert eventuele zoek- en opbergwerkzaamheden en de daaraan te besteden tijd.

Meer informatie over kostenberekening en kostentoerekening

Voor een verdere beantwoording van de vraag welke kosten wel en welke kosten niet kunnen worden doorberekend, verwijzen wij naar:

- het stappenplan genotsretributie, VNG, najaar 2009
- de Handreiking kostentoerekening leges en tarieven, die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties sinds juli 2007 via haar website beschikbaar stelt. Deze handreiking geeft inzicht in de doorberekening van de kosten in de rechten, heffingen en tarieven die maximaal 100% kostendekkend mogen zijn;
- het boekje Kostentoerekening en gemeentelijke heffingen, VNG-uitgeverij (thans: SDU uitgevers), Den Haag 1999.

Artikel 6 Wijze van heffing

Op grond van artikel 233 van de Gemeentewet kunnen gemeentelijke belastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. In de belastingverordening zal moeten worden geregeld welke wijze van heffing geldt.

In de modelverordening is in beginsel gekozen voor de heffing op andere wijze, omdat deze wijze van heffing wordt gekenmerkt door een grote mate van vormvrijheid, wat goed aansluit bij het karakter van de heffing van leges.

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 9 *Wijze van heffing*, bij 'Heffing op andere wijze'.

In bepaalde gevallen kan het zinvol zijn de wijze van heffing van de leges een andere invulling te geven of een andere heffingswijze te kiezen. Dit kan het geval zijn bij de heffing van leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning (onderdeel 2.3 van de tarieventabel). Deze omschrijving leidt ertoe dat de leges verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag. Op dat moment dient de hoogte van het legesbedrag dus vastgesteld te worden. Dat is niet altijd eenvoudig, omdat de hoogte van het legesbedrag voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor bijvoorbeeld bouwactiviteiten afhankelijk is gesteld van de hoogte van de bouwkosten en deze niet altijd direct duidelijk is. Een te lage vaststelling en daarmee een te laag geheven legesbedrag is daarom niet ondenkbaar. Blijken achteraf de bouwkosten hoger te zijn, dan kunnen de te weinig geheven leges, als de leges op andere wijze worden geheven, alleen nog worden nagevorderd (artikel 16 van de AWR). Navordering is slechts mogelijk indien er sprake is van een zogenaamd 'nieuw feit', dat wil zeggen een feit dat de heffingsambtenaar niet bekend was of redelijkerwijs niet bekend had kunnen zijn, behoudens in de gevallen waarin de belastingplichtige voor dit feit te kwader trouw is. De nieuw feit-eis maakt het niet eenvoudig de te weinig geheven leges na te vorderen.

Dit probleem kan worden ondervangen door eerst een bedrag voorlopig te vorderen tot ten hoogste het bedrag dat vermoedelijk gevorderd zal worden. De bevoegdheid hiertoe berust op artikel 14 van de AWR. De *uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen* dient overigens wel te voorzien in de mogelijkheid een bedrag voorlopig te vorderen. Daartoe zou de volgende bepaling in die regeling opgenomen kunnen worden:

'Indien het bedrag dat vermoedelijk gevorderd zal worden dit rechtvaardigt, kan een bedrag voorlopig gevorderd worden.'

Wij wijzen er wel op dat een kennisgeving van het voorlopig gevorderde bedrag altijd gevolgd moet worden door een kennisgeving van het (definitief) gevorderde bedrag.

Een oplossing kan ook zijn de leges voor het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning te heffen bij wege van voldoening op aangifte (zie de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 9, bij 'Heffing bij wege van voldoening op aangifte'). Aan de aanvrager van een omgevingsvergunning wordt een aangiftebiljet uitgereikt. Het model voor de uitnodiging tot het doen van aangifte (het formulier van het aangiftebiljet) wordt op grond van de *Modeluitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen* vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Op het aangifteformulier zal de aanvrager van de vergunning voor zover deze betrekking heeft op bouwactiviteiten de hoogte van de bouwkosten moeten vermelden. De totaal verschuldigde leges moet de aanvrager vervolgens zelf berekenen en op aangifte voldoen. Blijken de bouwkosten achteraf hoger te zijn, dan kan een naheffingsaanslag als bedoeld in artikel 20 van de AWR worden opgelegd. Hieraan is niet, zoals bij de navordering wel het geval is, de voorwaarde verbonden dat er sprake is van een 'nieuw feit'. Tegelijkertijd met het vaststellen van de naheffingsaanslag kan een verzuimboete worden opgelegd van ten hoogste € 4.537,- (artikel 67c AWR). Voor zover sprake is van opzet of grove schuld kan in plaats daarvan ook een vergrijpboete van ten hoogste 100% van de te weinig geheven belasting worden opgelegd (artikel 67f AWR).

De bevoegdheid tot het opleggen van een naheffingsaanslag vervalt op grond van artikel 20, derde lid, van de AWR vijf jaren na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan. Worden voor bepaalde gevallen de leges geheven bij wege van voldoening op aangifte dan dient aan artikel 6 een tweede lid te worden toegevoegd, luidende:

'De leges als bedoeld in hoofdstuk [...] van titel [...] van de tarieventabel worden in afwijking van het bepaalde in het eerste lid geheven bij wege van voldoening op aangifte'.

Artikel 7 Termijnen van betaling

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 12 *Termijnen van betaling*, bij 'Algemeen' en bij 'Mogelijkheid 7'.

Eerste lid

In de praktijk zullen aanvragers van diensten waarvoor leges geheven worden vaak aan het loket verschijnen. Kan de aanvraag onmiddellijk in behandeling worden genomen dan ligt het voor de hand dat de leges onmiddellijk worden betaald. Hierin voorziet het bepaalde in het eerste lid. Als de kennisgeving mondeling wordt gedaan, dan dient er betaald te worden op het moment van het doen van de kennisgeving. Wordt de kennisgeving (bijvoorbeeld een nota) uitgereikt, dan dient er betaald te worden op het moment van het uitreiken van de kennisgeving.

Wordt de kennisgeving toegezonden, dan kan in het eerste lid, onderdeel b, bepaald worden binnen hoeveel dagen betaald moet worden.

De dagtekening van de kennisgeving (bijvoorbeeld een stempelafdruk) is onder andere van belang voor de belastingplichtige in verband met de termijn waarbinnen hij bezwaar kan maken tegen het van hem gevorderde bedrag. Het tijdstip waarop uiterlijk betaald moet worden is van belang voor het eventueel in gang zetten van de dwanginvordering.

Het ontstaan van de (materiële) belastingschuld is overigens niet in de verordening geregeld. Dit hangt samen met het feit dat bij de leges het ontstaan van de belastingschuld samenvalt met het tijdstip waarop het belastbaar feit zich voordoet.

Als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid de leges te heffen bij wege van voldoening op aangifte (zie in dit verband de toelichting op artikel 6), moeten de leges overeenkomstig de aangifte binnen één maand na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan worden betaald (artikel 19, derde lid, van de AWR). Op grond van artikel 238, tweede lid, van de Gemeentewet kan in de belastingverordening hiervoor een kortere termijn in de plaats worden gesteld.

Als naast de heffing op andere wijze gebruik wordt gemaakt van de heffing bij wege van voldoening op aangifte, zal het eerste lid als volgt kunnen luiden:

'1. De leges, met uitzondering van die welke bij wege van voldoening op aangifte worden geheven, moeten worden betaald etc.'

Als het in een gemeente gebruikelijk is om de leges in rekening te brengen op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag, zal dit ertoe leiden dat leges verschuldigd zijn op een moment dat nog slechts met de werkzaamheden van het beoordelen van de aanvraag is begonnen. Om nu te bereiken dat de werkzaamheden en de daarmee gepaard gaande kosten gelijke tred houden met de

momenten waarop gedeelten van de verschuldigde leges moeten worden betaald, kan een bepaling in de verordening opgenomen worden die regelt dat de leges in termijnen betaald kunnen worden. Ook kan het in het geval van hoge legesbedragen – bijvoorbeeld bij de omgevingsvergunning – gewenst zijn een zekere spreiding in de betaling van het verschuldigde legesbedrag mogelijk te maken. Dit kan gerealiseerd worden door aan artikel 7, onder vernummering van het bestaande tweede en derde lid, een tweede lid toe te voegen, dat luidt:

'2. Met betrekking tot de diensten bedoeld in de hoofdstukken [...] van titel [...] van de bij deze verordening behorende tarieventabel, waarvoor de te heffen leges meer bedragen dan € ..., moeten de leges worden betaald in [...] gelijke termijnen, waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van de kennisgeving is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.'

Dienstverlening afhankelijk stellen van betaling?

De vraag is of het al of niet verlenen van de dienst afhankelijk gesteld kan worden van het al of niet betalen van de leges. De Invorderingswet 1990 gaat uit van een open systeem van invorderingsmaatregelen. Dit betekent dat de belastingontvanger (invorderingsambtenaar) dezelfde bevoegdheden heeft als andere schuldeisers. Daarnaast beschikt hij over bijzondere bevoegdheden op grond van de Invorderingswet 1990.

Niet uitgesloten is dat dit open systeem van de Invorderingswet 1990 het mogelijk maakt het verlenen van de dienst afhankelijk te stellen van de betaling van de leges. Voor dit standpunt is steun te vinden in de parlementaire behandeling van Invorderingswet 1990. Door de vaste Commissie voor Financiën werd de regering onder andere gevraagd in te gaan op de stelling van de Unie van Waterschappen dat het uit overwegingen van behoorlijk bestuur niet mogelijk is om de afgifte van een vergunning afhankelijk te maken van het betaald zijn van leges. Het antwoord van de regering luidde: 'De door de Unie geponeerde stelling kunnen wij in haar algemeenheid niet onderschrijven. Veelal zal het juist passend zijn dat een prestatie door een overheidsorgaan wordt verricht als er zekerheid is dat ervoor betaald wordt. Dit is ook in het merendeel van de gevallen de praktijk. Men denke bijvoorbeeld aan de afgifte van paspoorten' (Kamerstukken II 1990-1991, 20588, nr. 34).

Ook artikel 4:85, tweede lid, Awb gaat ervan uit dat zich bij de leges situaties kunnen voordoen, dat bij niet of niet-tijdige betaling een aanvraag niet in behandeling wordt genomen. Dit kan uitsluitend in het geval de gemeente niet verplicht is een aanvraag te behandelen zolang het verschuldigde geldbedrag niet is betaald. Dan zijn bepalingen over invordering en dergelijke immers niet nodig. Zie de toelichting daarop in Kamerstukken II 2003-2004, 29702, nr. 3, pag. 31, Vierde tranche Awb. Als de aanvraag wel in behandeling wordt genomen en bij apart besluit leges worden geheven, geldt de uitzondering niet en is titel 4.4 van de Awb van toepassing.

Wij wijzen verder op de uitspraak van de *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* van 29 juli 1999, LJN: AA3777, (JG 99.0184). De bestuursrechter besliste dat de gemeente een marktvergunning mocht intrekken voor iemand die al gedurende langere tijd niet aan zijn uit de geldende heffingsverordening voortvloeiende betalingsverplichtingen had voldaan. De gemeente had die mogelijkheid tot intrekking in haar verordening op de straathandel opgenomen.

Bij dit alles merken wij nog op dat de dienstverlening soms niet afhankelijk *kan* worden gesteld van de betaling. De wet bepaalt bijvoorbeeld dat alleen voorwaarden aan de vergunningverlening kunnen worden verbonden die strekken tot bescherming van de belangen, waarop de voorschriften waarvoor

de vergunning wordt verleend, betrekking hebben. Het stellen van een financiële voorwaarde is dan niet mogelijk. Zie bijvoorbeeld artikel 8, eerste lid, en artikel 11, derde lid, van de Woningwet.

Tweede lid

Deze bepaling is van belang voor het einde van betaaltermijnen. Als de laatste dag voor de betaling een algemeen erkende feestdag, zondag of zaterdag is, schuift deze laatste betaaldag door het bepaalde in het tweede lid niet op naar de eerstvolgende werkdag.

Derde lid

Het alternatieve derde lid houdt verband met de Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht (Awb) die op 1 juli 2009 in werking is getreden. Bij wettelijk voorschrift kan worden afgeweken van de hoofdregel uit de Awb dat bij betaling een kwitantie moet worden afgegeven (artikel 4.90, tweede lid, Awb). Die behoefte kan met name bij contante betalingen bestaan. Het wettelijk voorschrift waarin de afwijking staat, kan het voorgestelde derde lid zijn. Het is ook mogelijk om die bepaling op te nemen in de *Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen* die is gebaseerd op artikel 11 van de legesverordening. Als dit laatste is gebeurd, is het niet meer nodig om het derde lid op te nemen. In de bepaling kan de gemeente zelf aangeven in welke gevallen geen kwitantie wordt afgegeven. Als dit altijd het geval is bij contante betaling, kan de opsomming worden weggelaten.

Artikel 8 Kwijtschelding

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 13 Kwijtschelding.

In de modelverordening is gekozen voor een bepaling in de verordening die regelt dat in het geheel geen kwijtschelding van leges wordt verleend. Reden hiervan is dat het heffen van leges als een betaling voor een bepaalde prestatie van de gemeente is aan te merken. De meeste gemeenten verlenen om die reden geen kwijtschelding van leges. Wil een gemeente voor bepaalde hoofdstukken of posten van de tarieventabel wel kwijtschelding verlenen dan kan in artikel 8 worden bepaald dat geen kwijtschelding wordt verleend met uitzondering van die hoofdstukken of posten.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 5 Vrijstellingen/vermindering/ ontheffing/teruggaaf, bij 'Algemeen' en bij 'Teruggaaf'.

De tarieventabel kent vermindering- en teruggaafbepalingen bij de omgevingsvergunning (hoofdstukken 4 en 5 van titel 2). In hoofdstuk 4 van titel 2 is opgenomen dat aanspraak bestaat op vermindering van leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag op meer dan vijf activiteiten betrekking heeft. In hoofdstuk 5 zijn teruggaafbepalingen opgenomen voor de situaties dat de vergunningaanvraag voor een bouw-, aanleg- of sloopectiviteit tijdens de behandeling wordt ingetrokken, de vergunning op verzoek wordt ingetrokken zonder dat deze is gebruikt of de vergunning wordt geweigerd of door de rechter wordt vernietigd.

Artikel 9 is algemeen gesteld. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk ook in titel 1 een hoofdstuk vermindering opnemen, waarin is bepaald dat aanspraak bestaat op vermindering als de aanvraag en/of afhandeling van een aanvraag langs elektronische weg plaatsvindt. Al naar gelang en beperkt tot de mogelijkheden en wensen in de gemeente.

De vermindering of teruggaaf kan ambtshalve worden toegepast (artikel 65 AWR) of op aanvraag worden verleend (artikel 242 Gemeentewet). De verminderingsbeschikking leidt tot een verlaging/neerwaartse aanpassing van de legesschuld. De teruggaafbeschikking laat de legesbeschikking intact, maar leidt er ook toe dat men een deel van de leges terugkrijgt.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Bij wijzigingen in rijksregelgeving die gevolgen hebben voor de leges, kan de besluitvormingsprocedure voor belastingverordeningen (van ambtelijke voorbereiding tot en met raadsbesluit) belemmerend werken. Ook kan het gewenst zijn een redactionele wijziging op korte termijn door te voeren. Om de gewenste flexibiliteit en de te betrachten spoed te bereiken, kan de raad de bevoegdheid tot vaststelling van de legesverordening aan het college overdragen (delegeren). Artikel 156, tweede lid, aanhef en onder h, van de Gemeentewet maakt dit mogelijk. Artikel 10 van de verordening voorziet in een beperkte overdracht van die vaststellingsbevoegdheid aan het college. In verband met dit artikel hebben wij artikel 156 van de Gemeentewet in de aanhef van de verordening genoemd. Wij hebben de bevoegdheidsoverdracht om twee redenen beperkt, namelijk:

- 1 De verordenende bevoegdheid van de raad is in dualistische verhoudingen belangrijk om een evenwicht tussen de raad en het college te waarborgen (Kamerstukken II 2000/01, 27751, nr. 3, pag. 27, Wet dualisering gemeentebestuur).
- 2 Bedacht moet worden dat de raad bij overdracht van zijn bevoegdheid, zelf die bevoegdheid kwijtraakt, tenzij hij het delegatiebesluit weer intrekt.

Op grond van artikel 10 is het college bevoegd tot wijziging van de legesverordening:

- als sprake is van een zuiver redactionele wijziging (tekstuele wijzigingen die geen materiële gevolgen hebben);
- bij wijziging in rijksregelgeving:
 - waarvan de implementatieperiode na bekendmaking in het Staatsblad of de Staatscourant korter is dan drie maanden; en
 - die tariefbepalingen betreft waarbij een rijkskostendeel onderdeel uitmaakt van het tarief of waarvoor bij of krachtens een wet een (maximum)tarief is gesteld;
- en bovendien de raad niet zelf al met deze wijzigingen rekening heeft gehouden.

De implementatieperiode van drie maanden is de termijn die gemeenten doorgaans nodig hebben om een belastingverordening te wijzigen (van ambtelijke voorbereiding tot en met raadsbesluit). De implementatieperiode van drie maanden is ook opgenomen in de zogenaamde Code Interbestuurlijke Verhoudingen (een afspraak tussen het kabinet, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over hoe overheden met elkaar willen samenwerken, januari 2005). Voor wijzigingen in rijksregelgeving die meer dan drie maanden voor de inwerkingtreding officieel worden bekendgemaakt, blijft de raad te allen tijde bevoegd.

De beperking tot de situaties waarin de centrale overheid de hoogte van de tarieven (mede) beïnvloedt betreft de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel:

1. onderdeel 1.1.9 (leges akten burgerlijke stand);
2. hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
3. hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
4. onderdeel 1.4.5 (papieren verstrekking uit gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens);
5. hoofdstuk 6 (verstrekkingen ingevolge de Wet bescherming persoonsgegevens);
6. onderdeel 1.9 1 (verklaring omtrent het gedrag);
7. hoofdstuk 16 (kansspelen).

Een voorwaarde voor de uitoefening van de gedelegeerde bevoegdheid is verder dat de raad nog niet zelf bij het vaststellen van de verordening de wijziging heeft aangebracht of met de wijziging rekening heeft gehouden ('een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden').

Het overdragen van ruimere deelbevoegdheden (bijvoorbeeld voor alle doorwerkingen van rijksregelgeving) leidt er toe dat de raad voor die onderdelen alleen nog wijzigingsbevoegdheid is door integrale vaststelling van een nieuwe verordening (onder intrekking van de oude verordening inclusief delegatiebesluit).

Voorbeeld

Het Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maakt in september 2010 via een nieuwsbericht officieus bekend wat de maximumtarieven voor reisdocumenten voor 2011 worden. De officiële bekendmaking van de wijziging van het Besluit paspoortgelden in het Staatsblad vindt plaats op 14 december 2010. De raad stelt de legesverordening in het kader van de begrotingsbehandeling vast op 28 oktober 2010. Tussen 14 en 31 december 2010 zijn er geen raadsvergaderingen meer.

Nu zijn er twee mogelijkheden:

1. De raad stelt op 28 oktober 2010 de legesverordening vast inclusief de nieuwe tarieven voor reisdocumenten op basis van de officieus bekend gemaakte tarieven (eventueel met een overgangsregeling). Het college is dan niet meer bevoegd.
2. De raad stelt op 28 oktober 2010 de legesverordening vast met de oude tarieven (= tarieven 2009) voor reisdocumenten. Omdat de nieuwe tarieven pas 14 december 2010 officieel bekend zijn gemaakt en de raad daarmee nog niet bij het vaststellen van de legesverordening rekening heeft gehouden, is het college bevoegd tot wijziging van de legesverordening. Het college wijzigt de legesverordening 2011 zoals die door de raad is vastgesteld op na 14 december 2010, maar voor 31 december 2010.

Let op: Als de door de raad op 28 oktober 2010 vastgestelde legesverordening 2011 nog niet in werking is getreden, is het college op grond van de legesverordening 2010 bevoegd. Is de verordening 2011 al in werking getreden (maar de heffing nog niet ingegaan), dan is deze verordening de basis voor de collegebevoegdheid.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de beschouwing 'Overdracht van de bevoegdheid tot vaststelling van een belastingverordening' van mr. J.W. de Joode, in *Belastingblad* 2009, blz. 555 en 942.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen* (algemene toelichting), onder 14, en de *Modeluitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen*.

Artikel 12 Overgangsrecht*Eerste tot en met derde lid*

Hoofdstuk 5, Bouwgerelateerde leges, van de tarieventabel van de legesverordening zoals die in 2009 geldt, moet nog van toepassing blijven op feiten waarop de 'pre-Wabo-bepalingen' nog van toepassing zijn. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij eerste en tweede fasebouwvergunningen (artikel 1.3 van paragraaf 1.2 van hoofdstuk 1 van de Invoeringswet Wabo).

Omdat hoofdstuk 5 van de oude tarieventabel een zeer omvangrijk hoofdstuk is, hebben wij ervoor gekozen om deze niet in de nieuwe modelverordening leges op te nemen. Wij laten met artikel 12 alle bepalingen uit de bestaande verordening vervallen, met uitzondering van hoofdstuk 5. De vervallen bepalingen blijven wel van toepassing op de belastbare feiten die zich voor de inwerkingtreding van de (bepalingen in de) nieuwe verordening hebben voorgedaan. Achtereenvolgens bevat artikel 12, eerste tot en met derde lid, het overgangsrecht dat verband houdt met de inwerkingtreding van:

- de jaarlijkse aanpassing van de legestarieven (1 januari 2010) (eerste lid);
- de Europese Dienstenrichtlijn (EDR), die 28 december 2009 in onze regelgeving moet zijn geïmplementeerd (tweede lid);
- de Wabo (nog niet bekend, maar waarschijnlijk 1 januari 2010) (derde lid).

Over het tweede lid merken wij nog op dat de opsomming daarin overeenstemt met de vergunningen of ontheffingen die zijn opgenomen in titel 3 (dienstverlening vallend onder de EDR). De verwijzingen naar onderdeel 16.6... houden verband met het feit dat wij in de vervangen tarieventabel geen APV-vergunningen of andere vergunningstelsels hadden benoemd, maar in onderdeel 16.6 een algemene formulering hadden opgenomen die voor alle vergunningsoorten toepasbaar is. In verband met de EDR hebben wij nu wel een aantal vergunningsoorten benoemd.

Het derde lid, dat het overgangsrecht voor de Wabo bevat, hebben wij in tweeën gesplitst. Het eerste onderdeel (a) bevat gedeeltelijk specifiek overgangsrecht (sub 2). Sub 1 komt overeen met het eerste lid als de Wabo 1 januari 2010 in werking treedt (daarom: In afwijking in zoverre). Hoofdstuk 5 (bouwgerelateerde leges) en de tariefonderdelen voor APV-vergunningen die opgaan in de omgevingsvergunning van de oude tarieventabel blijven van toepassing op belastbare feiten van vóór de inwerkingtreding en op belastbare feiten waarop de oude wettelijke bepalingen van toepassing blijven. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij een fasegewijze verlening van de bouwvergunning. Het tweede onderdeel (b) ziet op de situatie dat de Wabo later dan 1 januari 2010 in werking treedt.

Hoofdstuk 5 en de genoemde APV-onderdelen van de oude tarieventabel blijven dan van toepassing. Wij hebben sub b van de APV-vergunningen alleen de wegaanlegvergunning en de kapvergunning opgenomen, omdat onze model-Algemene plaatselijke verordening van de gemeentelijke vergunningen die in de Wabo opgaan alleen nog deze vergunningen kent. Als de gemeente ook nog de andere APV-vergunningen kent die in de Wabo opgaan, moeten die aan de opsomming worden toegevoegd (uitwegvergunning, reclamevergunning, vergunning alarminstallatie en vergunning opslag roerende zaken).

Door in de bepaling een verhogingspercentage te noemen, worden de in hoofdstuk 5 en de APV-onderdelen van de oude tarieventabel genoemde tarieven verhoogd, zodat de gemeente actuele tarieven kan hanteren. Desgewenst kan differentiatie per te noemen onderdeel plaatsvinden. De uitkomst van de tariefsverhoging wordt rekenkundig afgerond op twee decimalen.

Vierde lid

Deze overgangsbepaling bewerkstelligt dat de oude verordening blijft gelden voor de belastbare feiten waarvan de heffing plaatsvindt in de periode tussen de datum van ingang van de heffing en de daarna gelegen datum van inwerkingtreding. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 15, onder *Let op: overgangsbepaling*.

Vijfde lid

Omdat voor 2010 een nieuwe legesverordening wordt vastgesteld, hebben wij het vijfde lid opgenomen. Hierdoor blijft de bestaande uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen die het college heeft vastgesteld ook onder de nieuwe legesverordening van kracht en hoeft deze niet opnieuw te worden vastgesteld. Het vijfde lid kan worden weggelaten als het college een nieuwe uitvoeringsregeling vaststelt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 15.

Door de splitsing overgangsbepalingen, inwerkingtreding en citeertitel is in artikel 13 alleen de inwerkingtreding en de datum van ingang van de heffing geregeld. Het eerste en tweede lid betreffen de reguliere legesaanpassingen. Het derde lid betreft de aanpassingen door de Wabo. Het vierde lid ziet op de aanpassingen als gevolg van de Europese Dienstenrichtlijn (EDR). De EDR is op 28 december 2006 in werking getreden en moet uiterlijk 28 december 2009 in de nationale wetgeving zijn geïmplementeerd.

Hoewel bekendmaking langs elektronische weg nog niet verplicht is voor de decentrale overheden en dus geen voorwaarde voor de inwerkingtreding, moet de vastgestelde legesverordening vanaf 28 december 2009 wel elektronisch beschikbaar en raadpleegbaar zijn in verband met de diensten die onder de EDR vallen (artikel 7, derde lid, EDR).

Artikel 14 Citeertitel

Voor een toelichting wordt verwezen naar de *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting)*, onder 15.

C Toelichting op de tarieventabel

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De tarieventabel maakt deel uit van de verordening. In de tarieventabel zijn diensten opgenomen waarvoor de meeste gemeenten leges heffen. De tarieventabel is slechts een model. Gemeenten moeten zelf die diensten opnemen, waarvoor zij leges in rekening wensen te brengen. Dit geeft onmiddellijk de beperking aan van de toepasbaarheid van deze tarieventabel voor een individuele gemeente. Nauwkeurig zal moeten worden nagegaan of voor de diensten die zijn opgesomd in de tarieventabel, ook in de individuele gemeente leges geheven dienen te worden en of er nog andere diensten zijn waarvoor in de modelverordening geen tarief is opgenomen maar waarvoor in de individuele gemeente wel leges geheven moeten worden. Dit laatste kan bijvoorbeeld een specifieke dienst betreffen die eigen is aan de gemeente of die voortvloeit uit een verordening die uitsluitend in die vorm in de individuele gemeente van kracht is.

1.2 Indeling van de tarieventabel

Gelet op artikel 229b van de Gemeentewet en de (on)mogelijkheden tot kruissubsidiëring als gevolg van de Europese Dienstenrichtlijn en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (zie de toelichting op artikel 5 van de verordening) hebben wij de tarieventabel in drie titels onderverdeeld:

- titel 1 Algemene dienstverlening;
- titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

De nummering van de onderdelen in de tarieventabel is als volgt:

titel.hoofdstuk.onderdeel.subonderdeel.subsubonderdeel.

Kruissubsidiëring

Binnen titel 1 is kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende hoofdstukken. Hetzelfde geldt voor titel 2. De wetgever gaat er bij de omgevingsvergunning van uit dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring kan worden toegepast en niet met dienstverlening daarbuiten. Overigens hebben wij in titel 2 ook een paar andere diensten opgenomen die verband houden met de fysieke leefomgeving of de omgevingsvergunning (hoofdstukken 2, 8 en 9).

Op basis van artikel 13, tweede lid, van de Europese Dienstenrichtlijn geldt voor titel 3 dat slechts kruissubsidiëring binnen elk hoofdstuk mogelijk is. Een hoofdstuk in titel 3 betreft een individueel vergunningstelsel dan wel een cluster van samenhangende vergunningstelsels. Elk hoofdstuk van titel 3 dient de gemeente te controleren op kostendekkendheid. Indien uit controle blijkt dat er op het betreffende vergunningstelsel of samenhangende vergunningstelsels winst wordt gemaakt, dienen de tarieven te worden aangepast tot of onder 100% kostendekkendheid.

Een en ander betekent dat (ook) bij de leges een nauwkeurige, op controleerbare wijze vastgelegde kostentoe rekening nodig is. Voor de tariefstelling moet de gemeente nagaan wat de kostprijs van de verschillende diensten is. Vervolgens kan de gemeente een beslissing nemen over de mate van kruissubsidiëring (voor zover mogelijk) tussen de verschillende diensten en de mate waarin zij het profijtbeginsel wil laten doorwerken in het tarief. Zie ons stappenplan genotsretributie.

Andere indeling mogelijk

De organisatie van een individuele gemeente kan aanleiding geven te kiezen voor een andere indeling van de tarieventabel, met inachtneming van de driedeling die wij hebben toegepast. Het verdient overweging diensten die door een zelfde afdeling worden verricht zoveel mogelijk te clusteren. Dat verklaart ook de eerste negen hoofdstukken van titel 1, waarvan wij verwachten dat bijvoorbeeld een afdeling Publiekszaken de daarin genoemde diensten verleent.

Andere indelingen van de tarieventabel zijn denkbaar zoals een indeling naar archiefcode of een indeling die correspondeert met de nummering van de gemeentebegroting.

Het verdient in alle gevallen aanbeveling een hoofdstuk zodanig te nummeren dat het mogelijk is diensten te laten vervallen of diensten toe te voegen zonder dat daarmee de gehele tarieventabel vernummerd hoeft te worden.

1.3 Belastbare feit

In de toelichting op artikel 2 van de modelverordening staat dat is gekozen voor het omschrijven van het belastbare feit als 'het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning' en niet als 'het afgeven van een vergunning'. Dit heeft namelijk als voordeel dat de leges al verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag.

Voor het overige verwijzen wij naar wat hierover is opgemerkt in de toelichting op artikel 2 van de modelverordening.

1.4 Hoogte van de tarieven

In de tarieventabel zijn geen voorbeelden van tarieven opgenomen (zie het algemeen deel van de toelichting). In de toelichting op artikel 5 hebben wij aandacht besteed aan de tariefstelling, de kostendekkendheid van de leges, de mogelijkheid van kruissubsidiëring en toepassing van het profijtbeginsel. Voor een aantal diensten is de hoogte van het te heffen legesbedrag wettelijk geregeld. Dit geldt onder andere voor de diensten opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand. Voor een aantal andere diensten is wettelijk geregeld dat de tarieven niet boven een bepaald bedrag uit mogen gaan. Zie de opsomming in en toelichting op artikel 10 van de modelverordening. Gemeenten mogen wel een lager bedrag opnemen dan het in de wettelijke regeling genoemde maximum. Stukken die worden verstrekt op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1991, 703) hoeven niet gratis of tegen een gelimiteerd bedrag verstrekt te worden. Voor het door het rijk verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken kunnen op grond van artikel 12 van de Wet openbaarheid van bestuur bij of krachtens algemene maatregel van bestuur tarieven vastgesteld worden. Deze tarieven binden gemeenten echter niet. Gemeenten moeten hiervoor dus zelf een regeling treffen, bijvoorbeeld in de legesverordening.

1.5 Te heffen bedrag moet blijken uit de verordening

Een belastingplichtige moet uit de (leges)verordening de hoogte van het van hem te heffen bedrag kunnen afleiden. Dit vloeit voort uit het bepaalde in artikel 217 van de Gemeentewet. Dit artikel bepaalt dat de belastingverordening onder andere het tarief moet vermelden.

Dit wil niet zeggen dat de verordening het bedrag van de belasting moet vermelden. In zijn arrest van 22 juli 1985 (nr. 22.780, BNB 1985/259, *Belastingblad* 1985, blz. 493, gemeente IJlst) overwoog de Hoge Raad namelijk dat de verordening niet het bedrag van de belasting behoeft te vermelden, maar dat ook op andere wijze kan worden aangegeven tot welke belastingverplichtingen het belastbare feit leidt, mits daarbij op voldoende duidelijke wijze aan de belastingplichtige inzicht wordt gegeven in het beloop van het van hem te heffen bedrag.

De bepaling in de verordening van de gemeente IJlst op grond waarvan bepaalde legesbedragen konden worden verhoogd met de kosten van door de gemeente in te winnen externe adviezen, gaf de belastingplichtige naar het oordeel van de Hoge Raad onvoldoende inzicht in het beloop van het van hem te heffen bedrag, en was zodoende onverbindend.

Het komt bij gemeenten regelmatig voor dat voor het in behandeling nemen van aanvragen tot het verkrijgen van een vergunning (bijvoorbeeld een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten) het advies van een extern bureau gevraagd wordt.

Doorberekenen externe kosten

Om de kosten van die externe adviesverlening toch te kunnen doorberekenen staat de gemeenten na het hiervoor genoemde arrest een aantal oplossingen ter beschikking:

- 1 verwerken in bestaande tarieven;
- 2 opnemen van een maximumtarief;
- 3 begrotingsconstructie.

Ad 1 Verwerken in bestaande tarieven

Allereerst kan de gemeente ervoor kiezen de externe advieskosten in de bestaande tarieven te verwerken. Nadeel hiervan is dat de kosten niet individueel aan de aanvragers van de dienst kunnen worden toegerekend.

Ad 2 Opnemen van een maximumtarief

Verder lijkt het opnemen van een maximumtarief voor het doorberekenen van externe advieskosten in bepaalde gevallen toelaatbaar te zijn.

In het arrest van de Hoge Raad van 1 maart 1989 (nr. 25.996, BNB 1989/127, *Belastingblad* 1989, blz. 320, gemeente Zoetermeer) wordt het vermelden van een maximum van f 250.000,- niet toelaatbaar geacht omdat dit maximum zo hoog is dat het behoudens zeer uitzonderlijke gevallen geen wezenlijke functie vervult. Zodoende laat de bepaling naar het oordeel van de Hoge Raad de belastingplichtige in het onzekere over de omvang van het van hem te heffen bedrag.

De formulering van de Hoge Raad geeft aanleiding te veronderstellen dat als een bepaling een maximumtarief bevat en de hoogte van dat tarief een wezenlijke functie vervult, de belastingplichtige op voldoende duidelijke wijze inzicht heeft in het beloop van het van hem te heffen bedrag.

Toekomstige jurisprudentie zal nader invulling moeten geven over de vraag in welke gevallen er sprake is van een maximumtarief dat een wezenlijke functie vervult.

Ad 3 Begrotingsconstructie

Ten slotte bestaat de mogelijkheid in de verordening de zogenaamde 'begrotingsconstructie' op te nemen. De systematiek van deze constructie is als volgt. Is voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning een extern advies noodzakelijk dan wordt door de externe adviseur opgaaf aan de gemeente gedaan over de hoogte van de door hem voor de aanvraag in rekening te brengen kosten. Deze kosten worden voor het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager van de vergunning meegedeeld in een door of vanwege het college van burgemeester en wethouders opgestelde begroting. Gedurende een periode van vijf dagen na het overleggen van de begroting kan de aanvrager van de vergunning de aanvraag nog intrekken.

Reageert de aanvrager niet binnen genoemde vijf dagen dan geldt als dag van het in behandeling nemen van de aanvraag de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht. De begrotingsconstructie is door het *Hof 's-Gravenhage* aanvaard in zijn uitspraak van 12 juli 1989, nr. 2995/88, *Belastingblad* 1990, blz. 307, (*gemeente Zoetermeer*) en door de *Hoge Raad* in zijn uitspraak van 2 december 2005, nr. 40079, LJN: AR7769 (*gemeente Heerde*).

De begrotingsconstructie kan worden gebruikt bij het doorberekenen van de externe advieskosten bij aanvragen tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning (zie de onderdelen 1.18, 2.3.17 en 2.3.18 van de tarieventabel). Voor de wijze van redigeren van een bepaling in de verordening verwijzen wij dan ook naar deze onderdelen. Ook bij het doorberekenen van publicatiekosten kan deze constructie gebruikt worden.

Overigens heeft de minister van Binnenlandse Zaken zich in het kader van het (in 1996 afgeschafte) preventief toezicht op belastingverordeningen op het standpunt gesteld dat het hanteren van de begrotingsconstructie uitsluitend toelaatbaar is voor het doorberekenen van externe advieskosten, en niet voor het doorberekenen van interne advieskosten. Wij adviseren dan ook bij het doorberekenen van de kosten van interne dienstverlening alleen gebruik te maken van de begrotingsconstructie, indien niet met een gemiddeld tarief kan worden gewerkt.

2 Toelichting op de onderdelen

Titel 1 Algemene dienstverlening

Algemeen

Deze titel hebben wij 'algemene dienstverlening' genoemd ter onderscheiding van de twee andere titels. Binnen deze titel bestaat beleidsruimte om kruissubsidiëring of het profijtbeginsel toe te passen.

Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand

Kosteloze voltrekking huwelijk, registratie partnerschap en omzetting

In artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand is geregeld dat gemeenten gelegenheid moeten geven tot een kosteloze huwelijksvoltrekking, registratie van een partnerschap of omzetting van een

geregistreerd partnerschap in een huwelijk. De ambtenaar van de burgerlijke stand bepaalt de daarvoor bestemde dagen en uren. Sinds 1 maart 2009 is het niet meer mogelijk een huwelijk om te zetten in een geregistreerd partnerschap (Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding; Stb. 2008, 500).

Voor het kosteloos voltrekken van een huwelijk, registreren van een partnerschap of omzetten van een geregistreerd partnerschap is het voldoende als gelegenheid wordt gegeven tot het kosteloos voltrekken van een huwelijk, registreren van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap op het gemeentehuis. Er bestaat geen wettelijke verplichting tot het kosteloos voltrekken van een huwelijk, registreren van een partnerschap of omzetten van een geregistreerd partnerschap in een bijzonder huis als bedoeld in de onderdelen 1.1.3 of 1.1.4 van de tarieventabel.

Onderdelen 1.1.1 en 1.1.2 Huwelijksvoltrekking, registratie partnerschap en omzetting

Artikel 5, tweede lid, van de Wet rechten burgerlijke stand schept de mogelijkheid leges te heffen voor het voltrekken van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een partnerschap op andere dagen en uren dan waarop is bepaald dat dit kosteloos kan (zie *Kosteloze voltrekking huwelijk, registratie partnerschap en omzetting*).

De onderdelen 1.1.1 en 1.1.2 van de tarieventabel hebben dus betrekking op de huwelijken of registraties van partnerschappen, onderscheidenlijk omzettingen van partnerschappen die niet kosteloos geschieden. Daarbij is de mogelijkheid geboden de hoogte van de te heffen leges afhankelijk te stellen van de dag en het uur waarop het huwelijk of de registratie van het partnerschap wordt voltrokken of de omzetting van het geregistreerd partnerschap plaatsvindt. Ook andere vormen van differentiatie zijn denkbaar. Daarbij valt te denken aan het al of niet uitleggen van een loper, het gebruik maken van een grote of van een kleine zaal etc.

Vanaf de inwerkingtreding van de Wet materiële belastingbepalingen (1 januari 1995) zijn tariefdifferentiaties anders dan op grond van de mate van dienstverlening mogelijk. In de memorie van toelichting van die wet wordt als voorbeeld gegeven het hanteren van een hoger tarief voor huwelijksvoltrekkingen van niet-ingezetenen van een gemeente, om te voorkomen dat het gemeentehuis wordt overstroomd met trouwlustigen die geen binding met de gemeente hebben. In afwijking van andere bepalingen in de tarieventabel is in de onderdelen 1.1.1 en 1.1.2 niet gekozen voor de omschrijving van het belastbare feit als 'het in behandeling nemen van een aanvraag tot het sluiten van een huwelijk'. Reden hiervan is het volgende. Artikel 1 van de Wet rechten burgerlijke stand staat uitsluitend legesheffing toe in de gevallen waarin de wet voorziet. Artikel 5, tweede lid, bepaalt vervolgens dat legesheffing gerechtvaardigd is voor een 'huwelijksvoltrekking, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap'. Daarom is in de tarieventabel het belastbare feit het voltrekken van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk. Dit laat onverlet dat bij het vaststellen van de tarieven de kosten van voorbereidende werkzaamheden in aanmerking genomen kunnen worden.

Niet is in de tabel opgenomen een afzonderlijke regeling voor de gevallen waarin de huwelijksvoltrekking, registratie van een partnerschap of omzetting van een partnerschap in een huwelijk niet in het gemeentehuis maar in een andere ruimte plaatsvindt, anders dan op grond van artikel 64 van het Burgerlijk wetboek (zie daarvoor onderdelen 1.1.3 en 1.1.4).

Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het voltrekken van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een in de gemeente gelegen fraai kasteel. Daarvoor kan in de verordening uiteraard wel een afzonderlijke bepaling opgenomen worden, waarbij wederom een differentiatie naar dagen en uren mogelijk is, indien de dienstverlening op die dagen en uren anders is.

De kosten die verband houden met het opstellen van een omzettingsakte kunnen op grond van het Besluit rechten burgerlijke stand niet in rekening worden gebracht bij de aanvragers. Indien aanvragers de omzetting willen laten geschieden door middel van een ceremonie (gelijk te stellen met een huwelijksvoltrekking) is het wel mogelijk om de kosten van gebruik van de zaal e.d. in rekening te brengen. Bij de tariefstelling kan dezelfde differentiatie worden toegepast als bij het sluiten van een huwelijk of registreren van een partnerschap is gebeurd.

Onderdelen 1.1.3 en 1.1.4 Voltrekking huwelijk etc. in bijzonder huis

De onderdelen 1.1.3 en 1.1.4 hebben betrekking op huwelijken of registraties van partnerschappen, onderscheidenlijk omzettingen van geregistreerde partnerschappen die ingevolge artikel 64 van het Burgerlijk wetboek niet plaatsvinden op het gemeentehuis maar in een bijzonder huis. Artikel 64 ziet op de gevallen dat een der partijen uit hoofde van een behoorlijk bewezen wettig beletsel verhinderd wordt zich naar het gemeentehuis te begeven. Voor een toelichting op de omschrijving van het belastbare feit verwijzen wij naar de toelichting op de onderdelen 1.1.1 en 1.1.2.

Onderdeel 1.1.5 Trouwboekje of partnerschapsboekje

In onderdeel 1.1.5 van de tarieventabel is een tarief opgenomen voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een trouwboekje of partnerschapsboekje in een normale uitvoering en een trouwboekje of partnerschapsboekje in een luxe uitvoering. De leges genoemd in onderdeel 1.1.5 kunnen worden geheven naast de leges die ingevolge onderdeel 1.1.1 t/m 1.1.4 geheven worden.

Ook in het geval van een kosteloos huwelijk of registreren van een partnerschap is legesheffing voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje toegestaan. Het betreft hier een dienst van de gemeente die wordt verleend naast het voltrekken van het huwelijk of de registratie van een partnerschap zelf. Een verplichting tot het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje bestaat immers niet.

Onderdelen 1.1.6 en 1.1.7 Lijsten van geboorten etc; abonnement

In de onderdelen 1.1.6 en 1.1.7 zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van lijsten waarop zijn vermeld degenen die in een bepaalde periode zijn geboren, overleden, gehuwd of in ondertrouw zijn gegaan. Het verstrekken van dergelijke lijsten en ook het in onderdeel 1.1.8 opgenomen tarief voor het doen van naspeuringen is geen verrichting van de ambtenaar van de burgerlijke stand. Opneming van deze tarieven in dit hoofdstuk ligt echter voor de hand, gezien de nauwe samenhang ervan met de registers van de burgerlijke stand. De gemeenten zijn niet verplicht dergelijke lijsten te verstrekken. De Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302) verzet zich niet tegen het verstrekken van de hiervoor genoemde lijsten nu het gaat om openbare gegevens. Wel is in de bepaling over het tarief

voor lijsten van geboren en overleden vermeld dat in die lijsten uitsluitend zijn opgenomen de geboren en overleden waarvoor toestemming is verleend voor opname in de lijsten door de gerechtigden. De lijsten bevatten dus niet alle geboren en overleden. Deze redactie is ook gevolgd voor lijsten van getrouwde en ondergetrouwde paren. Het blijft echter een keuze van gemeenten om te bepalen onder welke voorwaarden gegevens in lijsten zullen worden opgenomen. Onderdeel 1.1.7 bevat een tarief voor het verstrekken van lijsten bij abonnement.

Onderdeel 1.1.8 Naspeuringen in registers burgerlijke stand

In onderdeel 1.1.8 is een tarief opgenomen voor het op verzoek doen van naspeuringen in de registers van de burgerlijke stand. Gekozen is voor een tariefstelling per daaraan besteed kwartier.

Onderdeel 1.1.9 Verrichtingen ambtenaren van de burgerlijke stand

De mogelijkheden tot het heffen van leges voor verrichtingen van ambtenaren van de burgerlijke stand zijn geregeld in de Wet rechten burgerlijke stand (Stb. 1879, 72). Artikel 1 van deze wet luidt:

'Geene gelden mogen worden geheven ter zake van het opmaken van akten of andere verrichtingen van den ambtenaar van den burgerlijken stand, behalve in de gevallen en op de wijze bij of krachtens deze wet voorzien.'

In artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand is geregeld voor welke verrichtingen leges geheven kunnen worden. De hoogte van die leges is vastgesteld in het Legesbesluit akten burgerlijke stand (Stb. 1969, 36). De daarin genoemde bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Veel gemeenten heffen de hiervoor genoemde leges rechtstreeks op basis van het Legesbesluit. De Werkgroep is echter van oordeel dat het zinvol is hiervoor bepalingen op te nemen in de legesverordening. De wettelijke bepalingen verschaffen namelijk geen duidelijkheid over de vraag of, indien rechtstreeks op basis van het Legesbesluit wordt geheven, de Invorderingswet 1990 en de AWR van toepassing zijn. Nadeel van het opnemen van de tarieven in de legesverordening is dat de legesverordening aangepast moet worden zodra de tarieven in het Legesbesluit wijzigen, wat dus elkaar jaar gebeurt door indexering van de tarieven. De bedragen worden jaarlijks door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vóór 1 september in de Staatscourant bekendgemaakt.

Om een jaarlijkse aanpassing van de legesverordening te voorkomen is in onderdeel 1.1.9 bepaald dat de tarieven gelden die zijn opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.

De tarieven bedragen:	per 1-1-2009 (Stcrt. 2008, 122)	Per 1-1-2010 (Stcrt. 2009, 12572)
a. voor elk afschrift van een akte van de burgerlijke stand	€ 11,10	€ 11,30
b. voor elk uittreksel van een akte van geboorte, van huwelijk, van registratie van een partnerschap, van omzetting van een huwelijk in een registratie van een partnerschap*, van omzetting van een registratie van een partnerschap in een huwelijk of van overlijden	€ 11,10	€ 11,30

c. voor elke verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (een Nederlander wenst buiten Nederland een huwelijk aan te gaan)	€ 20,00	€ 20,40
d. voor elk meertalig uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand	€ 11,10	€ 11,30

* Het feit dat omzetting van een huwelijk in een geregistreerd partnerschap sinds 1 maart 2009 niet meer mogelijk is, laat onverlet de mogelijkheid om van bestaande aktes een afschrift of uittreksel te krijgen.

Artikel 2 van het Legesbesluit bepaalt dat afschriften van of uittreksels uit huwelijksakten en akten voor omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk ten behoeve van het kerkelijk huwelijk kosteloos worden uitgegeven, mits van de bestemming uit het stuk zelf blijkt en zij aldus tot geen ander doel kunnen worden gebruikt. Artikel 2 bepaalt ook wie vrijgesteld zijn van het betalen van deze leges. Het gaat daarbij om hen die financieel onvermogend zijn en om ambtenaren, besturen en instellingen die in het openbaar belang bepaalde afschriften vragen.

Hoofdstuk 2 Reisdocumenten

Op grond van de Paspoortwet (Stb. 1991, 498), laatstelijk gewijzigd bij Rijkswet van 28 juni 2009, Stb. 252, is vastgesteld het Besluit paspoortgelden. In het Besluit paspoortgelden zijn maxima gesteld aan de leges die gemeenten kunnen heffen voor alle reisdocumenten. Gemeenten kunnen ook minder dan de maximumtarieven van de leges berekenen. Een verhoging van de maximumleges door gemeenten is echter niet toegestaan. Aangezien gemeenten verplicht zijn voor geleverde reisdocumenten en voor spoedleveringen de vastgestelde bedragen aan het Rijk af te dragen, gaat een verlaging van de gemeentelijke leges vanzelfsprekend ten koste van de hoogte van het gemeentelijk deel in de leges. De maximumtarieven worden jaarlijks geïndexeerd.

In hoofdstuk 2 hebben wij slechts tarieven opgenomen voor het verstrekken van reisdocumenten waarvoor het rijk aan de gemeente kosten in rekening brengt.

De sinds 1 januari 2006 geldende (wettelijke) vrijstelling van de leges voor een Nederlandse identiteitskaart voor een persoon die binnen acht weken 14 jaar wordt of al 14 jaar is, vervalt met ingang van 1 januari 2010 (artikel 2, vijfde lid, en artikel 6, derde lid, van het Besluit paspoortgelden vervallen). Vanaf 1 januari 2010 geldt voor kinderen tot en met 13 jaar voor de Nederlandse identiteitskaart (NIK) een verlaagd tarief (jeugdtarief; onderdeel 1.2.1.7). Op de maandelijkse factuur voor de gemeenten zal dit als volgt worden verrekend. De gemeente ontvangt per document het verschil tussen de maximumleges en het maximum gemeentelijke deel van de leges van het Agentschap BPR. Voor deze documenten worden door het Agentschap BPR geen rijkskosten bij de gemeente in rekening gebracht. De korting ten opzichte van de 'normale' NIK komt dus volledig ten laste van het rijk..

In verband met Europese regelgeving vervalt vanaf 26 juni 2012 de mogelijkheid om kinderen in de paspoorten van de ouder(s) of voogd bij te schrijven. De geldigheid van alle bijschrijvingen en kinderstickers vervalt op 26 juni 2012. Het vervallen van de geldigheid van de bijschrijvingen op 26 juni

2012 heeft geen gevolgen voor de geldigheid van het paspoort van de ouder(s) of voogd waarin ze staan bijgeschreven.

Tariefopbouw maximumleges reisdocumenten in euro's per 1 januari 2010

Document/leges	Maximum gemeentelijk deel leges	Rijkskosten	Korting	Totaal legestartief maximaal
Nationaal paspoort (idem reisdocument voor vluchtelingen en vreemdelingen)	€ 27,89	€ 23,01		€ 50,90
Zakenpaspoort	€ 27,89	€ 29,01		€ 56,90
Faciliteitenpaspoort	€ 27,89	€ 23,01		€ 50,90
Nederlandse identiteitskaart (NIK)	€ 25,04	€ 17,81		€ 42,85
Nederlandse identiteitskaart (NIK) voor jeugdigen t/m 13 jaar	€ 25,04	€ 17,81	€ 33,88	€ 8,97
Bijschrijven kind (direct bij aanvraag nieuw document)	€ 8,97	-		€ 8,97
Bijschrijven kind met bijschrijvingssticker (later in bestaand document)	€ 20,93	-		€ 20,93
Toeslag spoedaanvraag per reisdocument (incl. bijschrijven kinderen)	-	€ 41,00		€ 41,00
Toeslag spoedaanvraag, per bijschrijvingssticker.	-	€ 19,50		€ 19,50

Tariefdifferentiaties

Gemeenten kunnen tariefdifferentiaties aanbrengen. Artikel 7, tweede lid, van de Paspoortwet luidt: 'Het tarief van de gemeentelijke rechten kan verschillen al naar gelang de leeftijd van de persoon op wiens naam het reisdocument wordt gesteld, het soort reisdocument en de geldigheidsduur van het reisdocument'.

Dit maakt het bijvoorbeeld mogelijk dat gemeenten lagere tarieven vaststellen voor reisdocumenten aan personen jonger dan 16 jaar. Wij wijzen erop dat de kosten die het rijk aan de gemeente in rekening brengt niet anders zijn dan voor de gevallen dat reisdocumenten worden verstrekt aan personen ouder dan 16 jaar. Daarnaast kan een gemeente andere tarieven opnemen indien de dienstverlening anders is. Zo kan een gemeente hogere tarieven hanteren indien aan de aanvrager al eerder een reisdocument werd verstrekt terwijl hij bij de aanvraag dit (oude) reisdocument niet kan overleggen (*Hoge Raad 8 februari 1995, nr 30064, Belastingblad 1995, blz. 271*). In een dergelijke situatie moet de aanvrager bij de aanvraag een schriftelijke verklaring afleggen over de vermissing

(artikel 31 van de Paspoortwet). De verwerking hiervan betekent dat de gemeente extra werkzaamheden moet verrichten, wat in die situatie een hoger tarief rechtvaardigt. Dit hogere tarief moet wel in relatie staan tot de meerkosten als gevolg van de extra door de gemeente te verrichten werkzaamheden, om te voorkomen dat de verhoging een strafkarakter krijgt. In het kader van de (in 1996 afgeschafte) goedkeuring van belastingverordeningen werd een verhoging van maximaal 50% aanvaardbaar geacht. Bij een hoger percentage dan 50 moest de gemeente nader onderbouwen dat de verhoging diende ter compensatie van extra kosten.

In hoofdstuk 2 is geen tarief opgenomen voor het verlengen van een reisdocument. Dit hangt samen met het feit dat de Paspoortwet niet de mogelijkheid tot het verlengen van een reisdocument kent.

Hoofdstuk 3 Rijbewijzen

De bevoegdheid tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs berust bij de gemeente. Hiervoor kunnen leges in rekening gebracht worden.

De procedure is een beetje vergelijkbaar met die voor reisdocumenten. Het rijbewijs wordt aangevraagd bij de gemeente en, net zoals al het geval is bij paspoort en identiteitskaart, centraal geproduceerd en gepersonaliseerd. De kosten bestaan uit een rijksdeel en een gemeentelijk deel. De rijkskosten bestaan onder andere uit:

- de kosten voor de te vervaardigen gepersonaliseerde rijbewijzen;
- de voor rekening van de RDW in te richten backofficecomputer bij de gemeente;
- het beheer van de bij de RDW aanwezige registers.

De rijkscomponent voor reguliere rijbewijzen bedraagt voor 2010 € 9,75.

Gemeenten moeten zelf de eigen kostprijs berekenen.

De gemeentelijke kosten bestaan onder andere uit de tijd die nodig is voor:

- het innemen van de aanvraag van het rijbewijs aan het loket;
- het scannen van het aanvraagformulier;
- het ontvangen en inklaren van het gepersonaliseerde rijbewijs;
- het uitreiken van het rijbewijs aan het loket.

Daarnaast kunnen de indirecte kosten worden doorberekend voor zover deze kosten nog wel in enig verband met de behandeling van aanvragen voor een rijbewijs staan, zoals de kosten van:

- huisvesting;
- het beheer van het GBA;
- de opslag en het beheer van de ingeklaarde rijbewijzen;
- de maandelijkse controle van de fysieke voorraad;
- het onttrekken van rijbewijzen aan de voorraad;
- andere ondersteunende diensten.

Het rijks- en gemeentelijk deel vormen samen het legestartief (onderdeel 1.3.1).

Daarnaast is een spoedlevering mogelijk. Het spoedtarief betreft alleen een rijkskostendeel en bedraagt vanaf 1 januari 2010 € 33,25 (was € 30,00). Daarnaast is voor een spoedlevering het normale tarief verschuldigd. Wij hebben daarom in onderdeel 1.3.2 het spoedtarief als verhoging op het normale tarief opgenomen. Het rijkskostendeel voor de spoedlevering bedraagt in totaal € 43,00 (€ 9,75 rijkskostendeel en € 33,25 spoedtarief). De gemeente moet het rijkskostendeel en in voorkomend geval het spoedtarief afdragen aan de Dienst Wegverkeer (RDW). Zie voor de wettelijke

regeling artikel 111, vijfde lid, en artikel 121 van de Wegenverkeerswet 1994, artikel 1 van de Regeling vergoeding afdracht afgifte rijbewijzen en artikel 123 van het Reglement Rijbewijzen.

Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

De bevoegdheid tot het heffen van leges voor het verstrekken van persoonsgegevens uit de gemeentelijke basisadministratie is geregeld in de artikelen 98, 100 en 101 van de Wet Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (hierna: Wet GBA). De Wet GBA onderscheidt drie groepen waaraan een gemeente gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie verstrekt:

a Afnemers

Hieronder wordt verstaan een orgaan van het rijk, een provincie, een gemeente of een ander openbaar lichaam met inbegrip van daaronder ressorterende diensten, instellingen en bedrijven, alsmede een orgaan van een bij AMvB aangewezen instelling die met de uitvoering van publiekrechtelijke taken is belast. Een gemeente kan van afnemers geen leges heffen, ongeacht de wijze waarop de gegevensverstrekking plaatsvindt, systematisch via het netwerk of incidenteel (artikel 95 van de Wet GBA). Voor de levering van gegevens op papier aan afnemers: zie de toelichting op onderdeel 1.4.5.

b Ingeschrevenen

Dit zijn personen van wie gegevens in de administratie zijn opgenomen. Een gemeente kan voor het verstrekken van gegevens aan de ingeschrevene zelf in beginsel leges heffen. Een uitzondering geldt voor het toezenden van de gegevens bij de eerste inschrijving in een gemeentelijke basisadministratie (artikel 78 van de Wet GBA). Ook het op verzoek inzien van de eigen gegevens door een ingeschrevene dient kosteloos te geschieden (artikel 79 van de Wet GBA).

c Derden

Een derde is elke andere persoon of instelling dan een afnemer of een ingeschrevene. Van derden kunnen in beginsel leges worden geheven voor het verstrekken van persoonsgegevens.

Uitzonderingen gelden voor zogenaamde bijzondere derden die op basis van een AMvB systematisch via het netwerk of alternatieve media gegevens ontvangen. De systematische verstrekking van gegevens aan deze aangewezen instellingen moet eveneens kosteloos plaatsvinden. Zie echter onderdeel 1.4.5.

Als de gegevens op verzoek op een andere manier worden verstrekt, kan een gemeente in beginsel wel leges heffen, tenzij de bijzondere derden in een andere wettelijke regeling worden vrijgesteld van het betalen van leges.

Onderdelen 1.4.1 en 1.4.2 Verstrekkingen aan derden; abonnementen

In onderdeel 1.4.1 van de tarieventabel is geregeld wat voor de toepassing van hoofdstuk 4 onder één verstrekking moet worden verstaan. Doel hiervan is problemen omtrent de invulling van dat begrip te voorkomen. Van belang hierbij is dat tot één verstrekking wordt gerekend alle verstrekte gegevens omtrent één persoon.

In onderdeel 1.4.2.1 is voor het verstrekken van gegevens een tarief opgenomen per verstrekking. Ook zouden nog tarieven opgenomen kunnen worden voor het doen van meer dan één verstrekking. Daarbij kan dan een degressief tarief gelden. In de modelverordening hebben wij geen afzonderlijke tarieven opgenomen voor het doen van meer dan één verstrekking. Reden hiervan is dat in die situatie de aanvrager vermoedelijk toch gebruik zal maken van de mogelijkheid van het afsluiten van abonnement, nu een abonnement betrekking heeft op de periode van een jaar. Naar onze mening ligt het voor de hand dat de betrokken ambtenaar de aanvrager wijst op de mogelijkheid van het afsluiten van een abonnement indien dit voor hem goedkoper is.

In onderdeel 1.4.2.2 zijn tarieven opgenomen voor het afsluiten van een abonnement tot het doen van verstrekkingen gedurende een bepaalde periode. Het ligt voor de hand daarbij degressieve tarieven op te nemen. Daaraan ligt de veronderstelling ten grondslag dat het doen van verstrekkingen in die gevallen minder kosten met zich mee kan brengen dan bij incidentele verzoeken om verstrekkingen. Een gemeente kan zelf bepalen op hoeveel verstrekkingen een abonnement betrekking heeft. In zoverre moeten de aantallen die in de onderdelen 1.4.2.2.1 tot en met 1.4.2.2.5 zijn opgenomen als voorbeelden worden gezien.

Uitgaande van de modelverordening zal iemand die 400 verstrekkingen vraagt kunnen kiezen of hij vier abonnementen van 100 verstrekkingen afsluit of één van 500. Ook hier ligt het voor de hand dat de betrokken ambtenaar de aanvrager wijst op de voordeligste constructie.

In onderdeel 1.4.2.3 is een tarief opgenomen voor het afsluiten van een abonnement tot het periodiek verstrekken van opgave van verhuizingen binnen de gemeente, vertrekken uit de gemeente en vestigingen in de gemeente.

In hoofdstuk 4 is geen regeling opgenomen voor een teruggaaf van een deel van het voor het abonnement verschuldigde bedrag, indien in de desbetreffende periode minder verstrekkingen zijn gedaan dan waarop het abonnement ziet. Reden hiervan is dat bij het opnemen van een dergelijke teruggaafbepaling vermoedelijk in de meeste gevallen een abonnement zal worden afgesloten voor het hoogste aantal verstrekkingen omdat bij een degressief tarief het tarief per inlichting dan het laagst is. Een dergelijke regeling is weliswaar denkbaar, maar daarbij zal dan het legesbedrag beperkt moeten worden tot het bedrag dat verschuldigd is voor een abonnement voor het aantal verstrekkingen dat in feite is gedaan. Men kan zich echter ook op het standpunt stellen dat het niet afnemen van het aantal verstrekkingen waarvoor het abonnement is afgesloten voor risico komt van degene die het abonnement heeft afgesloten.

Onderdelen 1.4.3 en 1.4.4 Verstrekken van aangehaakte gegevens

In onderdeel 1.4.4 zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van persoonsgegevens die niet zijn opgenomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zelf. Het betreft de zogenaamde aangehaakte gegevens. In onderdeel 1.4.3 is aangegeven wat in dit verband onder één verstrekking moet worden verstaan. Een gemeente kan voor het op verzoek verstrekken van aangehaakte gegevens leges heffen, tenzij de aanvrager op grond van bijzondere wetgeving recht heeft op kosteloze inlichtingen. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor de Belastingdienst op grond van artikel 55 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

Onderdeel 1.4.5 Verstrekkingen op papier aan afnemers en bijzondere derden

In onderdeel 1.4.5 zijn leges opgenomen voor het verstrekken van gegevens op papier aan afnemers en bijzondere derden. Sinds 1 oktober 2000 kan hiervoor een bedrag van € 2,27 in rekening worden gebracht (zie artikel 4, onderdeel f en artikel 6, zevende lid, van het Besluit GBA en artikel 37a, tweede lid, van de Regeling GBA). De vergoeding ziet slechts op de transportkosten die gemeenten maken om verstrekking op papier mogelijk te maken.

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat dit tarief moet wijken voor de vrijstelling van artikel 41 van de Wet Uitkeringen vervolgingsslachtoffers en artikel 52 van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers, waarin staat dat de gevraagde inlichtingen kosteloos moeten worden verstrekt. In dat geval kunnen deze leges dus niet worden geheven (*Hoge Raad 10 juni 2005, nr. 39814, LJN: AT7214*).

In de toelichting op het Besluit GBA staat dat kan worden bepaald dat voor bepaalde arbeidsintensieve zoekactiviteiten in het GBA of andere gemeentelijke administraties aanvullende leges verschuldigd zijn. Dit wordt ondervangen door onderdeel 1.4.6. Zie voor de wijzigingen in de GBA-regelgeving onze ledenbrief van 28 augustus 2000, nr. Lbr. 00/129, BJZ/2000003418.

De in onderdeel 1.4.6 opgenomen regeling is bedoeld voor gevallen waarin aan de gemeente wordt verzocht de gemeentelijke basisadministratie, inclusief de aangehaakte gegevens, door te nemen voor het verkrijgen van bepaalde inlichtingen, bijvoorbeeld hoeveel geregistreerde honden er in de gemeente zijn. Deze bepaling geeft de mogelijkheid leges te heffen naar rato van de tijd die met het doornemen is gemoeid, ongeacht of dit leidt tot het daadwerkelijk verschaffen van de gevraagde inlichtingen. Naast een bedrag voor het doornemen van de basisadministratie is de verzoeker eventueel een bedrag verschuldigd ingevolge onderdeel 1.4.2, 1.4.4 of 1.4.5 als vervolgens persoonsgegevens worden verstrekt. Dit vloeit voort uit het feit dat onderdeel 1.4.6 een afzonderlijk belastbaar feit vormt.

Onder het doornemen van de basisadministratie wordt niet verstaan het verrichten van uitzoekwerk ter verhoging van de kwaliteit van de persoonsgegevens. Bijvoorbeeld het op verzoek controleren van een adresgegeven dat wellicht onjuist of onvolledig is. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt zich op het standpunt dat het heffen van leges voor het doornemen van de basisadministratie slechts in bepaalde gevallen mogelijk is. Als een legesvrijstelling geldt voor het verstrekken van persoonsgegevens kan een gemeente volgens het ministerie voor het doornemen van de basisadministratie alleen leges heffen als dit leidt tot het verstrekken van statistische informatie of aangehaakte gegevens, bijvoorbeeld hoeveel 65- plussers er in een gemeente wonen. Leidt het doornemen tot het verstrekken van GBA- gegevens, dan is legesheffing niet mogelijk.

Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister

Op grond van de Kieswet (Stb. 1989, 423) is het niet toegestaan inlichtingen over de kiesgerechtigdheid van bepaalde ingezetenen aan derden ter beschikking te stellen. De gemeente kan op grond van artikel D 4 van de Kieswet alleen inlichtingen verstrekken over de kiesgerechtigdheid van de aanvrager zelf. Daarvoor kunnen leges geheven worden.

Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens

Hoofdstuk 6 heeft betrekking op het verstrekken van gegevens op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (Stb. 2000, 302; hierna: Wbp). Op grond van artikel 35 Wbp is het mogelijk

gegevens te verstrekken. Artikel 39 Wbp voorziet in de mogelijkheid om voor een verstrekking op grond van artikel 35 een vergoeding te vragen. Het bedrag is sinds 26 maart 2008 gesteld op maximaal € 5,00. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen in bijzondere gevallen andere bedragen worden gesteld. Dat is gebeurd in het Besluit kostenvergoeding rechten betrokkene Wbp (Besluit van 13 juni 2001, Stb. 305). Voor een verstrekking op papier is de vergoeding vastgesteld op € 0,23 per pagina, met een maximum van € 4,50 (onderdeel 1.6.1.1). Voor een verstrekking van meer dan 100 pagina's of een afschrift uit een moeilijk toegankelijke gegevensverwerking mag de in rekening te brengen vergoeding ten hoogste € 22,50 bedragen (onderdelen 1.6.1.1.2 en 1.6.1.1.3). Voor een verstrekking anders dan op papier mag ten hoogste € 4,50 worden gerekend (onderdeel 1.6.1.2). In onderdeel 1.6.2 is bepaald dat indien meerdere tarieven tegelijk kunnen worden toegepast, het hoogste tarief geldt.

Als gegevens het voorwerp zijn van verwerking omdat deze noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan of voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke voor de verwerking of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, kunnen betrokkenen vanwege hun bijzondere persoonlijke omstandigheden verzet tegen de verwerking aantekenen bij de verantwoordelijke (artikel 40 Wbp). Voor de behandeling van een verzet mogen leges worden geheven. Onderdeel 1.6.3 voorziet hierin. De leges mogen ten hoogste € 4,50 bedragen (artikel 4 Besluit kostenvergoeding rechten betrokkene Wbp).

De in het kader van de Wbp geheven leges moeten worden teruggegeven indien verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming plaatsvindt, dan wel het verzet gegrond wordt bevonden (artikel 39, tweede lid, en artikel 40, derde lid, Wbp).

Hoofdstuk 7 Bestuursstukken

In dit hoofdstuk is een regeling opgenomen voor het verstrekken van de volgende stukken:

- de begroting en de rekening;
- het burgerjaarverslag;
- de raadsstukken en de raadsverslagen, waarbij naast de afgifte van een afzonderlijk afschrift tevens de mogelijkheid is gegeven een abonnement af te sluiten;
- de stukken van de raadscommissies en de verslagen van de vergaderingen van die commissies. Ook hier bestaat de mogelijkheid tot het afsluiten van een abonnement;
- het gemeenteblad, per los nummer en bij abonnement;
- gemeentelijke verordeningen.

Niet alle hier opgesomde stukken zullen in iedere gemeente voorkomen. De opsomming is ook niet uitputtend. Er zullen stukken zijn die in sommige gemeenten andere benamingen hebben, zoals productenbegroting en/of programmabegroting. Ook voor het verstrekken van andere stukken, bijvoorbeeld meerjarenramingen, kunnen tarieven opgenomen worden. Daarnaast wordt niet in iedere gemeente een gemeenteblad uitgegeven. Bij het redigeren van de bepalingen dient met het voorgaande rekening gehouden te worden.

Andere stukken zullen altijd voorkomen bij gemeenten, met name die stukken die op grond van de Gemeentewet verstrekt moeten worden. Dit betreft onder andere de gemeentebegroting en de daarbij behorende stukken (artikel 189 van de Gemeentewet) en de gemeenterekening met de daarbij behorende stukken en toelichtingen (artikel 197 van de Gemeentewet). De hiervoor genoemde

stukken moeten ter inzage worden gelegd en (tegen betaling van de kosten) algemeen verkrijgbaar worden gesteld (artikel 190, tweede lid, onderscheidenlijk artikel 197, derde lid, van de Gemeentewet). Artikel 140 van de Gemeentewet verplicht raadsbesluiten die algemeen verbindende voorschriften bevatten, zoals verordeningen, ter inzage te leggen en op verzoek (tegen betaling) te verstrekken.

In hoofdstuk 7 wordt uitsluitend gesproken over het verstrekken van een afschrift van de genoemde stukken. Wordt slechts een aantal kopieën uit een stuk verstrekt dan kunnen weliswaar geen leges geheven worden op basis van hoofdstuk 7 maar wel op basis van het bepaalde in hoofdstuk 20.

Uiteraard kan ook een tarief per pagina in hoofdstuk 7 worden opgenomen.

Voor de gevallen waarbij stukken worden verstrekt bij abonnement, is in de tarieventabel gekozen voor een tarief per kalenderjaar. Indien deze regeling wordt overgenomen, kan er behoefte aan bestaan in een aanvullende bepaling het tarief te regelen voor die gevallen, waarin het abonnement wordt afgesloten in de loop van het kalenderjaar. Een dergelijke bepaling zou kunnen luiden:

'Indien een abonnement wordt afgesloten in de loop van een kalenderjaar, wordt het tarief voor het resterende gedeelte van het kalenderjaar naar tijdsgelang vastgesteld'.

Uiteraard zijn ook regelingen denkbaar waarbij men niet uitgaat van een tarief per kalenderjaar, maar van een tarief per jaar, waarbij dan het jaar op ieder willekeurig moment in het kalenderjaar kan aanvangen. Administratieve redenen zullen bepalend zijn voor de keuze.

Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie

Voor het verstrekken van informatie uit gemeentelijke vastgoedbestanden is het mogelijk leges te heffen. In dit hoofdstuk hebben wij tarieven opgenomen voor het verstrekken van afschriften uit deze bestanden. Ook zijn tarieven opgenomen voor verstrekking van kopieën van die bestanden zelf.

Onderdeel 1.8.1 Fotokopieën of lichtdrukken

In onderdeel 18.1 hebben wij tariefbepalingen opgenomen voor het verstrekken van een fotokopie of lichtdruk van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan.

Onderdeel 1.8.2.1 Verstrekkingen uit gemeentelijke basisadministratie adressen en gebouwen (BAG)

De in onderdeel 1.8.2.1 genoemde basisregistratie adressen en basisregistratie gebouwen omvatten het gemeentelijk adressenregister, de gemeentelijke adressenregistratie, het gemeentelijk gebouwenregister en de gemeentelijke gebouwenregistratie (artikel 2 Wet basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), Stb. 2008, 39). In de wet staan hiervan de volgende definities:

- adressenregister: gemeentelijk register dat brondocumenten met betrekking tot woonplaatsen, openbare ruimten en nummeraanduidingen bevat (artikel 1, onderdeel b, Wet BAG);
- adressenregistratie: gemeentelijke registratie van alle woonplaatsen, openbare ruimten en nummeraanduidingen op het grondgebied van de gemeente (artikel 1, onderdeel c, Wet BAG);
- gebouwenregister: gemeentelijk register dat brondocumenten met betrekking tot panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen bevat (artikel 1, onderdeel h, Wet BAG);
- gebouwenregistratie: gemeentelijke registratie van alle panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen op het grondgebied van de gemeente (artikel 1, onderdeel i, Wet BAG).

Afschriften uit deze registraties kunnen tegen verstrekkingskosten beschikbaar worden gesteld. Daarvoor is in onderdeel 1.8.2.1 een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel 1.8.2.2 Verstrekkingen uit Wegenlegger

Onderdeel 1.8.2.2 betreft de zogenaamde 'wegenlegger'. Op grond van artikel 27 van de Wegenwet (Stb. 1930, 342) is iedere gemeente verplicht een legger op te maken van buiten de bebouwde kom of kommen gelegen wegen en van toegangswegen naar stations als bedoeld bij artikel 26, tweede lid, van de Spoorwegwet, ook al zijn deze binnen een bebouwde kom gelegen. Van wegen welke deels binnen en deels buiten de bebouwde kom of kommen van de gemeente zijn gelegen, wordt ook het binnen een bebouwde kom gelegen deel op de legger gebracht, indien en voor zover dat deel niet door de gemeente wordt onderhouden (artikel 28). Op de voorbereiding van het ontwerp van de legger is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb van toepassing. De legger wordt in het provinciaal en gemeentearchief bewaard (artikel 38 van de Wegenwet). Onderdeel 1.8.2.2 betreft het geval dat de wegenlegger (ook) op het gemeentehuis wordt aangehouden. Voor het gemeentearchief geldt hoofdstuk 10 van de tarieventabel.

Onderdeel 1.8.2.3 Verstrekkingen uit Rijksmonumentenregister

Dit onderdeel betreft het register van beschermde (rijks-)monumenten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 (Stb. 1988, 639). Het register wordt door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen aangehouden. De gemeente krijgt een afschrift van de inschrijving in dit register. Artikel 6, derde lid, van de Monumentenwet 1988 bepaalt dat dit afschrift op de gemeentesecretarie ter inzage wordt neergelegd en dat een ieder zich aldaar op zijn kosten afschriften kan doen verstrekken.

Onderdeel 1.8.2.4 Verstrekkingen uit gemeentelijk vergunningenregister monumenten

In onderdeel 1.8.2.4 hebben wij een tarief opgenomen voor het verstrekken van afschriften uit het openbare register van beschermde monumenten bedoeld in artikel 20 van de Monumentenwet 1988. In dit register worden de omgevingsvergunningen (artikel 2.1, eerste lid, onder f, Wabo) en vergunningen voor beschermde archeologische monumenten (artikel 11, tweede lid, Monumentenwet 1988) geregistreerd, die zijn of worden geacht te zijn verleend voor het:

- slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van het monument; of
- herstellen, gebruiken of laten gebruiken van het monument op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Onderdeel 1.8.2.5 Verstrekkingen uit gemeentelijk beperkingenregister of -registratie

In onderdeel 1.8.2.5 is een tarief opgenomen voor informatie uit de gemeentelijke beperkingenregistratie en het gemeentelijke beperkingenregister. Volgens de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Wkpb; Stb. 2004, 331) is de inzage van de gemeentelijke beperkingenregistratie en van documenten uit het gemeentelijke beperkingenregister kosteloos. Alleen voor het verstrekken van een afschrift, uittreksel of verklaring als bedoeld in artikel 9,

eerste lid, van de Wkpb mag de gemeente kostendekkende leges heffen (artikel 9, derde lid, Wkpb).

Het gaat dan om:

- a een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van een in het gemeentelijke beperkingenregister ingeschreven beperkingenbesluit, beslissing in administratief beroep of rechterlijke uitspraak, dan wel vervallenverklaring van een publiekrechtelijke beperking;
- b een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van in de gemeentelijke beperkingenregistratie opgenomen gegevens, of;
- c een schriftelijke verklaring dat er blijkens de in de gemeentelijke beperkingenregistratie opgenomen gegevens geen publiekrechtelijke beperking van kracht is ten aanzien van de daarbij aangegeven onroerende zaak of zaken.

Overigens kan een gemeente, als of zolang zij geen afzonderlijke bepaling in de legesverordening heeft staan, de tariefbepalingen van onderdeel 1.20.2 (Diversen) toepassen.

Onderdeel 1.8.3 Kopieën van (delen van) bestanden

In onderdeel 1.8.3 zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van kopieën van de daar genoemde bestanden zelf. Wij hebben daarbij gekozen voor een tarief per adres, relatie of adrescoördinaat.

Inzage in vastgoedregistraties kosteloos

Voor de inzage in de gemeentelijke vastgoedregistraties hebben wij geen modelbepalingen opgenomen. De gemeentelijke bemoeienis daarmee zal gering zijn. Bovendien lijken enkele van de hierboven genoemde wetten ervan uit te gaan dat inzage kosteloos plaatsvindt. In de Wkpb is dat ook expliciet opgenomen (artikel 9, eerste lid, Wkpb).

Gemeentelijke kadastrale balie: tarieven centraal vastgesteld

Op grond van artikel 105 van de Kadasterwet (laatstelijk integraal gepubliceerd in Stb. 1996, 473; daarna gewijzigd) is het voor gemeenten mogelijk, onder gebruikmaking van een permanente aansluiting op de basisregistratie kadaster ('Kadaster-on-line'), een loketfunctie namens het Kadaster te vervullen (gemeentelijke kadastrale balie). De door de gemeenten namens het Kadaster te verstrekken kadastrale informatie valt onder de vigeur van de Kadasterwet. Het door gemeenten aan derden in rekening te brengen tarief voor het verstrekken van informatie namens het Kadaster is het tarief genoemd in de Regeling tarieven Kadaster (Stcrt. 2003, nr. 244, pag. 17). In de overeenkomst met het Kadaster zal zijn opgenomen dat een deel van het voor de informatie verschuldigde kadastraal tarief door de gemeente kan worden behouden.

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken

Op grond van hoofdstuk 9 kunnen leges geheven worden voor het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag, een attestatie de vita of een legalisatie van een handtekening. Desgewenst kan de gemeente hoofdstuk 9 aanvullen met andere dienstverlening die niet in deze tarieventabel zijn genoemd en tot de overige publiekszaken kunnen worden gerekend.

Onderdeel 1.9.1 Verklaring omtrent het gedrag

Sinds 1 april 2004 beslist niet langer de burgemeester, maar de minister van Justitie over het afgeven van een verklaring omtrent het gedrag. De maximale hoogte van de hiervoor te heffen leges wordt door het Rijk vastgesteld. Vanaf 1 januari 2006 bedraagt die maximale vergoeding € 30,05. De gemeente moet hiervan € 22,55 aan het Rijk afdragen. Het verschil is een vergoeding die de gemeente krijgt voor de werkzaamheden die zij voor de behandeling van een dergelijke aanvraag moet uitvoeren (Regeling leges en afdracht vergoeding afgifte verklaring omtrent het gedrag voor natuurlijke personen en rechtspersonen; Stcrt. 2005, 242, pag. 23, en Stcrt. 2008, 23, pag. 12. Lbr. 06/170 – nabetaling Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) (22-11-2006)). Aangezien het Rijk een maximaal te heffen bedrag vaststelt, is het noodzakelijk dat de gemeente een tarief in de legesverordening opneemt.

Onderdeel 1.9.2 Attestatie de vita

Een attestatie de vita is een bewijs van in leven zijn. Het is een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA) waarin staat vermeld dat een bepaalde persoon in leven is. Hiervoor is in onderdeel 1.9.2 een tariefbepaling opgenomen. De attestatie de vita is gratis als iemand kan aantonen dat het voor pensioen is.

Onderdeel 1.9.3 Legalisatie van een handtekening

Bij legalisatie van een handtekening verklaart de burgemeester dat een handtekening op een bepaald document 'echt' is. Dat wil zeggen dat deze overeenkomt met de handtekening op uw legitimatiebewijs. De handtekening moet aan de balie gezet worden. Legalisatie van een handtekening kan bijvoorbeeld nodig zijn als iemand een persoon in het buitenland schriftelijk wil machtigen. Voor de legalisatie kunnen leges worden geheven. Onderdeel 1.9.3 voorziet hierin.

Hoofdstuk 10 Gemeentearchief

Gemeentearchieven kunnen worden onderscheiden in archiefbewaarplaatsen in de zin van de Archiefwet 1995 (Stb. 276) en andere archieven.

Op grond van artikel 14 van de Archiefwet 1995 zijn de archiefbescheiden die in een archiefbewaarplaats berusten openbaar (behoudens het bepaalde in de artikelen 15, 16 en 17), en kunnen deze archiefbescheiden kosteloos geraadpleegd worden. Als iemand zelf de archiefbescheiden raadpleegt, kunnen dus geen leges geheven worden.

Met betrekking tot andere archieven dan archiefbewaarplaatsen is in de Archiefwet 1995 niet geregeld dat deze openbaar zijn en dat deze kosteloos geraadpleegd kunnen worden. In beginsel zou daarvoor, indien raadpleging wordt toegestaan, dus legesheffing mogelijk zijn. In de modelverordening zijn hiervoor geen tarieven opgenomen. Als iemand zelf de archieven raadpleegt, zullen er immers nauwelijks kosten voor de gemeente zijn.

Onderdeel 1.10.1 Doen van naspeuringen

In onderdeel 1.10.1 een tarief opgenomen voor het doen van naspeuringen in het gemeentearchief. Het gaat hierbij dus uitsluitend om het van gemeentewege doen van naspeuringen. Het tarief is

afhankelijk gesteld van de tijd die de ambtenaar van het gemeentearchief aan het doen van de naspeuringen heeft besteed. Ook indien het doen van de naspeuringen niet heeft geleid tot het gewenste resultaat zijn de leges verschuldigd.

Onderdeel 1.10.2 Verstrekken van kopieën of uittreksels uit gemeentearchief

In onderdeel 1.10.2 zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van kopieën of uittreksels uit de in het gemeentearchief berustende stukken. Ook met betrekking tot archiefbewaarplaatsen is een dergelijk tarief toelaatbaar. Dit blijkt uit het bepaalde in artikel 14 van de Archiefwet 1995.

De onderdelen 1.10.1 en 1.10.2 kunnen cumuleren.

In hoofdstuk 10 is een onderscheid gemaakt tussen het verkrijgen van afschriften (onderdeel 1.10.2.1) en uittreksels (1.10.2.2). De werkzaamheden in verband met het verstrekken van deze stukken zijn uiteenlopend van aard, zodat het voor de hand ligt daarvoor verschillende tarieven in rekening te brengen. In hoofdstuk 10 is niet voorzien in een differentiatie naar gelang de soort van de afschriften. Het zal duidelijk zijn dat afschriften in zeer verschillende vormen mogelijk zijn. Daarbij valt te denken aan fotokopieën, foto's, afdrukken in kleur, dia's etc. Uiteraard staat het gemeenten vrij daarvoor verschillende tarieven in de verordening op te nemen.

Ook kan het tarief gedifferentieerd worden naar de grootte van het afschrift, wat vooral voor de verstrekking van kaarten van belang kan zijn.

Hoofdstuk 11 Huisvestingswet

De Huisvestingswet geeft in artikel 5 aan gemeenten de mogelijkheid, niet de verplichting, een huisvestingsverordening vast te stellen waarin de (soorten) woonruimten worden aangewezen waarvoor het vergunningvereiste geldt. Het gaat hierbij om een vergunning in de zin van artikel 7, eerste lid, van de Huisvestingswet (huisvestingsvergunning).

Een gemeente die gebruik maakt van de mogelijkheid van artikel 5 van de Huisvestingswet kan voor het verhaal van de met de vergunningprocedure samenhangende kosten een tarief in de legesverordening opnemen. Onderdeel 1.11.1 van de tarieventabel bevat daarvoor een bepaling.

De gemeenteraad kan in het belang van een evenwichtige en rechtvaardige verdeling van woonruimte in de huisvestingsverordening bepalen dat het college van burgemeester en wethouders een register van woningzoekenden bijhoudt (artikel 14 van de Huisvestingswet). Aan het inschrijven van woningzoekenden zijn voor de gemeente kosten verbonden. Verhaal kan plaatsvinden door het heffen van leges. Onderdeel 1.11.2 van de tarieventabel bevat daarvoor een bepaling.

De gemeente kan aan derden gegevens uit het register van woningzoekenden verstrekken, dit met inachtneming van de voorwaarden van artikel 15 van de Huisvestingswet. Voor het verhaal van kosten bevat onderdeel 1.11.3 van de tarieventabel een bepaling.

De gemeenteraad kan (op grond van artikel 30 van de Huisvestingswet) in de huisvestingsverordening woonruimten aanwijzen die met het oog op het behoud of de samenstelling van de woonruimtevoorraad niet zonder vergunning van het college van burgemeester en wethouders:

- geheel of gedeeltelijk aan de bestemming tot bewoning onttrokken mogen worden (artikel 30, eerste lid, onderdeel a);
- met andere woonruimte samengevoegd mogen worden (artikel 30, eerste lid, onderdeel b);
- van zelfstandige in onzelfstandige woonruimte omgezet mogen worden (artikel 30, eerste lid, onderdeel c).

Op grond van de onderdelen 1.11.4 tot en met 1.11.6 van de tarieventabel kan de gemeente de kosten van de vergunningprocedures verhalen.

Het in behandeling nemen van een aanvraag om een splitsingsvergunning op grond van artikel 33 van de Huisvestingswet is opgenomen in hoofdstuk 4 van titel 3 van de tarieventabel. Screening van de model-Huisvestingsverordening, waarin de vergunningen zijn uitgewerkt, heeft uitgewezen dat die vergunning onder de Europese Dienstenrichtlijn valt.

Hoofdstuk 12 Leegstandwet

Op grond van artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet kan het college van burgemeester en wethouders de eigenaar van een woning of een gebouw vergunning verlenen tot tijdelijke verhuur van woonruimte. De verwachting is dat in verband met de economische crisis meer van de mogelijkheid van tijdelijke verhuur gebruik zal worden gemaakt.

Op grond van artikel 15, vierde lid, van de Leegstandwet wordt de vergunning ten aanzien van hetzelfde gebouw of dezelfde woning slechts eenmaal verleend en wel voor een duur van ten hoogste twee jaren. Op verzoek van de eigenaar kunnen burgemeester en wethouders deze duur telkens met ten hoogste een jaar verlengen. De gehele duur van de vergunning kan maximaal vijf jaren zijn.

Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie

Op grond van hoofdstuk 13 kunnen leges geheven worden voor het verstrekken van een gemeentegarantie. Overigens verstrekken de meeste gemeenten sinds 1 januari 1995 geen gemeentegaranties meer als borgstelling voor hypotheek van huiseigenaren. In veel gemeenten is per die datum de gemeentegarantie volledig vervangen door de Nationale hypotheekgarantie (NHG) die wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Uiterlijk 1 januari 2011 beëindigen gemeenten beëindigen hun achtervangovereenkomsten met de WEW.

Gemeentegaranties kunnen echter op grond van gemeentelijk beleid nog in andere gevallen worden verstrekt, bijvoorbeeld aan instellingen die, zonder winstoogmerk, uitsluitend een publieke taak of ideëel doel dienen.

Voor het wijzigen of omzetten van een door de gemeente (in het verleden) gegarandeerde hypothecaire geldlening is eveneens legesheffing mogelijk. Onderdeel 1.13.2 voorziet hierin. Het gaat daarbij onder andere om het omzetten van de financieringsvorm (bijvoorbeeld het omzetten van een lineaire hypotheek in een spaarhypotheek).

Hoofdstuk 14 Marktstandplaatsen

De in hoofdstuk 14 opgenomen dienstverleningen zijn afgestemd op de model-Marktverordening 2008 (individuele vergunning) en het model-Marktreglement 2008. Het gaat daarbij om:

- een standplaatsvergunning (onderdeel 1.14.1);
- inschrijving op de wachtlijst voor een standplaatsvergunning (onderdeel 1.14.2);
- verlenging of doorhaling van de inschrijving (onderdelen 1.14.3 en 1.14.4);
- overschrijven van de standplaatsvergunning op naam van een ander (onderdeel 1.14.5);
- een vervangingsvergunning (onderdeel 1.14.6);

- een ontheffing om de standplaats tot de sluitingstijd van de markt te blijven innemen (onderdeel 1.14.7).

De tariefbepalingen spreken voor zich. Als de gemeente een marktgeldverordening heeft, kan de dienstverlening ook daarin worden opgenomen, mits in de omschrijving van het belastbaar feit ook het genot van diensten wordt opgenomen.

In hoofdstuk 2 van titel 3 is een vergunning voor de organisatie van een markt opgenomen, gebaseerd op de model-Marktverordening 2008 (vergunning organisatie). Deze vergunningprocedure valt onder de Europese Dienstenrichtlijn.

Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet

Op grond van de Winkeltijdenwet (Stb. 1996, 182) is opening van winkels op werkdagen toegestaan tussen 06.00 en 22.00 uur. Daaraan kunnen gemeenten geen beperkingen stellen. De Winkeltijdenwet biedt de mogelijkheid om ook buiten de wettelijke tijden winkelopening toe te staan. Daarvoor kunnen bij verordening vrijstellingen van bepaalde in de Winkeltijdenwet opgenomen verboden worden verleend. Het is ook mogelijk dat de raad bij verordening bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders vrijstelling of ontheffing van bepaalde verboden kan verlenen. In de modelverordening winkeltijden is zoveel mogelijk gekozen voor een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders.

Daarbij verdient opmerking dat de Winkeltijdenwet en het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet (Stb. 1996, 183) spreken over vrijstellingen, indien een regeling bij of krachtens een verordening (de verordening winkeltijden) is of zal worden getroffen voor de hele gemeente, een deel van de gemeente of groepen van gevallen. Van een ontheffing wordt gesproken indien een aanvraag wordt gedaan om 'individuele vrijstelling' van een verbod. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd ontheffing te verlenen.

In onderdeel 1.15.1 hebben wij een tariefbepaling voor deze ontheffingen opgenomen. Wij zijn er daarbij van uit gegaan dat de met de aanvragen voor de verschillende ontheffingen gepaard gaande werkzaamheden ongeveer gelijk zijn.

De modelverordening winkeltijden voorziet in artikel 3 in de mogelijkheid de ontheffing na verkregen toestemming van het college van burgemeester en wethouders over te dragen aan een ander.

Onderdeel 1.15.2 maakt het mogelijk daarvoor leges te heffen. Op grond van artikel 4 van de modelverordening winkeltijden is het mogelijk in bepaalde gevallen een verleende ontheffing in te trekken of te wijzigen. Onderdeel 1.15.3 voorziet erin daarvoor leges te heffen.

Indien voor de verschillende ontheffingen ook verschillende tarieven zullen worden gehanteerd, omdat de daarmee gepaard gaande werkzaamheden en daarmee de kosten verschillen, kan per soort ontheffing een tariefbepaling worden opgenomen. Uitgaande van de in de Winkeltijdenwet en het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet aangeduide ontheffingsmogelijkheden zou, mits de verordening winkeltijden in die ontheffingen voorziet, hoofdstuk 15 als volgt kunnen komen te luiden:

Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet

1.15 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

1.15.1 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3, derde lid, aanhef en onder a, van de Winkeltijdenwet € ...;

- 1.15.2 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3, derde lid, aanhef en onder b, van de Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.3 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van de Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.4 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.5 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.6 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.7 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3, derde lid, van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.8 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.9 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 4, derde lid, van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.10 voor een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet € ...;
- 1.15.11 tot het verlenen van toestemming om een in de vorige onderdelen bedoelde ontheffing over te dragen aan een ander € ...;
- 1.15.12 tot intrekking of wijziging van een in de vorige onderdelen bedoelde ontheffing €

Hoofdstuk 16 Kansspelen

Onderdeel 1.16.1 Aanwezigheidsvergunning

Voor de aanwezigheid van speelautomaten als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen (Stb. 1964, 483) is een aanwezigheidsvergunning vereist, af te geven door de burgemeester.

De aanwezigheidsvergunning kan op grond van artikel 30d, tweede lid, voor bepaalde of onbepaalde tijd worden afgegeven.

In artikel 30d, derde lid, is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden vastgesteld betreffende de hoogte van de voor het afgeven van deze vergunningen te hanteren tarieven. Deze nadere regels zijn opgenomen in artikel 3 van het Speelautomatenbesluit 2000 (Stb. 2000, 223). De in dat artikel opgenomen bedragen vormen voor gemeenten maximum te heffen legesbedragen. De tarieven zijn afhankelijk gesteld van de periode waarvoor de vergunning wordt afgegeven en het aantal speelautomaten. De maximumleges voor een aanwezigheidsvergunning zijn:

looptijd vergunning	maximumleges
12 maanden	€ 22,50 + (aantal speelautomaten x € 34,-)
<12 maanden	{ € 22,50 + (aantal speelautomaten x € 34,-) } x (looptijd /12)
> 12 maanden < 4 jaar	{ € 22,50 + (aantal speelautomaten x € 34,-) } x (looptijd /12)
> 4 jaar of onbepaalde tijd	€ 90,50 + (aantal speelautomaten x € 136,-)

De onderdelen 1.16.1.1 en 1.16.1.2 hebben betrekking op een vergunning voor een periode van twaalf maanden. De onderdelen 1.16.1.3 en 1.16.1.4 hebben betrekking op een vergunning voor onbepaalde tijd of voor een aantal jaren mits dit aantal ten minste vier bedraagt.

Het opnemen van langere of kortere tijdvakken waarvoor de vergunning zal gelden is mogelijk, zij het dat dan een tijdsevenredige herberekening van de in het Speelautomatenbesluit opgenomen maxima

moet plaatsvinden. Artikel 3, tweede lid, van dat besluit bepaalt namelijk dat voor aanwezigheidsvergunningen die gelden voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden doch ten hoogste vier jaar, de in het eerste lid van artikel 3 genoemde maximumbedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning moeten worden verlaagd onderscheidenlijk verhoogd.

In hoofdstuk 16 is geen tarief opgenomen voor het wijzigen van een vergunning zodat een aan te brengen wijziging alleen via de afgifte van een nieuwe vergunning mogelijk is.

Als de Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enkele andere wetten in verband met lastenverlichting voor burgers en bedrijfsleven (Kamerstukken 32038) in werking treedt, is er alleen nog een aanwezigheidsvergunning nodig voor kansspelautomaten. Voor behendigheidsautomaten vervalt de vergunningplicht. De tekst van onderdeel 1.16.1 moet daarop te zijner tijd worden aangepast. Als de inwerkingtreding korter is dan drie maanden na de officiële bekendmaking, kan het college op grond van artikel 10 de legesverordening wijzigen.

Onderdeel 1.16.2 Loterijvergunning

In onderdeel 1.16.2 is een tarief opgenomen voor zogenaamde 'loterijvergunningen'. Op grond van artikel 3 van de Wet op de kansspelen kan het college van burgemeester en wethouders een vergunning verlenen tot het geven van gelegenheid om mede te dingen naar prijzen of premies uitsluitend om met de opbrengst daarvan enig algemeen belang te dienen. Het college van burgemeester en wethouders kan uitsluitend de vergunning verlenen als de gezamenlijke waarde van de prijzen minder bedraagt dan € 4.500. In andere gevallen verleent de minister van Justitie de vergunning.

Indien het gezamenlijke bedrag van de prijzen en premies geen hogere waarde heeft dan € 4.500 is het college van burgemeester en wethouders bevoegd tot verlening van de loterijvergunning (artikel 3 Wet op de kansspelen). Bij hogere waarden is de minister van Justitie bevoegd. Voor de gevallen waarin de minister van Justitie bevoegd is, zijn de tarieven voor het behandelen van de vergunningaanvragen opgenomen in artikel 3a van het Kansspelenbesluit (Stb. 1997, 616). Dit besluit bevat geen tariefbepalingen voor de gevallen dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd is voor het behandelen van de aanvraag om een loterijvergunning. Dat betekent dat de gemeente zelf de hoogte van het legestartief kan vaststellen.

Onderdeel 1.16.3 Prijsvraagvergunning

In onderdeel 1.16.3 is een tarief opgenomen voor een zogenaamde 'prijsvraagvergunning'. Op grond van artikel 28 van de Wet op de kansspelen kan het college van burgemeester en wethouders een vergunning verlenen tot het mededingen naar een prijs of premie verbonden aan een prijsvraag van welke aard ook. Deze vergunning is alleen noodzakelijk indien aan die mededinging andere voorwaarden zijn gesteld dan het verrichten van een wetenschappelijke, kunstzinnige of technische prestatie. Verder is een vergunning alleen nodig indien de uitgeloopte prijs of premie een waarde heeft van meer dan € 2.300,-. Het college van burgemeester en wethouders kan uitsluitend de vergunning verlenen als de waarde van de uitgeloopte prijs of premie minder bedraagt dan € 4.500,-. In andere gevallen verleent de minister van Justitie de vergunning. Net als bij de loterijvergunning kan de gemeente zelf de hoogte van het legestartief vaststellen. De vergunningplicht en daarmee de mogelijkheid tot legesheffing vervalt als de Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enkele andere

wetten in verband met lastenverlichting voor burgers en bedrijfsleven (Kamerstukken 32038) in werking treedt. Als de inwerkingtreding korter is dan drie maanden na de officiële bekendmaking, kan het college op grond van artikel 10 de legesverordening wijzigen.

Hoofdstuk 17 Kinderopvang

In hoofdstuk 17 zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van een uittreksel of inlichtingen uit het kinderopvangregister. In artikel 45 Wet kinderopvang (Stb. 2004, 455) staat dat degene die voornemens is een kindercentrum of gastouderbureau in exploitatie te nemen, daarvan melding doet aan het college van de gemeente van vestiging. De Wet kinderopvang bepaalt in artikel 46 dat het college een register bijhoudt van gemelde kindercentra en gastouderbureaus en dat het register kosteloos ter inzage moet liggen. In de uitvoeringsregeling is geregeld dat het college een ieder op aanvraag uittreksels uit het register en inlichtingen over in het register opgenomen gegevens verstrekt. Een uittreksel kan als bewijs dienen dat een kindercentrum of gastouderbureau ingeschreven is (geweest) in het register. Een uittreksel of inlichting uit het register wordt tegen betaling van de werkelijke kosten verstrekt. Het gaat dan om kosten die direct of indirect door de dienstverlening zijn veroorzaakt.

Overigens kunnen geen andere kosten voor melding en registratie bij derden, zoals bijvoorbeeld de houders, in rekening worden gebracht. Voor gemeentelijke taken onder de Wet kinderopvang is via het gemeentefonds een bedrag aan gemeenten ter beschikking gesteld. Dit zijn met name middelen voor subsidiekosten van de wettelijke doelgroepen en voor de uitvoering van het toezicht door de GGD'en. Daarnaast zijn deze middelen bedoeld voor "organisatorische taken". Zie in dit verband de toelichting in de junicirculaire 2004 Gemeentefonds (paragraaf 3.10). De gemeentelijke taken met betrekking tot melding en registratie van kinderopvangondernemers vallen onder deze laatste noemer. Aangezien de kosten voor gemeenten via het gemeentefonds worden vergoed, is legesheffing voor het in behandeling nemen van de melding - daaronder begrepen de registratie en eerste (kwaliteits)controle door de GGD - niet aan de orde.

Hoofdstuk 18 Telecommunicatie

Hoofdstuk 18 ziet op de gevallen dat graafwerkzaamheden in openbare grond nodig zijn voor het leggen of verleggen van telecomleidingen door aanbieders van een openbaar elektronisch communicatienetwerk in het kader van de Telecommunicatiewet. Deze wet geeft aan het college van burgemeester en wethouders een coördinerende rol met betrekking tot deze graafwerkzaamheden teneinde deze wat betreft plaats, tijdstip en wijze van uitvoering op elkaar af te stemmen. In verband hiermee is in artikel 5.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet geregeld dat genoemde aanbieders het voornemen tot het verrichten van werkzaamheden melden aan het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente en niet overgaan tot uitvoering dan nadat zij van het college instemming hebben verkregen over plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van de werkzaamheden. Bij gelegenheid van de herziening van hoofdstuk 5 van de Telecommunicatiewet die 1 februari 2007 in werking is getreden, is opgemerkt dat de melding kan worden gezien als een aanvraag in de zin van de Algemene wet bestuursrecht om in te stemmen met het voorstel van de aanbieder met betrekking tot de plaats, het tijdstip en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden (Kamerstukken II 2004-2005, 29834, nr. 3, blz. 52),

Het verdient aanbeveling de tariefbepalingen af te stemmen op de *Richtlijn Tarieven (graaf)werkzaamheden*. Zie Ledenbrief 04/26 - Richtlijn Tarieven (graaf)werkzaamheden telecom (29 maart 2004). Deze tarieven worden jaarlijks geïndexeerd (bekendmaking via nieuwsbericht op www.vng.nl, beleidsveld Ruimte). In deze richtlijn is onder meer een beheerkostenvergoeding geregeld. Onder beheerkosten worden verstaan de kosten van toezicht op de uitvoering van het herstel, ongeacht of de uitvoering van dit herstel is gedaan door de telecomaandbieder of de gemeente. Werkzaamheden die vallen onder de beheerkosten zijn:

- toezicht op de verkeersveiligheid bij herstel;
- toezicht op kwaliteit van aanleg, verdichting en bestrating van herstel;
- monitoring onderhoud inclusief klachtenafhandeling tijdens de onderhoudsperiode;
- administratiekosten die niet bij de leges in rekening zijn gebracht;
- eerste en tweede oplevering van herstelwerkzaamheden.

De werkzaamheden die de gemeente verricht en waarvoor bij het verlenen van het instemmingbesluit leges worden geheven, vallen niet onder de berekening van de beheerkosten in deze richtlijn. De berekening van de beheerkosten is gebaseerd op een strikte scheiding van werkzaamheden die onder de leges vallen en werkzaamheden die onder de beheerkosten vallen.

De richtlijn geldt niet voor gesloten verhardingen zoals asfalt en cementbeton, grootschalige en kleinschalige verhardingselementen, gefundeerde verharding, plantsoenen en bomen. Dit betekent dat hiervoor geen tarieven zijn opgenomen in de richtlijn. Over een en ander dienen tussen de gemeente en de aanbieder op projectniveau, of indien mogelijk generiek, afspraken gemaakt te worden, waarbij wordt afgestemd met de tariefbepaling in de legesverordening.

Bovengenoemde beheerkosten dienen dus niet in de leges te worden verdisconteerd. De kosten van de volgende activiteiten zouden onder de legesheffing kunnen worden gebracht:

- overleg met aanvrager over tijd, plaats en werkwijze van de werkzaamheden;
- opstellen (verkeerskundige) adviezen;
- (technisch) beoordelen van het werk;
- beoordelen overige (bovengrondse of maaiveld) voorzieningen;
- eventueel overleg met andere grondeigenaren en toets van de bereikte overeenstemming met die grondeigenaren door de aanvrager;
- onderzoek naar de status van het werk;
- aanwijzen van de plaats van de aan te leggen (ondergrondse) infrastructuur;
- indien eigen gemeentelijk registratiesysteem van kabels en leidingen, verstrekken gegevens aan de aanvrager, beoordelen van het grondgebruik, afstemming met andere kabel- en leidingbeheerders, maken van revisietekeningen en updaten van digitale of analoge bestanden;
- coördinatie en afstemming met overige werken in de openbare ruimte; - beoordelen en sturen van het werk uit oogpunt van stedelijke bereikbaarheid;
- publiceren van meldingen en/of (concept-)instemmingsbesluiten;
- administratieve handelingen van de gemeente en overige kosten (vergaderkosten, reiskosten, personele kosten, kosten van bijhouden van (geautomatiseerde) bestanden, uitwerken alternatieve plannen e.d.).

In onderdeel 1.18.1 hebben wij gekozen voor een vast bedrag dat wordt vermeerderd met een bedrag per strekkende meter sleuflengte. Meer sleuflengte betekent meer meters kabels of leidingen, wat de complexiteit van de coördinatie zal verhogen. In verband met dit laatste is ook een tariefonderscheid

gemaakt tussen graafwerkzaamheden in verhard oppervlak (1.18.1.1: tegel-, klinker- en sierbestratingen, gesloten verhardingen) en onverhard oppervlak (1.18.1.2: bermen, groenstroken en dergelijke).

Aangezien de hierboven genoemde richtlijn niet geldt voor gesloten verharding moet, indien de tariefbepaling in de legesverordening ook voor gesloten verharding geldt, bij het maken van nadere afspraken over de beheerkosten hiermee rekening worden gehouden. Dit kan aanleiding zijn het tarief voor gesloten verharding af te splitsen van het tarief voor klinkerverharding e.d., zoals nu nog als één tarief is opgenomen in onderdeel 1.18.1.1.

Vanzelfsprekend kan in onderdeel 1.18.1 ook alleen voor het vaste bedrag worden gekozen (en worden de onderdelen 1.18.1.1 en 1.18.1.2 dan niet overgenomen).

Het tarief per strekkende meter sleuf is alleen van toepassing voor zover de werkzaamheden niet plaatsvinden in grond van andere overheden, zoals waterschappen en provincies. In deze situaties zijn de werkzaamheden voor de gemeente minder ingrijpend dan wanneer de werkzaamheden in gemeentegrond of particuliere grond plaatsvinden. Indien de werkzaamheden in waterschaps- of provincie- of rijksgrounden plaatsvinden, geldt het bepaalde in onderdeel 1.18.1.3.

Het tarief van onderdeel 1.18.1 kan eventueel ook worden gedifferentieerd naar gebied waarbinnen de graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Deze differentiatie gaat ervan uit dat in bijvoorbeeld het centrum de coördinerende taak meer kosten oproept, dan wel dat de kosten toenemen naarmate het graaftraject groter is.

Onderdeel 1.18.1.3 ziet op de gevallen dat er andere beheerders van het openbaar gebied in het geding zijn.

Onderdeel 1.18.1.4 ziet op het geval dat de aanvrager van een instemmingsbesluit ook nog een vergunning, al dan niet van een ander bestuursorgaan, nodig heeft. Hij kan dan het college verzoeken bij de beoordeling van de aanvragen een inhoudelijke afstemming te bevorderen (artikel 5.5 Telecommunicatiewet).

Onderdeel 1.18.1.5 heeft betrekking op de incidentele gevallen dat een nader onderzoek naar de status van de kabel plaatsvindt. Het zal dan vooral gaan om onbekende aanbieders. Onderdeel 1.18.1.5 maakt het mogelijk zowel de eigen kosten als de eventuele externe advieskosten door te berekenen. Voor de mededeling van deze, bij het indienen van de melding vaak nog onbekende kosten, hebben wij gekozen voor de zogenaamde begrotingsconstructie. De melder dient op de hoogte te worden gesteld van deze kosten en gelegenheid te krijgen zijn aanvraag in te trekken voordat de aanvraag in behandeling wordt genomen. Onderdeel 1.18.2 voorziet daarin.

De Hoge Raad heeft de begrotingsconstructie aanvaard in zijn uitspraak van 2 december 2005, nr. 40079, LJN: AR7769. De Hoge Raad oordeelt daarin bovendien dat als de meerdaagse bedenktijd in de verordening ontbreekt, dit niet leidt tot onverbindendheid. In voorkomend geval kan de belastingplichtige de heffing bestrijden op de grond dat de gemeente de aanvraag in behandeling neemt (waarmee het belastbare feit plaatsvindt) zonder voldoende zeker te zijn of de kostenopgave de aanvrager al dan niet aanleiding geeft de aanvraag in te trekken.

Hoofdstuk 19 Verkeer en vervoer

Onderdeel 1.19.1

Op grond van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990, Stb. 459) kan het bevoegde gezag ontheffing verlenen van het bepaalde in een aantal in artikel 87

genoemde artikelen. Het college van burgemeester en wethouders, de door hem ingestelde bestuurscommissie of het dagelijks bestuur van een deelgemeente, is het bevoegde gezag voor het verkeer op wegen die niet in beheer zijn bij het rijk, de provincie of het waterschap (artikel 1, onder h, RVV 1990 in samenhang met artikel 18, eerste lid, Wegenverkeerswet 1994). Onderdeel 1.19.1 heeft betrekking op de hiervoor genoemde ontheffingen. Daarbij kan gedacht worden aan ontheffingen die worden verleend bij wielervedstrijden of straatfeesten.

Onderdeel 1.19.2

De Dienst voor het wegverkeer (RDW) is sinds 1 januari 2006 bevoegd voor het in behandeling nemen van een aanvraag en de afgifte van een ontheffing voor exceptionele transporten voor alle wegbeheerders in heel Nederland (artikel 149a, tweede lid, Wegenverkeerswet 1994 en het Besluit ontheffingverlening exceptionele transporten (Stb. 2005, 438). Op grond van artikel 9.1 van de Regeling voertuigen (Stcrt. Suppl. 2009, 81) kan het bevoegde gezag echter ontheffing verlenen voor bijzondere transporten van ongekenkende voertuigen, zoals landbouwvoertuigen (vóór 1 mei 2009 was die bevoegdheid gebaseerd op artikel 7.1 van het Voertuigreglement, dat per die datum is vervallen; Stb. 2009, 184). De ontheffingsbevoegdheid betreft de ontheffing van bepalingen en voorwaarden waaraan een voertuig moet voldoen om daarmee te mogen rijden. De ontheffingen kunnen niet alleen betrekking hebben op wegen gelegen binnen, maar ook op wegen buiten de bebouwde kom. Aanvragen voor ontheffingen voor ongekenkende voertuigen kunnen bij de gemeente worden ingediend als zij wegbeheerder is (zie bij onderdeel 1.19.1).

Artikel 9.4, eerste lid, van de Regeling voertuigen bepaalt dat het bevoegde gezag tarieven kan vaststellen voor het behandelen van aanvragen tot ontheffing. Onderdeel 15.1.2 voorziet hierin. Artikel 9.4, tweede lid, van de Regeling voertuigen bepaalt verder dat het bevoegde gezag kan bepalen dat in geval van weigering of buiten behandeling laten van een aanvraag een deel van het voldane tarief wordt terugbetaald aan de aanvrager. Het spreekt voor zich dat een dergelijke bepaling niet voorbehouden hoeft te blijven aan de ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen. Wij hebben - gelet op de hoogte van de tarieven - alleen bij de omgevingsvergunningen voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten teruggaafbepalingen wenselijk geoordeeld (zie hoofdstuk 5 van titel 2 van de tarieventabel).

De gemeentelijke wegbeheerder kan haar ontheffingsbevoegdheid mandateren aan de RDW (die dan dus het gemeentelijk tarief moet hanteren). Als de ontheffingverlening is gemandateerd aan de RDW, moet ook de heffing van de leges via mandaatverlening (door de heffingsambtenaar) worden geregeld. De heffingsbevoegdheden kunnen daarbij bijvoorbeeld worden beperkt tot het vaststellen van het verschuldigde bedrag. De invordering (in eerste aanleg) kan door middel van een machtiging aan de directeur van de RDW worden opgedragen (door de invorderingsambtenaar).

Onderdeel 1.19.3

Onderdeel 1.19.3 heeft betrekking op het verstrekken van gehandicaptenparkeerkaarten. Op grond van artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer kan aan een gehandicapte die zich niet of nauwelijks te voet kan voortbewegen door de raad of, krachtens besluit van de raad, door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar hij als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, een gehandicaptenparkeerkaart worden verstrekt.

Hoofdstuk 20 Algemeen

Onderdeel 1.20.1 Overige vergunningen

In onderdeel 1.20.1 kunnen tarieven opgenomen worden voor vergunningen, vrijstellingen of ontheffingen die op grond van bepalingen in gemeentelijke verordeningen worden verleend. Dit zal uiteraard sterk afhankelijk zijn van wat in de verordeningen van individuele gemeenten is opgenomen.

Onderdeel 1.20.2 'Vangnetbepaling'

Onderdeel 1.20.2 heeft tot doel te dienen als een vangnet voor situaties waarin niet elders in de tarieventabel of in een wettelijke regeling een tarief is opgenomen. Op grond van de bepalingen van dit onderdeel kunnen voor bepaalde diensten dan toch leges geheven worden. Het gaat daarbij met name om het verstrekken van stukken. De stukken zijn te onderscheiden in een vijftal categorieën, namelijk gewaarmerkte stukken (1.20.2.1), niet gewaarmerkte stukken (1.20.2.2), kaarten, tekeningen en lichtdrukken (1.20.2.3), beschikkingen op aanvraag (1.20.2.4) en stukken of uittreksels die op verzoek van de aanvrager worden gemaakt (1.20.2.5).

Onderdeel 1.20.2.4 is zodanig geredigeerd dat de heffing van leges zich niet beperkt tot de gevallen waarin op gunstige wijze op de aanvraag wordt beslist. Immers, het behandelen van een aanvraag brengt voor de gemeente werkzaamheden met zich mee, zowel in het geval dat de aanvraag wordt gehonoreerd als in het geval dat de aanvraag wordt afgewezen. Uiteraard kan een gemeente onderdeel 1.20.2.4 zodanig aanpassen dat de heffing van leges zich beperkt tot de gevallen dat op gunstige wijze op de aanvraag wordt beschikt.

Stukken die worden verstrekt op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1991, 703) hoeven niet gratis of tegen een gelimiteerd bedrag verstrekt te worden. Voor het door het rijk verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken kunnen op grond van artikel 12 van de Wet openbaarheid van bestuur bij of krachtens algemene maatregel van bestuur tarieven vastgesteld worden. Deze tarieven binden gemeenten echter niet. Gemeenten moeten hiervoor dus zelf een regeling treffen, bijvoorbeeld in de legesverordening. De gemeente kan hiervoor de in onderdeel 1.20.2 genoemde tarieven toepassen of kiezen voor een afzonderlijke tariefstelling.

Soms leges beperkt tot kopieerkosten

Als een belanghebbende in het kader van bezwaar of administratief beroep of in verband met een anderszins op grond van de wet kosteloos verleende inzage, afschriften van stukken opvraagt moet erop worden toegezien dat het verstrekken hiervan tegen een vergoeding van ten hoogste de kosten van het kopiëren in enge zin mag geschieden. Tot de kosten die in dat geval in rekening mogen worden gebracht behoren onder meer wel de arbeidskosten van het kopiëren zelf, maar niet de kosten van het opzoeken en weer opbergen van de desbetreffende originelen (zie bijvoorbeeld de artikelen 3:22, derde lid, 3:44, zesde lid, en 7:4, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht, alsmede de uitspraken van *Hof Arnhem van 23 december 1997, nr. 96/1577, Belastingblad 1998, blz. 742*, van *Hof Amsterdam van 21 december 2001, nr. 00/2665, Belastingblad 2002, blz. 959* en van *Hof Arnhem van 27 augustus 2002, nr. 01/01610*).

Milieu-informatie

Voor stukken die betrekking hebben op milieu-informatie kan worden aangesloten bij de tarieven die zijn opgenomen in onderdeel 1.20.2. Sinds 14 februari 2005 is de Nederlandse regelgeving over openbaarheid van milieu-informatie vastgelegd in de Wet openbaarheid van bestuur (hierna te noemen WOB) en de Wet milieubeheer. Deze regelgeving is een gevolg van het Verdrag van Aarhus uit 1998 en de daarmee samenhangende Europese richtlijn inzake toegang tot milieu-informatie. De regelgeving staat toe dat gemeenten een redelijke vergoeding vragen voor het verstrekken van milieu-informatie. De VNG gaat er van uit dat maximaal een kostendekkende vergoeding als redelijk moet worden aangemerkt. De toegang en het raadplegen van de lijsten of registers van milieu-informatie is altijd kosteloos. Vergunningen op grond van de Wet milieubeheer kunnen ook altijd kosteloos worden ingezien. In verband met bovengenoemde jurisprudentie impliceert het kosteloos ter inzage geven eventuele opzoekwerkzaamheden en de daaraan te besteden tijd. Er moet op worden gelet dat indien de tarieven van onderdeel 1.20.2 ook van toepassing zijn op de hier bedoelde milieu-informatie, deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Is dat gelet op het algemene karakter van de tarieven wel het geval, dan verdient het aanbeveling een apart hoofdstuk Milieu-informatie in titel 1 van de tarieventabel op te nemen of deze afzonderlijk in hoofdstuk 20 (diversen) te benoemen. Zie over het verstrekken van milieu-informatie Lbr. 04/139 – het nieuwe openbaarheidsregime voor milieu-informatie (1 december 2004).

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Algemeen

In deze titel zijn de diensten opgenomen die invloed hebben op de fysieke leefomgeving en plaatsgebonden zijn. Aanleiding is de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo; Stb. 2008, 496), die de omgevingsvergunning regelt, en de daarbij horende invoeringswet. Wij hebben in deze titel zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het door SGBO ontwikkelde *Model hoogte leges omgevingsvergunning*, dat eind 2006 door het ministerie van VROM is gepubliceerd (zie omgevingsvergunning.vrom.nl). Dat model bouwt voort op het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004, dat wij in hoofdstuk 5 (bouwgerelateerde leges) van de oude tarieventabel hadden verwerkt.

Kruissubsidiëring en profijtbeginsel

Binnen deze titel bestaat beleidsruimte om kruissubsidiëring of het profijtbeginsel toe te passen. In het kader van het kabinetsplan aanpak administratieve lasten heeft de minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer geschreven dat het kabinet er bij de omgevingsvergunning van uitgaat '*dat de totale legesomvang voor deze vergunning niet de totale kosten van verlening van deze vergunning mag overschrijden*' (Kamerstukken II 2005-2006, 29515, nr. 140, pag. 26). Kruissubsidiëring bij de Wabo heeft ook de bijzondere aandacht van de Tweede Kamer (Handelingen II 2008-2009, 31953, nr. 24, pag. 27). Het verdient daarom aanbeveling kruissubsidiëring of toepassing van het profijtbeginsel

binnen de kolom van de omgevingsvergunning te houden. Dit uitgangspunt is ook gehanteerd in het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* (paragraaf 1.3, uitgangspunt 3).

Transparantie van de legesheffing (artikel 2.9, derde lid, Wabo)

Artikel 2.9, derde lid, van de Wabo bepaalt dat de minister van VROM bij algemene maatregel van bestuur regels kan stellen over de berekening en de bedragen van de leges. Dit lid is er door een amendement ingekomen. De bedoeling is dat VNG, IPO en VROM eerst proberen afspraken over transparantie maken (motie; Kamerstukken II 2007/2008, 30844, nr. 33). Die afspraken moeten vóór 1 januari 2010 zijn gemaakt. Het is de intentie van de VNG dat gemeenten haar stappenplan genotsretributie (najaar 2009) volgen. Een uniforme berekeningswijze maakt de tarieven transparanter en beter vergelijkbaar. Het is de bedoeling dat gemeenten dit stappenplan ten grondslag leggen aan de tariefstellingen in hun legesverordening voor 2011. Voor de minister van VROM bestaat er dan naar onze inschatting geen aanleiding bij algemene maatregel van bestuur regels voor de leges te stellen. Voor 2010 hebben wij het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* uit 2006 tot uitgangspunt genomen bij de formulering van de tariefbepalingen.

Opschorten invorderingsbevoegdheid bij verouderd bestemmingsplan (artikel 3.1, vierde lid, Wro)

De financiële prikkel die in 2008 met de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan gemeenten is gegeven (opgelegd) om bestemmingsplannen actueel te houden, is door de komst van de Wabo niet gewijzigd (artikel 3.1, vierde lid, Wro). Als een bestemmingsplan meer dan tien jaar oud is, vervalt de bevoegdheid om de leges in te vorderen voor omgevingsvergunningen en dergelijke die verband houden met dat bestemmingsplan. In feite komt dat neer op het niet meer kunnen heffen van leges voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Het geldende overgangsrecht (tot 1 juli 2013) is niet gewijzigd. Gedurende de overgangsperiode kan de gemeente toch leges heffen als de dienstverlening een relatie heeft met het verouderde bestemmingsplan.

Opschorten invorderingsbevoegd bij niet tijdig inpassen omgevingsvergunning voor buitenplanse afwijking in bestemmingsplan of beheersverordening (artikel 3.13, eerste en vierde lid, Wro)

De financiële prikkel om projectbesluiten in te passen in het bestemmingsplan of de beheersverordening is onder de Wabo blijven bestaan (artikel 3.13 eerste en vierde lid, Wro). Alleen heet het nu een omgevingsvergunning die moet worden ingepast. Het moet dan gaan om een omgevingsvergunning voor een project waarbij is afgeweken van het bestemmingsplan of de beheersverordening (buitenplanse afwijking). Het college moet in beginsel binnen een jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning een ontwerp voor een bestemmingsplan of beheersverordening ter inzage leggen. De bevoegdheid om leges in te vorderen wordt opgeschort tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan of de beheersverordening is vastgesteld waarin het project is ingepast. Als inpassing niet binnen 18 maanden na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning heeft plaatsgevonden, vervalt de invorderingsbevoegdheid.

Het (nog) niet invorderen kan de gemeente op verschillende manieren vormgeven:

1. De heffingsambtenaar legt al een definitieve aanslag (nota) op en de invorderingsambtenaar verleent tegelijkertijd (automatisch) uitstel van betaling. Als de omgevingsvergunning is ingepast in

het bestemmingsplan, deelt de invorderingsambtenaar mee dat de uitstel van betaling wordt ingetrokken en dat binnen <vier> weken moet worden betaald.

2. De heffingsambtenaar legt pas een aanslag/nota leges op nadat de omgevingsvergunning is ingepast in het bestemmingsplan.
3. De raad neemt in de legesverordening een aangepaste betalingstermijn op. De heffingsambtenaar legt direct een definitieve aanslag/nota op onder vermelding van de betalingstermijn.

Optie 1 heeft onze voorkeur. Voor deze optie is geen afzonderlijke regeling nodig in de (model)verordening leges of de (model)uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen. Deze optie past het beste bij de wettelijke regeling.

Optie 2 heeft als (groot) nadeel dat de tijdsspanne tussen het belastbaar feit en het heffingsmoment erg groot is. Daarbij komt dat soms de inpassingstermijn met twee of vier jaar verlengd kan worden en de aanslagtermijn slechts drie jaar belooft.

Optie 3 heeft als nadeel dat de betalingstermijn ongewis is, omdat deze afhankelijk is van de snelheid waarmee de raad de omgevingsvergunning inpast in het bestemmingsplan. Deze kan per geval verschillen.

Het bovenstaande betekent dat wij een voorlopige aanslag of definitieve aanslag en later eventueel teruggeven in het licht van de wettelijke bepalingen geen reële opties vinden.

Omgevingsvergunning van rechtswege (Lex silencio positivo)

Voor het beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning gelden beslistermijnen. De Wabo kent twee voorbereidingsprocedures: de reguliere (paragraaf 3.2 Wabo) en de uitgebreide (paragraaf 3.3 Wabo). Op de uitgebreide procedure is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Artikel 3.10 van de Wabo geeft aan in welke gevallen deze procedure van toepassing is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij buitenplanse en tijdelijke afwijkingen van het bestemmingsplan. Meestal zal de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing zijn. Alleen bij de reguliere procedure kan sprake zijn van een omgevingsvergunning van rechtswege als de beslistermijn ongebruikt is verstreken. Om onomkeerbare gevolgen te voorkomen en ter bescherming van belangen van derden is de regeling met diverse waarborgen omkleed. Een belangrijke waarborg is dat gedurende de bezwaartermijn van zes weken, van de vergunning nog geen gebruik kan worden gemaakt. Indien er bezwaar is ingesteld mag pas van de vergunning gebruik worden gemaakt nadat op het bezwaar is beslist. Dit is geregeld in artikel 6.1, vierde lid, van de Wabo.

De vraag komt dan op of desondanks leges kunnen worden geheven. Aan deze vraag is bij de herziening van de Woningwet (1992) aandacht besteed. De bewindslieden van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) hebben in dat verband opgemerkt dat legesheffing niet in de rede ligt indien sprake is van werkelijk 'stilzitten' van een gemeente.

Legesheffing zou dan in strijd zijn met behoorlijk bestuur (Kamerstukken II 1988/89, 20066, nr. 9, p. 30). Dit betekent naar onze mening echter niet dat legesheffing achterwege moet blijven als een omgevingsvergunning van rechtswege wordt verleend. De leges zijn immers (al) verschuldigd voor het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning. Als een omgevingsvergunning van rechtswege wordt verleend en de gemeente aannemelijk maakt dat de aanvraag in behandeling is genomen, kunnen leges worden geheven (vergelijk *Hof Arnhem 1 februari 2002, nr. 01/00943, LJN: AD9872*). Wel kan het redelijk zijn om een teruggaaf te verlenen indien bepaalde werkzaamheden niet

zijn uitgevoerd (vergelijk *Hof Arnhem 8 november 2001, nr. 99/1821, LJN: AD6167, Belastingblad 2002/ 552*). Indien de legesverordening niet in een teruggaafbepaling voorziet, kan in voorkomend geval ook de hardheidsclausule worden toegepast.

Legesvrijstelling voor milieu-inrichtingen en mijnbouwwerken (artikel 2.9, eerste lid, Wabo)

In artikel 2.9, eerste lid, van de Wabo staat de vrijstelling van leges voor aanvragen om omgevingsvergunningen voor activiteiten met betrekking tot milieu-inrichtingen en mijnbouwwerken als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo. Wij hebben deze vrijstelling opgenomen in artikel 4, onderdeel b, van de verordening. Zie de toelichting op dat artikelonderdeel.

Geen wettelijke vrijstelling meer voor toegelaten instellingen

Er geldt geen wettelijke legesvrijstelling meer voor toegelaten instellingen voor zowel sociale woningbouw als ingrijpende voorzieningen aan sociale huurwoningen. De artikelen die deze vrijstelling regelden, zijn vervallen: artikel 88 van de Woningwet dat de vrijstelling bevatte, is met ingang van 13 juni 2008 vervallen (Stb. 2008, 197) en de uitwerking van de vrijstelling in artikel 34 Besluit woninggebonden subsidies 1995 al eerder, namelijk met ingang van 27 december 2005 (Stb. 2005, 498). Daarmee was het vervallen van de legesvrijstelling voor toegelaten instellingen wettelijk geregeld. Er was naar de mening van de regering niet langer reden om woningcorporaties wat betreft de leges in een gunstiger positie te plaatsen dan andere partijen op de woningmarkt. Wij zijn van mening dat de legesvrijstelling al sinds 1 januari 1998 niet meer geldt als gevolg van een wijziging van de Woningwet per die datum. Enkele gemeenten zijn nog verwickeld in een juridische procedure over de legesvrijstelling voor toegelaten instellingen. Gemeenten nemen daarbij het standpunt van de VNG in. De uitkomsten van die procedures zijn nog van belang voor aanvragen voor bouw- en sloopvergunningen die zijn ingediend vóór 27 december 2005. Ook moet de eventueel al opgelegde aanslag of nota nog niet onherroepelijk vaststaan.

Planschade

Sinds 1 september 2005 kunnen gemeenten een vergoeding (recht) vragen voor een aanvraag om planschadevergoeding (Stb. 2005, 305). Zie hiervoor Lbr. 05/55 – Planschade nieuwe stijl (7 juni 2005). De huidige regeling staat in artikel 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening. Hoewel de wetgever spreekt van het heffen van een recht, is dit niet een recht in de zin van artikel 229 Gemeentewet. Dit is in lijn met de uitspraak van de *Hoge Raad van 13 augustus 2004, nr. 37863, LJN: AI0408*. De Hoge Raad heeft daarin beslist dat legesheffing voor planschadeverzoeken niet mogelijk is, aangezien geen sprake van het verlenen van een dienst in de zin van artikel 229 van de Gemeentewet. In de wettelijke regeling is een vast bedrag opgenomen van € 300,--. In een gemeentelijke verordening (let op: geen legesverordening) kan dit bedrag naar boven of beneden worden aangepast tot ten hoogste € 500,-- of € 100,--.

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

De begripsomschrijvingen van aanlegkosten, bouwkosten en sloopkosten zijn in dit hoofdstuk geclusterd.

Onderdeel 2.1.1.1 Aanlegkosten

Onderdeel 2.1.1.1 bevat een begripsomschrijving van de aanlegkosten. Doorgaans is dat de aannemingssom waarvoor het werk of de werkzaamheden worden verricht, exclusief omzetbelasting. Als het werk of de werkzaamheden door zelfwerkzaamheid plaatsvinden, geldt een geobjectiverde aannemingssom als heffingsgrondslag.

Onderdeel 2.1.1.2 Bouwkosten

Bij de omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten is het tarief afhankelijk gesteld van de hoogte van de bouwkosten. In onderdeel 2.1.1.2 is een definitie gegeven van het begrip bouwkosten. Daarbij is aansluiting gezocht bij het begrip aannemingssom zoals dat is gedefinieerd in de Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken 1989 (UAV 1989; Bijlage 1). Indien nog geen aannemingssom bekend is moeten de bouwkosten worden bepaald aan de hand van de regeling zoals deze is opgenomen in het normblad van het Nederlands normalisatie-instituut (NEN 1979, nr. 2631; Bijlage 2). Om te voorkomen dat de verordening gewijzigd moet worden op het moment dat het normblad wijzigt is in onderdeel 2.1.1.2 bepaald dat de meest recente versie van het normblad gehanteerd moet worden.

Omdat de bouwkosten in de zin van het normblad NEN uitsluitend omvatten de kosten als genoemd in onderdeel 3.2 van dat normblad, zou dit ertoe kunnen leiden dat het bedrag van de bouwkosten lager uitvalt dan de aannemingssom geweest zou zijn. Oorzaak hiervan kan zijn dat bepaalde bijkomende kosten als bedoeld in onderdeel 3.4 van het normblad NEN wel verwerkt zijn in de aannemingssom maar niet in de bouwkosten in de zin van het normblad NEN. Het voorgaande kan ertoe leiden dat de aannemingssom in de zin van de UAV en de raming van de bouwkosten als bedoeld in het normblad NEN van elkaar verschillen. Indien beoogd wordt de aannemingssom en de bouwkosten in de zin van het normblad zoveel mogelijk tot een zelfde uitkomst te laten leiden zou in onderdeel 2.1.1.2 geregeld kunnen worden dat voor zover een aannemingssom ontbreekt een raming van de bouwkosten als bedoeld in onderdeel 3.2 en een aantal nader te noemen kostenposten genoemd in onderdeel 3.4 van het normblad NEN moet plaatsvinden. De bouwkosten in onderdeel 2.1.1.2 zijn exclusief omzetbelasting. Dat sluit aan bij de gegevens die bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten moeten worden verstrekt.

Kosten van installaties, zoals liften, cv, airco en dergelijke behoren tot de bouwkosten. Het toekomstige derde lid van artikel 1 van de Woningwet bepaalt uitdrukkelijk dat onder een bouwwerk mede de daarvan deel uitmakende installaties wordt verstaan (Wet van 2 juli 2009, Stb. 324). Daarmee behoort elke discussie over de vraag of installaties, zoals liften, cv, airco e.d., behoren tot het bouwwerk tot het verleden. En in het verlengde daarvan, eveneens de discussie of de kosten van deze installaties tot de bouwkosten behoren.

Overigens is de belastingrechter bevoegd om over de juistheid van de vaststelling van de bouwkosten door de gemeente een oordeel uit te spreken. Dit blijkt uit het arrest van de Hoge Raad van 6 oktober 1982, nr. 21.332, BNB 1982/289, Belastingblad 1983, blz. 11.

Uit dit arrest blijkt bovendien dat de keuze voor de aannemingssom als maatstaf van heffing aansluit bij de opvattingen van de Hoge Raad hieromtrent. De Hoge Raad overwoog namelijk: *'dat toch op grond van het objectieve karakter van de onderhavige heffing dient te worden aangenomen dat onder oprichtings- en vernieuwingskosten in artikel 39, eerste lid, letter a, van de verordening moet worden*

verstaan de prijs, welke aan een derde in het economische verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarvoor de vergunning werd verleend. De Hoge Raad overwoog verder *'dat zulks ook strookt met de bedoeling van de gemeentelijke wetgever, die klaarblijkelijk een verband heeft willen leggen tussen de hoogte van het wegens de onderhavige dienst, bestaande uit het verlenen van een bouwvergunning, geheven recht en de waarde van die dienst, welk verband met de zojuist bedoelde prijs het beste wordt benaderd*'.

Uit dit arrest blijkt dat tevens van de aannemingssom uitgegaan kan worden voor het vaststellen van de bouwkosten, in de gevallen waarin het werk niet door een aannemer wordt uitgevoerd, maar door de eigenaar van een woning zelf.

De Hoge Raad heeft het voorgaande bevestigd in zijn arrest van 9 oktober 1991, nr. 27.576, *Belastingblad* 1992, blz. 219. Een raming van de bouwkosten door de gemeente dient in overeenstemming te zijn met de geraamde prijs welke aan een derde in het economische verkeer zou moeten worden betaald. Dit is ook in onderdeel 2.1.1.2 tot uitdrukking gebracht.

Tot de bouwkosten kunnen niet worden gerekend kosten van werkzaamheden waarvoor geen omgevingsvergunning vereist is. Onderhoudskosten kunnen zodoende niet tot de bouwkosten worden gerekend, tenzij deze omgevingsvergunningplichtig zijn. Er is geen reden aan te nemen dat de jurisprudentie die over leges voor bouwvergunningen is gewezen, niet zou gelden voor de omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten. Wij wijzen op de uitspraken over bouwvergunningen van:

- Hof Leeuwarden van 17 september 1982, nr. 398/80 EI, *Belastingblad* 1983, blz. 238;
- Hof Amsterdam 1 maart 1984, nr. 3902/81 EK III, *Belastingblad* 1985, blz. 84;
- Hof Amsterdam 18 februari 2000, nr. 98/3379, LJN: AA7743, *Belastingblad* 2000, blz. 943;
- Hof 's-Hertogenbosch 2 februari 2000, nr. 98/490, LJN: AA6004, *Belastingblad* 2000, blz. 942;
- Hof 's-Gravenhage 2 september 2003, nr. 02/02664, LJN: AI0336, *Belastingblad* 2003, blz. 1368.

Volgens Hof Arnhem moet de gemeente de aanvraag beoordelen voor het gehele project, ook indien slechts een deel van de bouwactiviteiten vergunningplichtig is, indien een belanghebbende, hoewel daartoe niet verplicht, de aanvraag voor een bouwvergunning uitstrekt tot het volledige project en het volledige bedrag van de bouwkosten. Ook moet in zo'n geval tot de kosten van de bouwkundige werken worden gerekend datgene wat voor het functioneren en de gehele afwerking van het bouwwerk noodzakelijk is (*Hof Arnhem 18 februari 2002, nr. 98/2038, Belastingblad* 2002, blz. 1125). Hof Amsterdam vindt dat als een splitsing tussen vergunningplichtig en niet-vergunningplichtig deel is te maken, de leges alleen geheven kunnen worden over het vergunningplichtige deel van de bouwkosten, ook al zijn alle werkzaamheden onlosmakelijk met elkaar verbonden (*Hof Amsterdam 11 februari 2003, nr. 02/00204, LJN: AF5111*).

Onderdeel 2.1.1.3 Sloopkosten

In onderdeel 2.1.1.3 hebben wij een begripsomschrijving van de sloopkosten opgenomen. In beginsel zijn de sloopkosten gelijk aan de aannemingssom waarvoor het sloopwerk wordt gedaan, exclusief omzetbelasting. Als het slopen door zelfwerkzaamheid plaatsvindt, wordt ook een objectieve aannemingssom tot uitgangspunt genomen.

Onderdeel 2.1.1.4 Wabo

In onderdeel 2.1.1.4 is een verkorte aanduiding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht opgenomen.

Onderdelen 2.1.2 en 2.1.3

In de onderdelen 2.1.2 en 2.1.3 wordt aansluiting gezocht bij begripsomschrijvingen die gelden bij of krachtens de Wabo of een andere wet waar het toetsingskader voor de vergunning is geregeld.

Hoofdstuk 2 Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag

In de Handreiking Afstemming omgevingsvergunning: - afstemmen óp; afstemmen mét - (augustus 2008; een online-product op het Kennisplein omgevingsvergunning (omgevingsvergunning.vrom.nl)) staat hierover:

'De fase voorafgaande aan het definitief aanvragen van de omgevingsvergunning ('vooroverleg') kan een belangrijke rol spelen bij de afbakening en het 'afpellen' van de afstemmingsopgave. Vooroverleg is niet verplicht en niet wettelijk geregeld, maar zowel aanvrager als bevoegd gezag kan er voordeel bij hebben. In een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de aanvrager kan met name een indicatie worden verkregen welke toestemmingsvereisten afzonderlijk (op basis van een eerste verticale toetsing) 'kritisch liggen'. Daarnaast kan een globale indicatie worden verkregen over de afstemming van voorschriften ten opzichte van elkaar (op basis van globale horizontale toetsing). Op basis daarvan kan duidelijk worden welke gevolgen daaraan zijn verbonden voor het 'huiswerk' van partijen. In de meer complexe gevallen vindt het vooroverleg plaats op basis van een concept-aanvraag. De vorm en inhoud van het vooroverleg is vrij: het vooroverleg is niet (meer) wettelijk geregeld. Het vooroverleg is het met name gericht op het verkrijgen van een volledige en juiste (ontvankelijke) aanvraag en duidelijkheid over de procedure (de informatie-component). In de praktijk bestaat de behoefte om er ook een zekere informele toetsingscomponent in onder te brengen. Randvoorwaarde is dat dit niet ten koste gaat van de rechtsbescherming van derden, de lengte van de totale procedure en de efficiency die is beoogd met geautomatiseerde processtappen. Voor alle duidelijkheid: een vooroverleg zal niet nodig zijn als alleen de bouwcomponent leidend is in de aanvraag. De huidige praktijk laat zien dat er, onder meer vanwege de duidelijke sturing vanuit het Bouwbesluit, weinig meerwaarde aan toekomt.'

Wij hebben de formulering van de tariefbepaling op het bovenstaande afgestemd.

Indien na het vooroverleg of beoordelen van een conceptaanvraag een ('echte') aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, worden de op grond van hoofdstuk 2 geheven leges daarmee verrekend. Dit is geregeld in onderdeel 2.4.1.

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning

In dit hoofdstuk is geregeld waar het bij de Wabo allemaal om draait: de omgevingsvergunning.

Uitgangspunt is: één aanvraag, één loket, één bevoegd gezag. Meestal is het college het bevoegd gezag (omgevingsloket). Zie hierover Lbr. 09/80 – Ledenraadpleging uitvoering Wabo en handhaving VROM-taken – 19 juni 2009. Zie ook artikel 3.3 en bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (BOR) die

de gevallen noemen waarin een ander bestuursorgaan dan burgemeester en wethouders het bevoegd gezag is.

Onderdeel 2.3

Omdat er maar één aanvraag is, is er ook maar één belastbaar feit: het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning. De verschuldigde leges zijn de som van de leges voor de afzonderlijke activiteiten (en eventuele extra toetsen). De activiteiten die onder de omgevingsvergunning vallen, zijn gebaseerd op de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo. Deze activiteiten (en genoemde extra toetsen) vormen afzonderlijke grondslagen voor de heffing van de leges. Wij hebben deze opgenomen als subonderdelen van onderdeel 2.3.

Doorgaans zullen de leges voor de verschillende activiteiten waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft als som, dat wil zeggen in één keer, via een schriftelijke kennisgeving worden geheven. Maar omdat het verschillende grondslagen betreft, is het ook mogelijk om per grondslag een bedrag te vorderen. Het is namelijk toegestaan naar elke grondslag afzonderlijk een aanslag op te leggen (Hoge Raad 7 februari 1973, nr. 16885, BNB 1973/69). Wij hebben dat uitdrukkelijk in onderdeel 2.3 bepaald. Wij geven echter in overweging te streven naar een heffing in één keer.

De Wabo kent een driedeling in soort activiteiten die onder de omgevingsvergunning vallen:

- volledige integratie van toestemmingen krachtens wetten
- volledige integratie van toestemmingen krachtens verordeningen
- incidentele integratie van toestemmingen (aanhaken)

Volledige integratie van toestemmingen krachtens wetten

Een aantal vóór inwerkingtreding van de Wabo geldende, in afzonderlijke wetten opgenomen vergunningstelsels zijn volledig in de Wabo geïntegreerd. In het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* heet dit 'volledige integratie van toestemmingen krachtens wetten'.

Artikel 2.1, eerste lid, van de Wabo noemt de volgende activiteiten die onder de omgevingsvergunning vallen, waarvoor voorheen op grond van een specifieke wet een afzonderlijk toestemmingsstelsel gold:

Activiteiten	Wabo	Tarieventabel
Bouwactiviteiten	art. 2.1, eerste lid, onder a	2.3.1
Aanlegactiviteiten	art. 2.1, eerste lid, onder b	2.3.2
Gebruik in strijd met planologische voorschriften	art. 2.1, eerste lid, onder c	2.3.3 2.3.4
Binnenplanse afwijking	art. 2.12, eerste lid, onder a.1	2.3.3.1 2.3.4.1
Buitenplanse afwijking in de bij amvb bedoelde gevallen (binnenplanse kleine afwijking, ook wel 'kruimelgevallen' genoemd)	art. 2.12, eerste lid, onder a.2	2.3.3.2 2.3.4.2

Activiteiten	Wabo	Tarieventabel
Afwijking bestemmingsplan of beheersverordening (voorheen: projectbesluit en projectafwijkingsbesluit of buiten toepassingverklaring beheersverordening)	art. 2.12, eerste lid, onder a.3	2.3.3.3 2.3.4.3
Tijdelijke afwijking	art. 2.12, tweede lid	2.3.3.4 2.3.4.4
Afwijking exploitatieplan	art. 2.12, eerste lid, onder b	2.3.3.5 2.3.4.5
Afwijking provinciale of nationale planologische voorschriften	art. 2.12, eerste lid, onder c	2.3.3.6 2.3.3.7 2.3.4.6 2.3.4.7
Afwijking voorbereidingsbesluit	art. 2.12, eerste lid, onder d	2.3.3.8 2.3.4.8
Brandveilig gebruik	art. 2.1, eerste lid, onder d	2.3.5
Activiteiten bij milieu-inrichtingen of mijnbouwwerken	art. 2.1, eerste lid, onder e	vrijstelling art. 4, onder b
Activiteiten bij monumenten	art. 2.1, eerste lid, onder f;	2.3.6.1
Sloopactiviteiten	art. 2.1, eerste lid, onder g;	2.3.7.1.1
Sloopactiviteiten in een beschermd stads- of dorpsgezicht	art. 2.1, eerste lid, onder h;	2.3.6.2
Activiteiten behorend bij amvb aangewezen categorie activiteiten	art. 2.1, eerste lid, onder i	2.3.14.1

Volledige integratie van toestemmingen krachtens verordeningen

In artikel 2.2 van de Wabo is bepaald dat een provinciale of gemeentelijke verordening een vergunning- of ontheffingstelsel kan bevatten, dat door wetsduiding als omgevingsvergunning wordt aangemerkt (artikel 2.2, eerste lid, aanhef en slotzinsnede, Wabo). In het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* heet dit 'volledige integratie van toestemmingen krachtens verordeningen'.

Artikel 2.2, eerste lid, van de Wabo rekent daartoe in ieder geval:

Activiteiten	Wabo	Tarieventabel
Sloopactiviteiten op grond van de Bouwverordening	art. 2.2, eerste lid, onder a	2.3.7.1.2
Activiteiten op grond van de Erfgoedverordening	art. 2.2, eerste lid, onder b en c	2.3.6.1 2.3.6.2
Aanleggen weg op grond van de APV	art. 2.2, eerste lid, onder d	2.3.8
Uitwegen op grond van de APV	art. 2.2, eerste lid, onder e	2.3.9

Activiteiten	Wabo	Tarientabel
Hebben alarminstallatie op grond van de APV	art. 2.2, eerste lid, onder f	in toelichting 2.3.9A
Kappen op grond van de APV	art. 2.2, eerste lid, onder g	2.3.10
Maken, voeren of toestaan handelsreclame op grond van de APV	art. 2.2, eerste lid, onder h en i	in toelichting 2.3.10A
Opslag roerende zaken op grond van de APV	art. 2.2, eerste lid onder j en k	2.3.11

Maar het kunnen ook provinciale, andere gemeentelijke of waterschapsverordeningen zijn waarin een vergunning is geregeld (artikel 2.2, eerste lid, aanhef, en artikel 2.2, tweede lid, Wabo). Zie onderdeel 2.3.14.2 van de tarientabel.

Bij de dereguleringsoperatie die de VNG in 2008 heeft afgerond, is een aantal vergunningen uit de model-Algemene plaatselijke verordening (APV) gehaald. Het betreft:

- de uitwegvergunning
- de vergunning alarminstallaties
- de reclamevergunning
- de opslagvergunning

Deze hebben wij daarom in beginsel niet meer opgenomen in de tarientabel. In beginsel, omdat de provincie nog wel een vergunning- of ontheffingstelsel kan hebben. Dit kan het geval zijn voor het maken, hebben, veranderen van (het gebruik van) een uitweg, of voor de opslag van roerende zaken. Wij hebben daarom in de onderdelen 2.3.9 en 2.3.11 de passage die ziet op de gemeentelijke verordening tussen haakjes geplaatst. Gemeenten die de dereguleringslag (nog) niet hebben doorgevoerd, moeten wel een verwijzing naar de betreffende gemeentelijke verordening opnemen. Vergunningstelsels die wij hebben gedereguleerd en die de provincie ook niet kent, hebben wij niet opgenomen. Dit betreft:

- de vergunning alarminstallaties
- de reclamevergunning

Gemeenten die deze vergunningen nog wel in de APV hebben staan, moeten een vergelijkbare tariefbepaling opnemen als in 2.3.8, 2.3.9 en 2.3.10. Bijvoorbeeld als volgt (we nummeren ze hier als 2.3.9A en 2.3.10A:

2.3.9A Alarminstallatie

Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het in, op of aan een onroerende zaak hebben van een alarminstallatie die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren, waarvoor ingevolge <artikel ... van de Algemene plaatselijke verordening> een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wabo, bedraagt het tarief:

€

2.3.10A Handelsreclame

Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, waarvoor ingevolge een bepaling in een provinciale verordening of <artikel ... van de Algemene plaatselijke verordening> een vergunning of ontheffing is vereist, en indien niet tevens sprake is van een activiteit als bedoeld in onderdeel 2.3.1.1 (bouwactiviteit), bedraagt het tarief:

2.3.10A.1	indien de activiteit bestaat uit het maken of voeren van die handelsreclame bedoeld in artikel 2.2, aanhef en eerste lid, onder g, van de Wabo:	€ ...;
2.3.10A.2	indien de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame aan de onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd, bedoeld in artikel 2.2, aanhef en eerste lid, onder h, van de Wabo:	€

Incidentele integratie (aanhaken)

Het kan ook dat in wetten, algemene maatregelen van bestuur, provinciale, gemeentelijke of waterschapsverordeningen vergunningen of ontheffingen worden aangewezen die, voor zover zij samenlopen met een plaatsgebonden project, aan de omgevingsvergunning worden 'aangehaakt'. Aanhaken betekent dat de aanvraag om deze toestemming deel uit kan maken van een aanvraag om een omgevingsvergunning en dat de omgevingsvergunning ook betrekking heeft op die toestemming. Voor zover deze toestemmingen niet plaatsgebonden zijn, blijft het afzonderlijke vergunning- of ontheffingstelsel van kracht. In het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* heet dit aanhaken 'incidentele integratie'. Op pag. 6 van dit model staat een aantal wettelijke aanhakers genoemd. Deze lijst, die dateert uit 2006 en is ontleend aan het wetsvoorstel Wabo uit 2006, is niet meer actueel. In de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Wabo staat hierover:

'De volgende toestemmingen zullen aanhaken: de vergunningen ingevolge de Nb-wet 1998 (art 16 en 19d), de ontheffing van de Ff-wet (art. 75, derde lid) en de ontheffing van regels uit de provinciale milieuverordening voor zover het de ontheffing voor gesloten stortplaatsen en grondwaterbeschermingsgebieden betreft (1.3, eerste lid, Wm). In de memorie van toelichting bij het oorspronkelijke wetsvoorstel Wabo is een meer uitgebreide lijst opgenomen met aanhakende toestemmingen. Als gevolg van verschillende ontwikkelingen zullen voorsnog uitsluitend de vier hierboven genoemde toestemmingen aanhaken. In Bijlage 3 bij deze memorie wordt hierop ingegaan.' (Kamerstukken II 2008/2009, 31953, nr. 3, pag. 9)

Uit bijlage 3 van deze Kamerstukken (pag. 149) blijkt dat er een deregulerings-/moderniseringsslag plaatsvindt, waardoor een aantal toestemmingsstelsels binnen afzienbare termijn vervalt. Dit geldt volgens die bijlage ook voor individuele beschikkingen in het kader van het vaststellen van een hogere grenswaarde geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder. Om die reden hebben wij hiervoor geen zelfstandige bepaling in de tarieventabel opgenomen.

Alleen de vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet 1998) en de ontheffing van de Flora- en Faunawet (Ffwet) kunnen legesplichtig zijn als activiteit bij de omgevingsvergunning. De andere twee genoemde activiteiten betreffen milieu-inrichtingen waarvoor geen legesheffing mogelijk is (artikel 2.9, eerste lid, Wabo).

Aangehaakte vergunningstelsels	Artikel	Tarieventabel
Vergunning Natuurbeschermingswet 1998	art. 16, eerste lid, of art. 19d, eerste lid, Nb-wet 1998	2.3.12
Ontheffing Flora- en Faunawet	art. 75. derde lid, Ffwet	2.3.13
Vergunningen of ontheffingen op grond van provinciale, gemeentelijke of waterschapsverordening voor plaatsgebonden activiteit	In verordening	2.3.14.2

In het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* zijn voor de tariefstelling voor de verschillende activiteiten de volgende keuzes gemaakt, die wij zoveel mogelijk hebben gevolgd (zie de verwijzing naar de betreffende tariefbepaling):

Aspect van de omgevingsvergunning	Is bouwen van een bouwwerk onderdeel van de desbetreffende omgevingsvergunning?	
	Ja	Nee
Bouwen van een bouwwerk	Percentage van de bouwkosten, met een degressief schijventarief, met een minimumtarief (2.3.1)	
Afwijken van het bestemmingsplan in gevallen dat de wet en het bestemmingsplan hierin niet voorzien	Opslag op de leges bouwen van een bouwwerk (2.3.3.3)	Vast tarief (2.3.4.3)
Tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan	Opslag op de leges bouwen van een bouwwerk (2.3.3.4)	Vast tarief (2.3.4.4)
Afwijken van het bestemmingsplan in gevallen waarin het bestemmingsplan hierin voorziet	Opslag op de leges bouwen van een bouwwerk (2.3.3.1)	Vast tarief (2.3.4.1)
Afwijken van het bestemmingsplan in bij amvb geregelde gevallen	Opslag op de leges bouwen van een bouwwerk (2.3.3.2)	Vast tarief (2.3.4.2)
Uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, waarvoor op grond van het bestemmingsplan een vergunning nodig is	Percentage van de aanlegkosten, met een degressief schijventarief, met een minimumtarief (2.3.2; wij hebben geen schijventarief opgenomen.)	
Wijzigen van een rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument	Opslag op de leges bouwen van een bouwwerk (2.3.6; wij kiezen voor vast tarief)	Vast tarief (2.3.6)

Aspect van de omgevingsvergunning	Is bouwen van een bouwwerk onderdeel van de desbetreffende omgevingsvergunning?	
	Ja	Nee
Het in gebruik nemen van gebouwen en objecten	Vaste tarieven, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar soort gebouw of inrichting en naar oppervlakte (2.3.5; wij hebben geen tariefdifferentiatie opgenomen, maar de gemeente is daar vrij in)	
Slopen van een bouwwerk	Percentage van de sloopkosten, met een minimumtarief (2.3.7)	
Aanleggen of veranderen van een weg	Vast tarief (2.3.8)	
Maken, hebben of veranderen van een uitweg	Vast tarief (2.3.9)	
Hebben van een alarminstallatie in, op of aan een onroerende zaak	Vast tarief (2.3.9A, opgenomen in deze toelichting)	
Vellen of doen vellen van houtopstand	Vast tarief (2.3.10)	
Maken of voeren van handelsreclame op of aan een onroerende zaak	Geen leges (2.3.10A, opgenomen in deze toelichting)	Vast tarief (2.3.10A, opgenomen in deze toelichting)
Het opslaan van roerende zaken in een daarbij aangewezen gedeelte van de provincie of van een gemeente	Vast tarief (2.3.11)	
Vervaardigen, in voorraad hebben, te koop aanbieden et cetera van toestellen die bij amvb zijn bepaald	Vast tarief (onduidelijk waar dit betrekking heeft; valt eventueel onder 2.3.14)	
Verrichten van handelingen in een beschermd natuurgebied die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of voor de dieren of planten	Vast tarief (2.3.12.1)	
Het realiseren van projecten of andere handelingen met gevolgen voor habitats en soorten in een door de minister aangewezen gebied	Vast tarief (2.3.12.2)	
Het verrichten van handelingen in een beschermde leefomgeving	Vast tarief (2.3.13)	

Onderdeel 2.3.1 Bouwactiviteiten

Dit onderdeel gaat over de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk (de bouwactiviteit; de oude bouwvergunning). Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten hebben wij een (degressief) schijventarief opgenomen naar een percentage van de bouwkosten. Voorzien is in een minimumtarief. Een en ander is conform het *Model hoogte leges omgevingsvergunning*.

Een degressief tarief en een maximumtarief zijn niet verplicht. Volgens de Hoge Raad is het hanteren van een vast, bescheiden percentage van de bouwkosten niet onredelijk of willekeurig (*Hoge Raad 14 augustus 2009, nr. 43120, LJN: BI1943, vng-3119; Nijkerk*). In het betreffende geval hief de gemeente leges van 1,4% van de bouwkosten. Naarmate het percentage hoger is, verdienen een degressief en maximumtarief echter wel overweging.

De achterliggende gedachte bij het opnemen van een degressief tarief is dat de te verrichten werkzaamheden niet evenredig toenemen met de bouwkosten. Bedacht moet echter worden dat niet alleen het kostenveroorzakingsbeginsel, maar ook het profijtbeginsel – uit beleidsmatige overwegingen – een rol kan spelen bij de tariefstelling.

Om dezelfde redenen kan gekozen worden voor een maximumtarief. Vooral bij grote infrastructurele bouwwerken kan de bouwsom zo hoog zijn dat de toepassing van zelfs een degressieve tariefstelling ertoe leidt dat het legesbedrag in geen verhouding staat tot de te verrichten werkzaamheden. Gelet hierop en gelet op de maatschappelijke discussie rond de bouwleges, hebben wij gekozen voor een maximumtarief. Een andere optie is om voor bijvoorbeeld civieltechnische werken een afzonderlijk tarief op te nemen. Daartoe zou de volgende bepaling na 2.3.1.1 in de tarieventabel opgenomen kunnen worden (onder vernummering van de bestaande onderdelen 2.3.1.2 tot en met 2.3.1.6):

'2.3.1.2 In afwijking van het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die betrekking heeft op een civieltechnisch werk, zoals een brug, tunnel, viaduct, sluis en dergelijke, ...% van de bouwkosten, met een maximum van € <bedrag>.'

Het tarief van 2.3.1.2 zal dus lager zijn dan het tarief van onderdeel 2.3.1.1. Het tarief kan worden uitgedrukt in een percentage van de totale bouwkosten. Indien dit bijvoorbeeld het laagste percentage is dat in onderdeel 2.3.1.1 wordt toegepast, zal dit in de gekozen opzet al tot een lager bedrag aan leges leiden omdat anders dan bij het schijventarief van onderdeel 2.3.1.1, de totale bouwkosten onder dit lage percentage vallen. Uiteraard is het ook mogelijk in onderdeel 2.3.1.2 een degressief tarief op te nemen. Behoeft aan een afzonderlijk tarief voor civieltechnische werken zal overigens slechts dan bestaan, indien het degressieve tarief opgenomen in onderdeel 2.3.1.1 geen sterke degressie bevat voor de werken met relatief hoge bouwkosten.

De categorieën gevallen waarin geen omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten is vereist, zijn opgenomen in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (BOR). De in deze bijlage opgesomde bouwwerken (en het daarmee samenhangende planologische gebruik) vormen in feite een voortzetting van de categorie bouwvergunningsvrije bouwwerken, die was opgenomen in artikel 43, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Woningwet en het daarop gebaseerde Besluit bouwvergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken.

Beoordeling bodemrapport

Soms moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit een archeologisch of milieukundig bodemrapport worden overgelegd. De beoordeling daarvan roept extra kosten op. Hiervoor zijn in onderdeel 2.3.16 tariefbepalingen opgenomen.

Onderdeel 2.3.1.2 Extra welstandstoets

In onderdeel 2.3.1.2 zijn bepalingen opgenomen om de kosten die samenhangen met een extra toetsing aan welstandscriteria te kunnen doorberekenen. Het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004 gaat hierbij uit van vaste bedragen.

De gemeenteraad moet een welstandsc commissie of een stadsbouwmeester benoemen die het college van burgemeester en wethouders adviseert of het uiterlijk of de plaatsing van een bouwwerk of standplaats waarvoor de aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend, in strijd is met redelijke eisen van welstand. Welstandscriteria kunnen worden vastgesteld per categorie bouwwerken of per gebiedsdeel. Op grond van artikel 12, tweede lid, van de Woningwet kan de gemeenteraad bepalen dat in een bepaald gebied of voor een bepaalde categorie bouwwerken geen welstandscriteria gelden. In de praktijk zal dit waarschijnlijk niet veel voorkomen. Daarom zal in de meeste gevallen een welstandstoets moeten plaatsvinden. De kosten van deze standaardtoetsing aan welstandscriteria zullen in de leges voor de aanvraag bouwvergunning zijn begrepen. Een extra toetsing kan echter nodig zijn.

Onderdeel 2.3.1.3 Advies agrarische commissie

Als naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning een advies van een agrarische adviescommissie nodig is, kan de gemeente op grond van onderdeel 2.3.1.3 extra leges heffen. Onder de term 'wettelijk voorschrift' in dit onderdeel valt ook het geldende bestemmingsplan.

Bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk in gebieden met een agrarische bestemming, kan het advies nodig zijn van een agrarische adviescommissie. De basis van dit advies ligt in het bestemmingsplan. Het advies van de commissie heeft betrekking op de noodzaak van het bouwen en de volwaardigheid en continuïteit van het aanwezige agrarische bedrijf. De agrarische adviescommissie toetst in dat geval of de aangevraagde activiteit met het bouwwerk betrekking heeft op een agrarische bestemming. Van de aanvrager wordt verlangd dat hij de relevante gegevens bij de aanvraag voegt ten behoeve van deze toetsing door de adviescommissie.

Als advies van de agrarische adviescommissie nodig is en deze commissie de rekening naar het college zendt, betreft de tariefstelling de advieskosten en de kosten van beoordeling van dit advies door het college. Als de agrarische adviescommissie de rekening voor haar advies rechtstreeks aan de aanvrager zendt, betreffen de leges alleen de kosten van beoordeling van dit advies door het college.

Onderdeel 2.3.1.4 Achteraf ingediende aanvraag

De extra legesheffing voor een achteraf ingediende aanvraag om een omgevingsvergunning is van toepassing als er pas een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend nadat er al met de bouwactiviteit is begonnen. Als de gemeente aannemelijk kan maken dat er extra kosten – let op: geen kosten van handhaving en controle, maar extra kosten die worden opgeroepen nadat de aanvraag is ingediend – worden gemaakt, zijn extra leges zonder meer toegestaan. Maar die extra kosten zijn volgens ons niet noodzakelijk. De gemeente kan de verhoging van het tarief ook rechtvaardigen vanuit het gevoerde beleid. Dan zijn de extra leges een financiële prikkel om voorafgaand aan het bouwen 'netjes' een omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit aan te vragen. Maatvoering is hierbij belangrijk. De extra leges mogen niet zo hoog zijn dat het strafkarakter gaat overheersen. Een

verhoging van 10% met een absoluut maximum van € 1.000 valt naar onze mening binnen de redelijke grenzen.

Over extra leges in verband met een achteraf ingediende aanvraag is een aantal, andersluidende, rechterlijke uitspraken verschenen.

- Rb. Almelo 10 juni 2009, nr. 09/45, LJN: BI8290, vng-3057: Objectieve vaststelling bouwkosten en geen verhoogd tarief bij vergunningaanvraag nadat al met de bouw is gestart
- Rb. Zwolle-Lelystad 20 mei 2009, nr. 07/2042, LJN: BI4905, vng-3042: Verhoging aanslag wegens illegale bouw past niet in karakter belastingheffing (Ommen)
- Hof 's-Hertogenbosch 7 augustus 2008, nr. 07/00312, LJN: BF1770, vng-2784: Geen verhoging voor legalisatie bouwwerk
- Rb. 's-Gravenhage 26 juli 2007, nr. 06/1383, LJN: BB9896, vng-2553: Verhoging bouwleges met 100%, omdat al zonder bouwvergunning met de bouw is begonnen, wordt als boete aangemerkt

Deze uitspraken betreffen volgens ons specifieke situaties, waarbij is afgeweken van onze modelbepaling of van onze, hiervoor omschreven bedoeling met de bepaling of waarbij de gemeente onder andere kosten van handhaving en controle beoogd te dekken, dan wel kosten die zijn gemaakt vóór de vergunningaanvraag.

Onderdeel 2.3.1.5 Beoordeling aanvullende gegevens

Het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004 kent een afzonderlijke tariefstelling voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens als gevolg van een onvolledige aanvraag.

Achterliggende gedachte is dat de beoordeling van deze aanvullende gegevens extra kosten met zich brengt. Wij vinden dat afzonderlijke legesheffing hiervoor niet mogelijk is, omdat er geen sprake is van een nieuwe aanvraag en bovendien een onvolledige aanvraag moet worden aangevuld, waarna een normale beoordeling kan plaatsvinden. Blijft de aanvraag onvolledig dan kan deze buiten behandeling worden gesteld (artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht). Wij vinden het wel mogelijk om extra leges te heffen als tijdens de behandeling van een aanvraag van een bouwvergunning belanghebbende met aanvullende gegevens komt, die weer extra werkzaamheden met zich brengt. Een tariefbepaling daarvoor is opgenomen in onderdeel 2.3.1.5. Wij hebben gekozen voor een vast bedrag.

Onderdeel 2.3.2 Aanlegactiviteiten

In onderdeel 2.3.2 zijn de leges met betrekking tot de omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten ondergebracht (artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo). De omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten is nader geregeld in artikel 3.3, aanhef en onder a, of artikel 3.38, derde lid, aanhef en onder a, van de Wet ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan of de beheersverordening kan erin voorzien dat met betrekking tot het uitvoeren van bepaalde werken (geen bouwwerken zijnde) of werkzaamheden, vooraf een omgevingsvergunning nodig is.

Conform het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* hebben wij gekozen voor een tariefstelling naar een percentage van de aanlegkosten. Als alternatief hebben wij een vast bedrag opgenomen. De gemeentelijke kosten die gepaard gaan met de vergunningaanvraag nemen toe naarmate de omvang van het werk (uitgedrukt in kosten) groter is. Dat rechtvaardigt een percentagetarief. De aanlegkosten zijn gedefinieerd in onderdeel 2.1.1.1. Doorgaans zijn de aanlegkosten de aannemingssom waarvoor het werk of de werkzaamheden worden verricht, exclusief omzetbelasting. Als het werk of de werkzaamheden door zelfwerkzaamheid plaatsvinden, geldt een geobjectiveerde

aannemingssom als heffingsgrondslag. Omdat de aanlegkosten in de praktijk vaak lastig te bepalen zijn, kan de gemeente ook kiezen voor een vast tarief.

Beoordeling bodemrapport

Soms moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit een archeologisch bodemrapport worden overgelegd. De beoordeling daarvan roept extra kosten op. Hiervoor is in onderdeel 2.3.16 een tariefbepaling opgenomen.

Onderdelen 2.3.3 en 2.3.4 (artikel 2.12 Wabo) Planologische strijdig gebruik

Artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo benoemt het planologisch strijdig gebruik van gronden of bouwwerken als activiteit waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. In de gevallen genoemd in artikel 2.12 van de Wabo kan de omgevingsvergunning worden verleend. Dit artikel maakt onderscheid tussen:

- strijd met bestemmingsplan of beheersverordening (eerste lid, onder a)
 - binnenplanse afwijking (sub 1)
 - buitenplanse kleine afwijking ('kruimelgevallen-amvb) (sub 2)
 - buitenplanse afwijking (voorheen projectbesluit of projectafwijkingbesluit (= buiten toepassingverklaring beheersverordening) (sub 3)
- strijd met exploitatieplan (eerste lid, onder b)
binnenplanse afwijking van exploitatieplan
- strijd met provinciale of nationale regels (regels staan afwijking toe) (eerste lid, onder c)
- strijd met voorbereidingsbesluit (vorbereidingsbesluit staat afwijking toe) (eerste lid, onder d)
- tijdelijke afwijking van bestemmingsplan of beheersverordening (tweede lid)

Deze afwijkingen zijn alle gekoppeld aan de activiteit 'planologisch strijdig gebruik'. Wij hebben hiervoor tariefbepalingen opgenomen in de onderdelen 2.3.3 en 2.3.4.

Onderdeel 2.3.3 ziet op het planologisch strijdig gebruik waarbij tevens sprake is van een bouwactiviteit. Onderdeel 2.3.4 op de overige gevallen, waaronder aanlegactiviteiten. Het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* maakt dit onderscheid ook.

Voor een overzicht van de tariefstellingen verwijzen wij naar de tabel die wij vóór de toelichting op onderdeel 2.3.1 (Bouwactiviteiten) hebben opgenomen. Als ook sprake is van bouwactiviteit(en) kiest het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* voor een opslag op de leges voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit(en). In andere gevallen voor een vast tarief.

Reden hiervoor is dat in de meeste gevallen een verzoek om af te wijken van het bestemmingsplan vergezeld zal gaan van een bouwplan. De legesheffing heeft in dat geval betrekking op de activiteiten die niet bij de beoordeling van het bouwplan zijn verricht. Te denken valt hierbij aan het nemen van een besluit om van het bestemmingsplan af te wijken en het opstellen van een goede ruimtelijke onderbouwing. Op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de Wabo wordt de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten die in strijd zijn met planologische voorschriften, mede aangemerkt als aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het planologisch strijdig gebruik.

Wij hebben bij de planologische afwijkingen bij bouwactiviteiten de tariefstelling geformuleerd als een percentage van de op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde leges. Het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* gaat bij de bouwactiviteiten ook uit van een verhoging als opslag op de leges,

maar formuleert dit vervolgens als een verhoogd percentage op de bouwkosten. Wij hebben gekozen voor een tariefstelling als opslag op de leges voor de bouwactiviteit en niet als verhoogd percentage van de bouwkosten, omdat anders ook steeds een maximum aan de bepaling toegevoegd moet worden. Door een opslag op de verschuldigde leges voor de bouwactiviteit te nemen die wij hebben voorzien van een maximum, zit er bij de afwijking van het bestemmingsplan automatisch een maximum in.

Bij andere dan bouwactiviteiten is een vast tarief mogelijk, omdat de aard en de omvang van de werkzaamheden in verband met het beoordelen of al dan niet van planologische voorschriften kan worden afgeweken, bij elke aanvraag ongeveer gelijk zullen zijn.

In bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (BOR) is de categorie van gevallen aangewezen waarmee op grond van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de Wabo, omgevingsvergunning kan worden verleend. Het gaat hier om een voortzetting van de zogenoemde 'kruimellijst' van gevallen van beperkte planologische betekenis welke was opgenomen in artikel 4.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (buitenplanse kleine afwijking; onderdelen 2.3.3.2 en 2.3.4.2 van de tarieventabel).

Wij merken bij de planologische afwijkingen nog op dat het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* uit 2006 niet de afwijkingen van exploitatieplan, provinciale of nationale regelgeving of voorbereidingsbesluit noemt. Reden zal zijn dat deze pas later in de wetgeving zijn vastgelegd.

Beoordeling bodemrapport

Soms moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het planologisch strijdig gebruik van gronden of bouwwerken een archeologisch bodemrapport worden overgelegd. De beoordeling daarvan roept extra kosten op. Hiervoor is in onderdeel 2.3.16 een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel 2.3.5 In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid

Op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo is voor het brandveilig gebruik van bouwwerken een omgevingsvergunning nodig. Artikel 2.2 van het Besluit omgevingsrecht (BOR) bepaalt welk gebruik van een bouwwerk vergunningplichtig is:

- a het in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk waarin bedrijfsmatig of in het kader van verzorging nachtverblijf zal worden verschaft aan meer dan 10 personen, dan wel het in afwijking daarvan bij de bouwverordening, bedoeld in artikel 8 van de Woningwet, bepaalde aantal personen;
- b het in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk waarin dagverblijf zal worden verschaft aan:
 - 1°. meer dan 10 personen jonger dan 12 jaar, of
 - 2°. meer dan 10 lichamelijk of verstandelijk gehandicapte personen.

Onder een bouwwerk wordt mede verstaan delen van een bouwwerk die zijn ontworpen of aangepast om afzonderlijk te worden gebruikt.

Een omgevingsvergunning brandveilig gebruik is alleen nog nodig voor de meest risicovolle vormen van gebruik, bijvoorbeeld:

- kinderdagverblijven met meer dan tien kinderen
- basisscholen
- hotels
- tehuizen met meer dan tien bedden

De omgevingsvergunningen brandveilig gebruik hebben uitsluitend betrekking op bouwwerken in de zin van de Woningwet (Kamerstukken II 2006/07, 30844, nr. 3, pag. 92, Wabo). Hieronder vallen bijvoorbeeld niet hotelboten, opslagschepen en drijvende restaurants.

Gemeenten kunnen in een brandbeveiligingsverordening regelen dat het gebruik van dergelijke inrichtingen uitsluitend is toegestaan indien daarvoor een vergunning is verleend. De tariefbepaling die daarbij hoort hebben wij in hoofdstuk 6 van titel 3 opgenomen.

Zowel bij onderdeel 2.3.5 als bij onderdeel 3.6 is het mogelijk om naast een vast tarief een opslag per m² te rekenen. Het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* noemt daarnaast als mogelijkheid een tariefonderscheid naar soort gebouw of inrichting. Met een tariefdifferentiatie kan bereikt worden dat het tarief meer afgestemd is op de hoeveelheid werk die verricht moet worden om de gevraagde vergunning te verlenen.

Onderdeel 2.3.6 Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten

In onderdeel 2.3.6 hebben wij de vergunningplichtige activiteiten geclusterd met betrekking tot monumenten en beschermde stads- of dorpsgezichten.

Onderdeel 2.3.6.1 ziet op monumenten. Het daarin genoemde artikel 2.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wabo heeft betrekking op rijksmonumenten en artikel 2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wabo ziet op provinciale of gemeentelijke monumenten. Voor wat betreft de gemeentelijke monumenten is de vergunningplicht geregeld in artikel 10, tweede lid, van de model 'Erfgoedverordening 2008 Gemeente ...'. De activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, zijn:

- a het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen een beschermd monument, onderscheidenlijk provinciaal of gemeentelijk monument;
- b het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een beschermd monument, onderscheidenlijk provinciaal of gemeentelijk monument op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

In de praktijk lopen deze activiteiten vaak samen met bouwactiviteiten, waarvoor eveneens een omgevingsvergunning nodig is. De legesheffing voor de inhoudelijke beoordeling van het bouwplan zit verdisconteerd in de hogere bouwsom (dan vergelijkbare niet-monumenten) via de aanvraag omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. Daarom hebben we in onderdeel 2.3.6.1 niet gekozen voor een opslag op de bouwleges, maar voor een vast bedrag. Het vast tarief heeft in dit geval betrekking op procedurele kosten. Het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* vinden wij op dit punt innerlijk tegenstrijdig (noemt opslag op de bouwleges, maar motiveert een vast bedrag).

Voor archeologische monumenten geldt de Wabo (nog) niet. Daarvoor blijft het vergunningstelsel gebaseerd op artikel 11, tweede lid, van de Monumentenwet 1988. De minister van Onderwijs en Wetenschappen is voor de vergunningverlening het bevoegd gezag.

Onderdeel 2.3.6.2 heeft betrekking op beschermde stads- of dorpsgezichten. Voor het slopen van bouwwerken binnen deze stads- of dorpsgezichten is een omgevingsvergunning vereist. Artikel 2.1, eerste lid, onderdeel h, van de Wabo regelt de door het rijk aangewezen beschermde stads- of dorpsgezichten, artikel 2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wabo de in provinciale of gemeentelijke verordening aangewezen stads- of dorpsgezichten. Ook hier hebben wij gekozen voor een vast tarief. Als externe advisering nodig is, bijvoorbeeld van een gemeentelijke monumentencommissie of gedeputeerde staten, kunnen de kosten daarvan via onderdeel 2.3.17 worden doorberekend.

Beoordeling bodemrapport

Soms moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het slopen in een beschermd stads- of dorpsgezicht een archeologisch bodemrapport worden overgelegd. De beoordeling daarvan roept extra kosten op. Hiervoor is in onderdeel 2.3.16 een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel 2.3.7 Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten

In onderdeel 2.3.7 zijn tarieven opgenomen voor sloopactiviteiten die geen betrekking hebben op een monument of niet worden verricht in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Die laatste zijn geregeld in onderdeel 2.3.6.

Onderdeel 2.3.7.1

Wij hebben bij de sloopactiviteiten onderscheid gemaakt tussen:

- een omgevingsvergunning voor sloopactiviteiten bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo of op grond van een provinciale verordening bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo (onderdeel 2.3.7.1.1);
- een omgevingsvergunning voor sloopactiviteiten op grond van artikel 2.1.1 van de gemeentelijke model-bouwverordening in samenhang met artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo (onderdeel 2.3.7.1.2).

De omgevingsvergunning voor sloopactiviteiten bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo is nodig op grond van artikel 3.3, aanhef en onder b, en 3.38, derde lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening. Deze betreft een louter planologische maatregel. De gemeente kan in het bestemmingsplan of in de beheersverordening bepalen dat een omgevingsvergunning om bouwwerken te slopen alleen wordt verleend als vervangende bouw plaatsvindt om gaten in de bebouwing te voorkomen. Een eventuele provinciale verordening die een omgevingsvergunning voor sloopactiviteiten verplicht stelt, zal eenzelfde bedoeling hebben.

De omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk op grond van artikel 8.1.1 van de model-bouwverordening geeft uitvoering aan het bepaalde in artikel 8, tweede lid, onderdeel d, van de Woningwet. Met name veiligheidsaspecten spelen hier een rol.

Het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* maakt dit onderscheid niet en kiest voor een tariefstelling (eventueel tariefklassen) afhankelijk van de sloopkosten, met een minimumtarief.

Wij hebben dat niet onverkort overgenomen. De toets bij de omgevingsvergunning voor sloopactiviteiten bedoeld in onderdeel 2.3.7.1.1 is anders en eenvoudiger dan die in onderdeel 2.3.7.1.2. Daarom hebben wij bij onderdeel 2.3.7.1.1 gekozen voor een vast bedrag en bij onderdeel 2.3.7.1.2 voor een tariefstelling afhankelijk van de sloopkosten, waarbij een minimum- en maximumbedrag aan leges geldt. Omdat de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag niet evenredig oplopen met de sloopkosten kan ook worden gekozen voor een degressief tarief en een maximumtarief. Omdat de sloopkosten vaak moeilijk zijn te bepalen, kan als alternatief voor een vast tarief – eventueel per bouwwerk met een maximumtarief – worden gekozen.

Onderdeel 2.3.7.2

Als de aanvraag voor een omgevingsvergunning op grond van artikel 8.1.1 van de bouwverordening betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk waarin asbest of asbesthoudend materiaal aanwezig

is, moet aan meer (veiligheids)voorschriften worden voldaan. Dit betekent een zwaardere toetsing van de aanvraag en hogere kosten voor de gemeente. Door een afzonderlijke tariefstelling hiervoor worden de kosten gelegd daar, waar ze worden opgeroepen. Onderdeel 2.3.7.2 voorziet hierin.

Beoordeling bodemrapport

Soms moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het slopen op grond van artikel 8.1.1 van de bouwverordening een milieukundig bodemrapport worden overgelegd. De beoordeling daarvan roept extra kosten op. Hiervoor is in onderdeel 2.3.16 een tariefbepaling opgenomen.

Sloopmelding

De sloopmelding bedoeld in artikel 8.2.1 van de model-bouwverordening maakt geen onderdeel uit van de omgevingsvergunning. Omdat de sloopmelding daarmee wel sterk verband houdt, hebben wij deze als hoofdstuk 9 in titel 2 opgenomen.

Onderdeel 2.3.8 tot en met 2.3.11 Aanleggen of veranderen weg; uitweg/inrit; kappen; opslag van roerende zaken

Voor een toelichting op deze APV-toestemmingen die integreren in de omgevingsvergunning, verwijzen wij naar wat hierover is opgemerkt bij *Volledige integratie toestemmingen krachtens verordeningen*. Daar hebben wij een voorbeeldbepaling opgenomen voor de alarminstallatievergunning en de handelsreclamevergunning (onderdelen 2.3.9A en 2.3.10A) voor gemeenten die deze vergunningstelsels nog niet hebben gedereguleerd. Provincies kennen deze vergunningstelsels niet. Onze model-Algemene plaatselijke verordening kent ook de uitwegvergunning en opslagvergunning niet meer. Omdat een provincie die vergunningstelsels wel kan hebben, hebben wij de verwijzing naar de gemeentelijke verordening in de betreffende tariefbepalingen gemarkeerd. Gemeenten die deze vergunningstelsels ook hebben gedereguleerd, moeten de gemarkeerde tekst schrappen, gemeenten die de vergunningstelsels nog niet heeft gedereguleerd, moeten de gemarkeerde tekst overnemen en invullen (onderdelen 2.3.9 en 2.3.11).

Conform het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* hebben wij gekozen voor vaste bedragen.

Onderdeel 2.3.12 Projecten of handelingen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998

Het betreft hier een zogenaamde wettelijke aanhaker. De toestemmingen haken aan bij de omgevingsvergunning als er sprake is van een samenloop met andere activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is vereist. Het college van burgemeester en wethouders zal dan meestal het bevoegde gezag zijn. Het oorspronkelijk bevoegde gezag (gedeputeerde staten of de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)) wordt via een verklaring van geen bedenkingen betrokken bij de beslissing op de aanvraag (vergelijk onderdeel 2.3.17). Gedeputeerde staten of de minister van LNV blijft het bevoegde gezag als er geen samenloop is met een activiteit waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. De gemeente heeft dan geen bemoeienis met de aanvraag. Het *Model hoogte leges omgevingsvergunning* vermeldt dat de meeste provincies voor de toestemmingen (nog) geen leges heft. Het Interprovinciaal overleg heeft in zijn modelverordening leges hiervoor nihil tarieven opgenomen. In de toelichting staat: '*Aangezien de kosten ter zake van*

vergunningen en ontheffingen van verboden uit de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet (grotendeels) door het Rijk zijn gecompenseerd, ligt het in zoverre niet voor de hand om ter zake leges te heffen. Het verdient daarom aanbeveling de tariefstelling af te stemmen met de provincie of het ministerie van LNV.

Onderdeel 2.3.13 Handelingen in het kader van de Flora- en Faunawet

Zie voor een toelichting onderdeel 2.3.12.

Onderdeel 2.3.14 Andere activiteiten

Dit onderdeel vormt een restbepaling voor bij amvb of provinciale, gemeentelijke of waterschapsverordening aangewezen categorieën activiteiten, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, of artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo. Uit de wettekst en de toelichting daarop volgt dat dit niet alleen 'aanhakers' kunnen zijn, maar ook gevallen waarin sprake is van volledige integratie in de omgevingsvergunning. Voor de amvb-categorie gevallen hebben wij gekozen voor een vast bedrag. Voor de bij gemeentelijke verordening aangewezen categorie gevallen verklaren wij het tarief voor de vergunning of ontheffing voor zover de activiteit niet plaatsgebonden zou zijn van toepassing. Hierbij gaan wij ervan uit dat sprake is van 'aanhaken'. Het tarief moet dan wel elders in de tabel zijn opgenomen. Dit zou bijvoorbeeld de splitsingsvergunning woonruimte kunnen zijn, waarvan het tarief is geregeld in onderdeel 3.4. Voor gevallen waarin bij gemeentelijke verordening is bepaald dat het vergunningstelsel volledig wordt geïntegreerd in de omgevingsvergunning, hebben wij een slotzin aan de tariefbepaling toegevoegd, waarbij een vast bedrag als tariefstelling is opgenomen. Desgewenst kan bij volledige integratie ook een apart hoofdstuk in titel 2 worden opgenomen, conform de onderdelen 2.3.8 tot en met 2.3.11. Voor de bij provinciale of waterschapsverordening aangewezen categorie gevallen hebben wij de begrotingsconstructie opgenomen, omdat de kosten moeilijk van te voren zijn in te schatten. Desgewenst kunt u vaste bedragen opnemen.

Onderdeel 2.3.15 Omgevingsvergunning in twee fasen

Met elkaar samenhangende activiteiten dienen gelijktijdig in één aanvraag te worden aangevraagd, anders is sprake van een onvolledige aanvraag. De aanvrager dient hier primair voor te zorgen. Hij kan wel ervoor kiezen om de omgevingsvergunning in zo'n geval in twee fasen te laten verlenen (artikel 2.5 Wabo). De aanvrager kan dan bepalen welke activiteiten dan in de eerste fase, dan wel in de tweede fase worden beoordeeld. Voor de combinatie van 'bouwactiviteiten' (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wabo) en 'planologisch strijdig gebruik' (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, van de Wabo) geldt een bijzondere regeling. Een aanvraag die slechts ziet op de bouwactiviteit wordt van rechtswege tevens een aanvraag om vergunning voor de activiteit 'planologisch strijdig gebruik' (artikel 2.10, tweede lid, van de Wabo). Die twee activiteiten kunnen dus niet worden gesplitst. Zowel op de aanvraag eerste fase als op de aanvraag tweede fase wordt beslist bij beschikking. Beide positieve beschikkingen vormen samen de omgevingsvergunning. In onderdeel 2.3.15 verwijzen wij voor de tarieven naar de leges voor de verschillende activiteiten.

Onderdeel 2.3.16 Beoordeling bodemrapport

Onderdeel 2.3.16 voorziet in extra legesheffing voor de beoordeling van een milieukundig of archeologisch bodemrapport, omdat een dergelijke beoordeling extra kosten met zich brengt. Het beoordelen van dergelijke rapporten kan zich, voor zover wij kunnen overzien, voordoen bij bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, planologisch strijdig gebruik of sloopactiviteiten in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Wij hebben de tariefbepaling daarom in een apart onderdeel opgenomen, dat geldt voor alle voorgaande onderdelen. Daarmee wordt tevens bereikt dat geen dubbele heffing optreedt bij een combinatie van activiteiten.

Bij een aanvraag die ziet op bouwactiviteiten kan sprake zijn van beoordeling van zowel een milieukundig als archeologisch bodemrapport (zie artikel 2.7, onder c, van de ministeriële regeling omgevingsrecht (MOR) in samenhang met artikel 8, derde lid, van de Woningwet, en artikel 2.3, onder j, MOR). Op grond van artikel 8, derde lid, van de Woningwet is een archeologisch bodemrapport bij bouwactiviteiten uitsluitend nodig met betrekking tot bouwwerken:

- a waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen zullen verblijven,
- b voor het bouwen waarvan een omgevingsvergunning is vereist, met uitzondering van bouwwerken die naar aard en omvang gelijk zijn aan een bouwwerk voor het bouwen waarvan op grond van het Besluit omgevingsrecht (BOR) geen omgevingsvergunning is vereist, en
- c
 - 1. die de grond raken, of
 - 2. ten aanzien waarvan het bestaande, niet-wederrechtelijke gebruik niet wordt gehandhaafd.

Als een bodemonderzoeksrapport is vereist, moet dat rapport zijn gebaseerd op onderzoek dat is uitgevoerd door een persoon of een instelling die daartoe is erkend op grond van het Besluit bodemkwaliteit.

Bij een aanvraag die ziet op aanlegactiviteiten kan sprake zijn van beoordeling van een archeologisch bodemrapport (zie artikel 3.1, onder f, MOR).

Bij een aanvraag die ziet op planologisch strijdig gebruik kan sprake zijn van beoordeling van een archeologisch bodemrapport (zie artikel 4.1, onder h, MOR).

Bij een aanvraag die ziet op een sloopactiviteit in een beschermd stads- of dorpsgezicht kan sprake zijn van beoordeling van een archeologisch bodemrapport (zie artikel 6.4, tweede lid, MOR; artikel 14, tweede lid, onder e, van de Model-Erfgoedverordening).

Als de aanvraag voor een omgevingsvergunning op grond van artikel 8.1.1 van de bouwverordening betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk en op grond van het historisch gebruik te verwachten valt dat een te slopen bouwwerk of een te slopen gedeelte daarvan is verontreinigd met gevaarlijke afvalstoffen, dient een onderzoek te worden ingesteld naar de vermoedelijke verontreiniging en moet het rapport met de uitslag van dit onderzoek bij de aanvraag om de omgevingsvergunning worden gevoegd.

Het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004 gaat uit van vaste bedragen. Waar nodig kan het vaste tarief worden gedifferentieerd, al naar gelang de omvang van de beoordeling die moet plaatsvinden.

Onderdeel 2.3.17 Advies (artikel 2.26 Wabo)

In een aantal gevallen zal het voor het behandelen van de aanvraag om een omgevingsvergunning bevoegde bestuursorgaan advies aan een ander bestuursorgaan of andere instantie moeten vragen

voordat de vergunning kan worden verleend (artikel 2.26 Wabo). Dit is uitgewerkt in artikel 6.1 van het Besluit omgevingsrecht (BOR). In de toelichting daarop staat over de advisering onder meer:

'Wat betreft de aanwijzing van adviseurs brengt de Wabo geen wijziging in het systeem van aanwijzingen van verplichte adviseurs. Het adviseurschap draait strikt genomen niet om een bepaald belang bij het besluit, maar is bedoeld om het bevoegd gezag in de besluitvorming gebruik te laten maken van informatie van een ander bestuursorgaan dat ter zake van een aangevraagde activiteit relevante deskundigheid bezit. De adviseurs die bij een aanvraag van een omgevingsvergunning verplicht moeten worden geconsulteerd, zijn aangewezen in de artikelen 6.1 tot en met 6.4 van het besluit. Zo zijn in artikel 6.1, eerste lid, burgemeester en wethouders aangewezen als adviseur in die gevallen dat gedeputeerde staten (of de minister) de omgevingsvergunning zullen verlenen. Verder is de aanwijzing van bestuursorganen als adviseur afhankelijk van de aspecten en benodigde deskundigheden, die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning een rol spelen.

Het uitbrengen van een advies laat onverlet dat het bevoegd gezag integraal verantwoordelijk blijft voor het al dan niet verlenen van de omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag zal derhalve over een zodanige deskundigheid moeten beschikken dat zij de uitgebrachte adviezen kan beoordelen en kan integreren met de overige bouwstenen van de omgevingsvergunning. Deze verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag geldt ook voor de adviezen, bedoeld in artikel 2.26, vierde lid, van de wet.'

Omdat het advies aan een externe moet worden gevraagd, hebben wij een begrotingsconstructie in onderdeel 2.3.17 opgenomen. U kunt ook afspraken maken met bijvoorbeeld de provincie over kostendoorberekening en een (gemiddeld) vast bedrag in de tarieventabel opnemen.

Onderdeel 2.3.18 Verklaring van geen bedenkingen (artikel 2.27 Wabo)

De toelichting op het Besluit omgevingsrecht (BOR)vermeldt: *'In paragraaf 6.2 is de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) in een beperkt aantal gevallen verder uitgewerkt. Deze uitwerking is gebaseerd op artikel 2.27 van de wet. Het gaat ten eerste om de gevallen waarin de vergunning voor in hoofdzaak een mijnbouwwerk tevens betrekking heeft op het ondergronds opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn, dan wel gevaarlijke afvalstoffen. In de tweede gaat het om gevallen waarin de vergunning betrekking heeft op een inrichting waarin niet in hoofdzaak activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk plaatsvinden.*

Vervolgens wordt de vvgb toegepast in een tweetal gevallen in de ruimtelijke ordening. In de eerste plaats betreft dit gevallen waarin van een bestemmingsplan of beheersverordening wordt afgeweken (de voormalige projectbesluiten uit de Wro). De omgevingsvergunning voor deze afwijking kan alleen worden verleend als de gemeenteraad hierover een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven. In de tweede plaats betreft dit gevallen in relatie tot ontheffingen van een provinciale verordening of van een amvb als bedoeld in hoofdstuk 4 van de Wro. Naast deze gevallen is via de Invoeringswet een vvgb-constructie opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Het gaat hierbij om vergunningverlening die thans op provinciaal of nationaal niveau plaatsvindt. Voor die gevallen dat sprake is van samenloop met een omgevingsvergunningplichtige activiteit waarvoor een ander orgaan bevoegd gezag is, zal de toetsing aan de belangen in die wetten plaatsvinden in de vorm van een vvgb.'

Hoofdstuk 4 Vermindering

Wij hebben twee omstandigheden benoemd waarin aanspraak bestaat op vermindering van leges. Onderdeel 2.4.1 bepaalt dat de voor de aanvraag om een omgevingsvergunning verschuldigde leges worden verminderd met het bedrag dat al voor vooroverleg of het beoordelen van een conceptaanvraag voor hetzelfde project is betaald.

Onderdeel 2.4.2 bevat een vermindering als sprake is van een gecombineerde aanvraag. Een gecombineerde aanvraag betreft verschillende activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Naarmate de aanvraag meer vergunningplichtige activiteiten omvat, zal er sprake zijn van relatief minder administratief werk voor de beoordelende instantie(s). Omdat hierdoor kostenvermindering optreedt en om te stimuleren dat aanvragen om een omgevingsvergunning betrekking hebben op zo veel mogelijk activiteiten (bijvoorbeeld kappen, slopen, bouwen) die deel uitmaken van een project, hebben wij in dergelijke gevallen een vermindering op het legesbedrag opgenomen. We onderkennen drie klassen: 5 tot 10, 10 tot 15 en 15 of meer activiteiten. Het percentage van de vermindering loopt met de hoeveelheid activiteiten iets op. De gemeente kan de percentages invullen en/of kiezen voor meer 'verminderingsklassen'.

Hoofdstuk 5 Teruggaaf

Onderdeel 2.5.1 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten

Onderdeel 2.5.1 ziet op de situatie dat de aanvraag wordt ingetrokken binnen een bepaald tijdsbestek na het in behandeling nemen van de aanvraag maar voor het verlenen van de vergunning.

Uitgangspunt is dat de burger een deel van de betaalde leges kan terugkrijgen (of niet alle berekende leges hoeft af te rekenen), maar dat de gemeente al wel kosten heeft gemaakt bij het in behandeling nemen van de aanvraag. Hoe meer tijd er verstreken is, hoe meer werkzaamheden al zijn uitgevoerd, hoe hoger de gemaakte kosten zullen zijn en des te minder zal de burger terug ontvangen. Vandaar dat het percentage in het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004 is gedifferentieerd naar de verstreken tijd. Wij hebben de teruggaaf niet beperkt tot de leges voor bouwactiviteiten, maar ook de leges voor aanleg- en sloopactiviteiten eronder gebracht.

Onderdeel 2.5.2 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten

In onderdeel 2.5.2 gaat het om de situatie dat de gevraagde vergunning is verleend maar de bouw-, sloop- of aanlegactiviteiten niet worden uitgevoerd. De werkzaamheden ter beoordeling van de vergunningaanvraag zijn wel verricht, maar de werkzaamheden verbonden aan het houden van toezicht hoeven niet verricht te worden, terwijl bij het vaststellen van het tarief wel met de kosten daarvan rekening is gehouden. Daarom kan worden besloten een deel van de geheven leges terug te betalen. Het is wel van belang dat de vergunning wordt ingetrokken, omdat anders teruggaaf plaatsvindt terwijl de aanvrager vervolgens alsnog met de bouw of werkzaamheden zou kunnen aanvangen. In onderdeel 2.5.2 moet bepaald worden binnen welke termijn na verlening van de vergunning nog recht bestaat op teruggaaf. In de model-bouwverordening wordt bij de bouwactiviteiten een termijn van zes maanden gehanteerd.

Het stellen van een maximumtermijn is als alternatief genoemd in het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004. Gelet op bovenstaande bedoeling achter de teruggaaf, hebben wij de voorwaarde gehandhaafd dat de vergunning nog niet mag zijn gebruikt. Ook hebben wij de leges voor sloop- en aanlegactiviteiten onder de teruggaafregeling gebracht.

Onderdeel 2.5.3 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten

De situatie van onderdeel 2.5.3 doet zich voor indien de aanvraag niet leidt tot het verlenen van de vergunning. Ook hier zullen de controlewerkzaamheden niet worden verricht, wat een lager tarief rechtvaardigt. Uitgangspunt is dat de burger een deel van de betaalde leges kan terugkrijgen. Wij hebben de sloop- en aanlegactiviteiten ook onder de regeling gebracht.

Met een weigering hebben wij gelijkgesteld het geval dat de vergunning door de rechter wordt vernietigd.

Onderdeel 2.5.4 Minimumbedrag teruggaaf

Uit doelmatigheidsoverwegingen hebben wij bepaald dat de teruggaaf een bepaald bedrag te boven moet gaan.

Onderdeel 2.5.5 Geen teruggaaf legesdeel advies of verklaringen van geen bedenkingen

Als naar aanleiding van een aanvraag om een omgevingsvergunning een extern advies of een verklaring van geen bedenkingen nodig is (zie hoofdstuk 17 en 18 van deze titel), zijn dit voor de gemeente niet beïnvloedbare kosten. Daarom bestaat geen aanspraak op teruggaaf van deze legesdelen.

Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning

Op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder b, van de Wabo kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning op verzoek van de vergunninghouder geheel of gedeeltelijk intrekken. Hiervoor is een tariefbepaling opgenomen. Deze tariefbepaling is niet van toepassing als intrekking plaatsvindt conform het bepaalde in onderdeel 2.5.2. Dan bestaat immers aanspraak op teruggaaf.

Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project

In hoofdstuk 7 is een regeling opgenomen voor de situatie dat de behandeling van de aanvraag al is afgerond en de vergunning is verleend, maar nog geen gebruik is gemaakt van de vergunning. Met de bouw is dus nog niet begonnen. Indien de aanvrager nu het oorspronkelijke bouwplan wil wijzigen zal opnieuw een aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit ingediend moeten worden, waarvoor opnieuw leges gerelateerd aan de bouwkosten betaald zouden moeten worden. Wanneer de wijzigingen ten opzichte van het vorige bouwplan naar de omstandigheden beoordeeld gering zijn, zullen de werkzaamheden die door de gemeente verricht moeten worden gering zijn. Omdat het hier relatief kleine wijzigingen betreft ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag, is in het *Model transparantie bouwgerelateerde leges* uit 2004 gekozen voor een vast bedrag. Voor grote infrastructurele en utiliteitsprojecten kan dit bedrag worden

gedifferentieerd vanwege de mogelijke complexiteit die wederom een uitgebreide toetsing vraagt. Daarbij verdient wel aandacht wat onder 'grote infrastructurele en utiliteitsprojecten' moet worden verstaan. Per gemeente kan dat verschillend zijn. Hoofdstuk 7 is niet van toepassing indien het bouwplan in grote mate afwijkt van het oude bouwplan.

Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten

Onderdeel 2.8.1 heeft betrekking op het op aanvraag vaststellen, daaronder begrepen herzien, van een bestemmingsplan bedoeld in artikel 3.1 Wro .

Onderdeel 2.8.2 ziet op het op verzoek door het college wijzigen van het bestemmingsplan door gebruik te maken van zijn wijzigingsbevoegdheid op grond van artikel 3.6, eerste lid, onder a, Wro. De Wabo bevat hierover geen bepalingen. Omdat deze aanvragen wel verband houden met de fysieke leefomgeving en mogelijk aanstaande activiteiten, hebben wij ze in titel 2 opgenomen.

Hoofdstuk 9 Sloopmelding

De sloopmelding bedoeld in artikel 8.2.1 van de model-bouwverordening maakt geen onderdeel uit van de omgevingsvergunning. Omdat de sloopmelding daarmee wel sterk verband houdt, hebben wij deze als apart hoofdstuk in titel 2 opgenomen. Artikel 8.2.1 van de model-bouwverordening formuleert de sloopmelding als afwijking van de vergunningplicht. Slopen is pas mogelijk nadat een mededeling van het college van burgemeester en wethouders is ontvangen dat geen omgevingsvergunning voor een sloopactiviteit nodig is. Het college kan aan de mededeling voorschriften verbinden over de verwijdering, opslag en afvoer van asbest. In verband hiermee is het in behandeling nemen van een melding een dienst, waarvoor leges kunnen worden geheven. Het college moet de mededeling binnen acht dagen na de melding afgeven, anders is de mededeling van rechtswege gedaan. In het laatste geval, bij werkelijk stilzitten van de gemeente, verdient het aanbeveling legesheffing achterwege te laten of teruggaaf te verlenen. Vergelijk wat wij opmerken bij 'Omgevingsvergunning van rechtswege' in deze toelichting.

Hoofdstuk 10 In deze titel niet benoemde beschikking

Hoofdstuk 10 is een restpost (kapstokartikel). Er is alleen 'beschikking' genoemd, dit in afwijking van bijvoorbeeld titel 3, hoofdstuk 6, omdat de 'overige omgevingsvergunningen' al zijn genoemd in onderdeel 2.3.14.

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

Europese Dienstenrichtlijn

Algemeen

Ter bevordering van de vrijheid van vestiging en de vrije verrichting van grensoverschrijdende diensten streeft de Europese Dienstenrichtlijn (EDR) naar:

- vereenvoudiging van administratieve procedures

- de opheffing van belemmeringen voor dienstenactiviteiten en
- vergroting van het wederzijdse vertrouwen tussen lidstaten onderling en van dienstverrichters en consumenten in de interne markt.

(Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376.)

Eind 2006 is de EDR in werking getreden. Deze moet 28 december 2009 geïmplementeerd zijn in de Nederlandse regelgeving. De EDR heeft consequenties voor de legesheffing voor die vergunningstelsels die onder haar reikwijdte vallen.

Wanneer valt vergunningstelsel onder de EDR?

Een vergunningstelsel valt alleen onder de EDR als het vergunningstelsel specifiek is gericht op dienstverrichters of dienstverleners. Een algemeen vergunningstelsel (bijv. de omgevingsvergunning voor bouw- of aanlegactiviteiten) valt niet onder de EDR omdat dit zich niet uitsluitend richt op dienstverrichters/dienstverleners, maar ook op particuliere burgers. Ook bevat de EDR een aantal uitgezonderde gebieden. Alle modelverordeningen zijn gescreend op toepassing van de EDR. Daaruit is een aantal vergunningstelsels naar voren gekomen, die onder de EDR vallen. Wij hebben die 'afgezonderd' in titel 3 van de tarieventabel leges. Als een gemeente nog andere vergunningstelsels kent dan die in de modelverordeningen zijn opgenomen, zal zij deze zelf moeten toetsen aan de EDR. Als het vergunningstelsel daaronder valt en de gemeente heft hiervoor leges, dan moet deze ook in titel 3 van de tarieventabel worden opgenomen.

EDR en leges

De EDR heeft geen betrekking op belastingen. Artikel 13, tweede lid, EDR bepaalt dat eventuele kosten voor de aanvragers in verband met hun vergunningaanvraag redelijk zijn en evenredig met de kosten van de vergunningsprocedures in kwestie en de kosten van de procedures niet mogen overschrijden. Dit betekent dat legesheffing mogelijk is. De kostentoerekening hoeft niet op individuele basis plaats te vinden. De EDR laat toe dat vaste (forfaitaire) bedragen voor dienstverlening in verband met vergunningprocedures worden gehanteerd, mits die forfaitaire kosten zijn gebaseerd op gemiddelde kosten.

EDR en kruissubsidiëring

Door de formulering van de artikel 13, tweede lid, van de EDR is kruissubsidiëring alleen nog toegestaan binnen clusters van sterk samenhangende vergunningstelsels. Dit betreft alleen de diensten aan dienstverrichters waarop de EDR van toepassing is. Wij hebben die in titel 3 opgenomen. Elk hoofdstuk van titel 3 dient de gemeente te controleren op kostendekkendheid. Indien uit controle blijkt dat er op het betreffende vergunningstelsel of samenhangende vergunningstelsels winst wordt gemaakt, dienen de tarieven te worden aangepast tot of onder 100% kostendekkendheid. Zie voor meer informatie de *Notitie Europese Dienstenrichtlijn en kostenverhaal van vergunningen* (nieuwsbericht 13 juli 2009; www.vng.nl, beleidsveld belastingen).

Hoofdstuk 1 Horeca

Op grond van artikel 3 van de Drank- en Horecawet (Stb. 2000, 185) is het verboden zonder vergunning van het college van burgemeester en wethouders een horecabedrijf of slijtersbedrijf uit te oefenen. Het gaat dan om het bedrijfsmatig of anderszins om niet verstrekken van alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse (horecabedrijf) of voor gebruik elders dan ter plaatse (slijtersbedrijf). Voor het afgeven van dergelijke vergunningen kunnen gemeenten leges heffen en daarbij zelf de hoogte van de te heffen leges vaststellen. In onderdeel 3.1.1 is hiervoor een tariefbepaling opgenomen.

Indien een inrichting een zodanige verandering ondergaat dat zij niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning gegeven omschrijving, is de vergunninghouder verplicht bedoelde wijziging binnen één maand bij burgemeester en wethouders te melden. Burgemeester en wethouders verstrekken, indien nog aan de ten aanzien van de inrichting gestelde eisen wordt voldaan, een gewijzigde vergunning, waarin de omschrijving is aangepast aan de nieuwe situatie. In onderdeel 3.1.2 is hiervoor een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel 3.1.3 bevat een tariefbepaling voor ontheffingen als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet. Hiervoor kan de gemeente zelf de hoogte van de leges bepalen met inachtneming van het uitgangspunt van maximale kostendekking. Het Algemeen uitvoeringsbesluit Drank- en Horecawet, waarin voorheen de tarieven voor ontheffingen stonden is op 1 november 2000 ingetrokken.

Hoofdstuk 2 Organiseren van evenementen of markten

Dit hoofdstuk bevat een evenementenvergunning, een snuffelmarktvergunning (model-APV) en een vergunning voor het organiseren van een markt (model-Marktverordening (vergunning organisatie)). Het expliciet noemen van deze vergunningen houdt verband met de Europese Dienstenrichtlijn, waaronder deze vergunningstelsels vallen. Wij beschouwen deze vergunningen als samenhangende vergunningstelsels. Daarom hebben wij ze in één hoofdstuk geplaatst.

Onderdeel 3.2.1 is afgestemd op de verschillende evenementen die in de model-APV worden genoemd. Hierin komt de omvang van het evenement tot uitdrukking, wat een tariefdifferentiatie mogelijk maakt. Wellicht dat de gemeente jaarlijks een evenementenlijst vaststelt, waarnaar kan worden verwezen. Dit komt de duidelijkheid in de regelgeving ten goede.

Eventueel kan een verdere tariefdifferentiatie worden aangebracht, bijvoorbeeld een lager tarief voor algemeen nut beogende instellingen (ANBI's) die een evenement organiseren. Hierbij moet wel worden bedacht dat kruissubsidiëring alleen binnen dit hoofdstuk mogelijk is.

In dit verband verwijzen wij naar de toelichting op artikel 4 van de verordening, waarin wij ingaan op de mogelijkheid tot het opnemen van een vrijstelling voor ANBI's.

De ultieme (rechterlijke) toets is of de verordening niet leidt tot een onredelijke en willekeurige heffing die de wetgever bij het geven van de bevoegdheid tot heffen niet bedoeld kan hebben.

Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven

Indien een gemeente een vergunningstelsel kent voor prostitutiebedrijven zoals in de model-APV, kan ze hiervoor deze tariefbepalingen opnemen. Ook dit vergunningstelsel valt onder de Europese Dienstenrichtlijn.

Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte

De gemeenteraad kan gebouwen aanwijzen waarvoor in bepaalde gevallen het verbod geldt om het recht op het gebouw te splitsen in appartementsrechten, zonder een daartoe strekkende vergunning (de splitsingsvergunning van artikel 33 van de Huisvestingswet). Hiervoor is in hoofdstuk 4 een tarief opgenomen. Screening van de model-Huisvestingsverordening, waarin de vergunningen zijn uitgewerkt, heeft uitgewezen dat die vergunning onder de Europese Dienstenrichtlijn valt.

Hoofdstuk 5 Leefmilieuverordening

In dit hoofdstuk hebben wij een ontheffing of vergunning op grond van een in de gemeente geldende leefmilieuverordening opgenomen. In de databank modelverordeningen.nl zijn geen model-, maar wel vier voorbeeldverordeningen opgenomen, te weten voor een:

- stadswijk waar een bestemmingsplan zonder gebruiksvoorschriften geldt;
- dorpskern van een recreatiegemeente;
- stadsvernieuwingswijk waar gedeeltelijk een verouderd bestemmingsplan geldt;
- stadsvernieuwingswijk waar een verouderd bestemmingsplan geldt.

Wij merken hierbij op dat afdeling 9.2 van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening overgangsrecht bevat voor de Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing (WSDV). De WSDV is ingetrokken per 1 juli 2008 (artikel 9.2.1 Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening). Een Leefmilieuverordening die vóór die datum in ontwerp ter inzage is gelegd loopt nog maximaal 5 jaar door onder het oude rechtsregime (artikel 9.2.2). Als de gemeente een leefmilieuverordening kent, kunnen dus nog gedurende die 5 jaren ontheffingen worden verleend als bedoeld in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 6 Brandbeveiligingsverordening

De Brandbeveiligingsverordening regelt de brandveiligheid die niet op een andere manier wettelijk is geregeld. De gebruiksvergunning op grond van het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken is opgegaan in de omgevingsvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder d, Wabo). Gemeenten kunnen in een brandbeveiligingsverordening regelen dat het gebruik van inrichtingen die niet vallen onder de omgevingsvergunning uitsluitend is toegestaan indien daarvoor een vergunning is verleend. Bij het gebruiksvergunningensysteem van de brandbeveiligingsverordening gaat het om 'niet-bouwwerken'. Het kan gaan om bijvoorbeeld een omheind weiland of een los met de wal verbonden drijvend hotel of discotheek. In de meeste gevallen zal de gebruiksvergunning worden aangevraagd door dienstverrichters of dienstverleners in de zin van de EDR. In verband hiermee hebben wij de gebruiksvergunning in deze titel geregeld.

Op grond van hoofdstuk 6 kunnen voor deze vergunningen leges in rekening gebracht worden. Het is mogelijk om naast een vast tarief een opslag per m² te rekenen. Hiermee kan bereikt worden dat het tarief meer afgestemd is op de hoeveelheid werk die verricht moet worden om de gevraagde vergunning te verlenen.

Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

In hoofdstuk 7 zijn tarieven opgenomen voor diensten die niet in één van de eerdere hoofdstukken van deze titel afzonderlijk zijn benoemd.

Tarieventabel leges

Tarieventabel, behorende bij de Legesverordening 2010.

Indeling tarieventabel

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen
Hoofdstuk 4	Verstrekkings uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens
Hoofdstuk 5	Verstrekkings uit het Kiezersregister
Hoofdstuk 6	Verstrekkings op grond van Wet bescherming persoonsgegevens
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken
Hoofdstuk 8	Vastgoed informatie
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet
Hoofdstuk 12	Leegstandwet
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet
Hoofdstuk 16	Kansspelen
Hoofdstuk 17	Kinderopvang
Hoofdstuk 18	Telecommunicatie
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer
Hoofdstuk 20	Diversen

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning
Hoofdstuk 4	Vermindering
Hoofdstuk 5	Teruggaaf
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten
Hoofdstuk 9	Sloopmelding
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking

Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn
Hoofdstuk 1	Horeca
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten
Hoofdstuk 3	Prostitutiebedrijven
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening
Hoofdstuk 6	Brandbeveiligingsverordening
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand

1.1.1	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:	
1.1.1.1	(dag en uren)	€ ...;
1.1.1.2	(dag en uren)	€ ...;
	enz.	
1.1.2	Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk indien daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:	
1.1.2.1	(dag en uren)	€ ...;
1.1.2.2	(dag en uren)	€ ...;
	enz.	
1.1.3	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek	€
1.1.4	Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek	€
1.1.5	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van:	
1.1.5.1	een trouwboekje of partnerschapboekje in een normale uitvoering	€ ...;
1.1.5.2	een trouwboekje of partnerschapboekje in een luxe uitvoering	€
1.1.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een lijst waarop zijn vermeld:	
1.1.6.1	alle op één dag, in één week of in één maand geboren en overledenen, voor zover voor plaatsing op die lijst toestemming is verleend, voor elk op die lijst vermelde aangifte	€ ...;
1.1.6.2	alle op één dag, in één week of in één maand ondertrouwde en getrouwde paren of geregistreerde partners, als voor plaatsing op die lijst toestemming is verleend, voor elk op die lijst vermeld paar	€
1.1.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van lijsten als in 1.1.6.1 en 1.1.6.2 bedoeld:	
1.1.7.1	voor de periode van een maand	€ ...;
1.1.7.2	voor de periode van drie maanden	€ ...;
1.1.7.3	voor de periode van zes maanden	€ ...;
1.1.7.4	voor de periode van een jaar	€
1.1.8	Het tarief bedraagt voor het doen van naspeuringen in de registers van de burgerlijke stand, voor ieder daaraan besteed kwartier	€
1.1.9	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.	

Hoofdstuk 2 Reisdocumenten

1.2.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.2.1.1	tot het verstrekken van een nationaal paspoort, een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen	€ ...;
1.2.1.2	tot het verstrekken van een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in 1.2.1.1 (zakenpaspoort)	€ ...;
1.2.1.3	tot het verstrekken van een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort)	€ ...;
1.2.1.4	tot het bijschrijven van een kind in een reisdocument als bedoeld in 1.2.1.1, 1.2.1.2 en 1.2.1.3 direct bij de aanvraag van dit nieuwe reisdocument	€ ...;
1.2.1.5	tot het bijschrijven van een kind door middel van een bijschrijvingssticker in een al uitgegeven reisdocument als bedoeld in 1.2.1.1, 1.2.1.2 en 1.2.1.3	€ ...;
1.2.1.6	tot het aanbrengen van een wijziging anders dan bedoeld in 1.2.1.5 in een reisdocument als bedoeld in 1.2.1.1, 1.2.1.2 en 1.2.1.3	€ ...;
1.2.1.7	tot het verstrekken van een Nederlandse identiteitskaart (NIK) aan personen in de leeftijd tot en met dertien jaar	€
1.2.1.8	tot het verstrekken van een Nederlandse identiteitskaart (NIK) aan personen in de leeftijd van veertien jaar en ouder	€ ...;
1.2.2	De tarieven genoemd in de onderdelen 1.2.1.1 tot en met 1.2.1.3 alsmede in 1.2.1.7 en 1.2.1.8 worden bij een spoedlevering vermeerderd met een bedrag van	€ ...;
1.2.3	Het tarief genoemd in 1.2.2 wordt bij een gecombineerde spoedlevering van een nieuw reisdocument als bedoeld in 1.2.1.1, 1.2.1.2 en 1.2.1.3 en het bijschrijven van één of meer kinderen als bedoeld in 1.2.1.4, slechts één keer per reisdocument berekend.	
1.2.4	Het tarief genoemd in onderdeel 1.2.1.5 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met een bedrag per bijschrijvingssticker van	€

Hoofdstuk 3 Rijbewijzen

1.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs	€
1.3.2	Het tarief genoemd in onderdeel 1.3.1 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met	€

Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

1.4.1	Voor de toepassing van dit hoofdstuk, met uitzondering van de onderdelen 1.4.3 en 1.4.4, wordt onder één verstrekking verstaan één of meer gegevens omtrent één persoon waarvoor de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens moet worden geraadpleegd.	
1.4.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.2.1	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking	€ ...;
1.4.2.2	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:	
1.4.2.2.1	voor 100 verstrekkingen	€ ...;
1.4.2.2.2	voor 500 verstrekkingen	€ ...;
1.4.2.2.3	voor 1.000 verstrekkingen	€ ...;
1.4.2.2.4	voor 5.000 verstrekkingen	€ ...;
1.4.2.2.5	voor 10.000 verstrekkingen	€ ...;
1.4.2.3	tot het afsluiten van een abonnement op het [wekelijks] verstrekken van een opgave van verhuizingen binnen de gemeente, vertrekken uit de gemeente en vestigingen in de gemeente	€
1.4.3	Voor de toepassing van onderdeel 1.4.4 wordt onder één verstrekking verstaan één of meer gegevens omtrent één persoon die niet zijn opgenomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.	
1.4.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.4.1	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€ ...;
1.4.4.2	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:	
1.4.4.2.1	voor 100 verstrekkingen	€ ...;
1.4.4.2.2	voor 500 verstrekkingen	€ ...;
1.4.4.2.3	voor 1.000 verstrekkingen	€ ...;
1.4.4.2.4	voor 5.000 verstrekkingen	€ ...;
1.4.4.2.5	voor 10.000 verstrekkingen	€ ...;
1.4.5	In afwijking van de voorgaande onderdelen bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van gegevens als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van het Besluit gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	€
1.4.6	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de gemeentelijke basisadministratie, voor ieder daaraan besteed kwartier	€

Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister

1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een inlichting betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet	€
-----	---	--------

Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens

1.6.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een bericht als bedoeld in artikel 35 van de Wet bescherming persoonsgegevens:	
1.6.1.1	bij verstrekking op papier, indien het afschrift bestaat uit:	
1.6.1.1.1	ten hoogste 100 pagina's, per pagina met een maximum per bericht van	€ ...;
1.6.1.1.2	meer dan 100 pagina's	€ ...;
1.6.1.2	bij verstrekking anders dan op papier	€
1.6.1.3	dat bestaat uit een afschrift van een, vanwege de aard van de verwerking, moeilijk toegankelijke gegevensverwerking	€
1.6.2	Indien voor hetzelfde bericht op grond van de onderdelen 1.6.1.1, 1.6.1.2 en 1.6.1.3 meerdere vergoedingen kunnen worden gevraagd, wordt slechts de hoogste gevraagd.	
1.6.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een verzet als bedoeld in artikel 40 van de Wet bescherming persoonsgegevens	€

Hoofdstuk 7 Bestuursstukken

1.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.1.1	een afschrift van de gemeentebegroting	€ ...;
1.7.1.2	een afschrift van de gemeenterekening	€ ...;
1.7.1.3	een afschrift van het burgerjaarverslag	€ ...;
1.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.7.2.1	tot het verstrekken van:	
1.7.2.1.1	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina	€ ...;
1.7.2.1.2	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina	€ ...;
1.7.2.2	tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.2.2.1	op de verslagen van de raadsvergaderingen	€ ...;
1.7.2.2.2	op de stukken behorende bij de raadsvergaderingen	€
1.7.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.7.3.1	tot het verstrekken van:	
1.7.3.1.1	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ ...;
1.7.3.1.2	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ ...;
1.7.3.2	tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar:	
1.7.3.2.1	op de verslagen van de vergaderingen van een raadscommissie	€ ...;
1.7.3.2.2	op de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie	€
1.7.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.7.4.1	tot het verstrekken van het gemeenteblad	€ ...;

1.7.4.2	tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op het gemeenteblad	€
1.7.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.5.1	een afschrift van de verordening	€ ...;
1.7.5.2	enz.	

Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie

1.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.8.1.1	tot het verstrekken van een fotokopie van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan:	
1.8.1.1.1	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde	€ ...;
1.8.1.1.2	in formaat A3	€ ...;
1.8.1.2	tot het verstrekken van een lichtdruk van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan, per dm ² lichtdruk	€ ...;
1.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit:	
1.8.2.1	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen	€ ...;
1.8.2.2	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet	€ ...;
1.8.2.3	de inschrijving in het register bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Monumentenwet 1988	€ ...;
1.8.2.4	het openbare register van beschermde monumenten bedoeld in artikel 20 van de Monumentenwet 1988	€ ...;
1.8.2.5	het gemeentelijke beperkingenregister of de gemeentelijke beperkingenregistratie, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, dan wel tot het verstrekken van een aan die registratie ontleende verklaring, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen	€....
1.8.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën van:	
1.8.3.1	het gemeentelijke adressenbestand of delen daarvan, per adres	€ ...;
1.8.3.2	het gemeentelijke relatiebestand adres-kadastraal perceel of delen daarvan, per gelegde relatie	€ ...;
1.8.3.3	het gemeentelijke adrescoördinatenbestand of delen daarvan, per adrescoördinaat	€ ...;

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken

1.9	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1	tot het verkrijgen van een verklaring omtrent het gedrag	€ ...;
1.9.2	tot het verkrijgen van een attestatie de vita	€ ...;
1.9.3	tot het verkrijgen van een legalisatie van een handtekening	€

Hoofdstuk 10 Gemeentearchief

1.10.1	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan besteed kwartier	€
1.10.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van:	
1.10.2.1	een afschrift of fotokopie van een in het gemeentearchief berustend stuk, per pagina	€ ...;
1.10.2.2	een uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk	€

Hoofdstuk 11 Huisvestingswet

1.11	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.11.1	tot het verkrijgen van een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Huisvestingswet	€ ...;
1.11.2	tot het inschrijven in een register van woningzoekenden als bedoeld in artikel 14 van de Huisvestingswet	€ ...;
1.11.3	tot het verstrekken van gegevens uit het register van woningzoekenden als bedoeld in artikel 14 van de Huisvestingswet, voor elke in dat register vermelde woningzoekende	€ ...;
1.11.4	tot het verkrijgen van een vergunning tot gehele of gedeeltelijke onttrekking van woonruimte aan de bestemming tot bewoning als bedoeld in artikel 30, eerste lid, onderdeel a, van de Huisvestingswet	€ ...;
1.11.5	tot het verkrijgen van een vergunning tot samenvoeging van woonruimte met andere woonruimte als bedoeld in artikel 30, eerste lid, onderdeel b, van de Huisvestingswet	€ ...;
1.11.6	tot het verkrijgen van een vergunning tot omzetting van zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte als bedoeld in artikel 30, eerste lid, onderdeel c, van de Huisvestingswet	€ ...;

Hoofdstuk 12 Leegstandwet

1.12	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.12.1	tot het verkrijgen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	€ ...;
1.12.2	tot verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, vierde lid, van de Leegstandwet	€

Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie

1.13	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.13.1	tot het verkrijgen van een gemeentegarantie	€ ...;
1.13.2	tot het instemmen met het wijzigen of omzetten van een door de gemeente gegarandeerde hypothecaire geldlening	€

Hoofdstuk 14 Marktstandplaatsen

1.14	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
1.14.1	een standplaatsvergunning als bedoeld in <artikel 5 van de Marktverordening 2008 (individuele vergunning)>	€ ...;
1.14.2	inschrijving op de wachtlijst als bedoeld in <artikel 4 van het Marktreglement 2008>	€ ...;
1.14.3	verlenging van de inschrijving als bedoeld in onderdeel 1.14.2	€ ...;
1.14.4	doorhaling van de inschrijving op de wachtlijst bedoeld in <artikel 5, aanhef en onder b, van het Marktreglement 2008>	€ ...;
1.14.5	overschrijving van de standplaatsvergunning op naam van een ander als bedoeld in <artikel 7 van het Marktreglement 2008>	€ ...;
1.14.6	vergunning om zich op de standplaats te laten vervangen als bedoeld in <artikel 12, tweede lid, van het Marktreglement 2008>	€ ...;
1.14.7	onthefing om de standplaats tot de sluitingstijd van de markt te blijven innemen als bedoeld in <artikel 14, tweede lid, van het Marktreglement 2008>	€

Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet

1.15	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.15.1	voor een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet of het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet	€ ...;
1.15.2	tot het verlenen van toestemming om een in onderdeel 1.15.1 bedoelde ontheffing over te dragen aan een ander	€ ...;
1.15.3	tot het intrekken of wijzigen van een in onderdeel 1.15.1 bedoelde ontheffing	€

Hoofdstuk 16 Kansspelen

1.16.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
1.16.1.1	voor een periode van twaalf maanden voor één speelautomaat	€ ...;
1.16.1.2	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer speelautomaten, voor de eerste speelautomaat	€ ...
	en voor iedere volgende speelautomaat	€ ...;

1.16.1.3	voor één speelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van ... [langer dan vier jaar] of voor onbepaalde tijd	€ ...;
1.16.1.4	voor twee of meer speelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van ... [langer dan vier jaar] of voor onbepaalde tijd, voor de eerste speelautomaat	€ ...
	en voor iedere volgende speelautomaat	€
1.16.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning)	€
1.16.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 28 van de Wet op de kansspelen (prijsvraagvergunning)	€

Hoofdstuk 17 Kinderopvang

1.17	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.17.1	een uittreksel uit het register bedoeld in artikel 46 van de Wet kinderopvang, per uittreksel	€ ...;
1.17.2	inlichtingen over gegevens die zijn opgenomen in het register bedoeld in artikel 46 van de Wet kinderopvang, per verstrekking	€

Hoofdstuk 18 Telecommunicatie

1.18.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van instemming omtrent plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet	€ ...,
1.18.1.1	indien het betreft werkzaamheden in tegel-, klinker- en sierbestratingen, alsmede gesloten verhardingen, voor zover de werkzaamheden plaatsvinden in of op openbare gemeentegrond, per strekkende meter sleuf verhoogd met	€
1.18.1.2	indien het betreft werkzaamheden in bermen, groenstroken en dergelijke, voor zover de werkzaamheden plaatsvinden in of op openbare gemeentegrond, per strekkende meter sleuf verhoogd met	€
1.18.1.3	indien met betrekking tot een melding overleg moet plaatsvinden tussen gemeente, andere beheerders van openbare grond en de aanbieder van het netwerk, verhoogd met	€ ...;
1.18.1.4	indien de melder verzoekt om een inhoudelijke afstemming bij de beoordeling van aanvragen als bedoeld in artikel 5.5 van de Telecommunicatiewet, verhoogd met	€ ...;

- 1.18.1.5 indien met betrekking tot een melding onderzoek naar de status van de kabel plaatsvindt, verhoogd met het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de melding aan de melder meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.
- 1.18.2 Indien een begroting als bedoeld in 1.18.1.5 is uitgebracht, wordt een melding in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de melder ter kennis is gebracht, tenzij de melding voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Hoofdstuk 19 Verkeer en vervoer

- 1.19 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:
- 1.19.1 tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 € ...;
- 1.19.2 tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen € ...;
- 1.19.3 tot het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW) € ...;

Hoofdstuk 20 Diversen

- 1.20.1 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:
- 1.20.1.1 tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel ... van de [naam verordening]
- 1.20.1.2 enz. €
- 1.20.2 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:
- 1.20.2.1 gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina € ...;
- 1.20.2.2 afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:
- 1.20.2.2.1 per pagina op papier van A4-formaat € ...;
- 1.20.2.2.2 per pagina op papier van een ander formaat € ...;
- 1.20.2.3 kaarten, tekeningen en lichtdrukken, al dan niet behorend bij de in de onderdelen 1.20.2.1 en 1.20.2.2 genoemde stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per kaart, tekening of lichtdruk € ...,
- vermeerderd met € ...
- voor elke dm² waarmee de oppervlakte van de kaart, tekening of lichtdruk de [...] dm² te boven gaat;

1.20.2.4	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ ...;
1.20.2.5	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

- 2.1.1 Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder:
- 2.1.1.1 aanlegkosten:
de aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken 1989 (UAV), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de aanlegkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen. Indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden wordt in deze titel onder aanlegkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor de werken of werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft;
- 2.1.1.2 bouwkosten:
de aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken 1989 (UAV 1989), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de bouwkosten, exclusief omzetbelasting, bedoeld in het normblad NEN 2631, uitgave 1979, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd. Indien het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt wordt in deze titel onder bouwkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft;
- 2.1.1.3 sloopkosten:
de aannemingssom exclusief omzetbelasting,, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken 1989 (UAV), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de sloopkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen. Indien het slopen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt wordt in deze titel onder sloopkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het slopen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft;
- 2.1.1.4 Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

- 2.1.2 In deze titel voorkomende begrippen die in de Wabo zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als bij of krachtens de Wabo bedoeld.
- 2.1.3 In deze titel voorkomende begrippen die niet nader in de Wabo zijn omschreven en die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld.

Hoofdstuk 2 Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag

- 2.2 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:
- 2.2.1 om vooroverleg in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project in het kader van de Wabo vergunbaar is € ...;
- 2.2.2 om beoordeling van een conceptaanvraag om een omgevingsvergunning: ...% van de leges zoals deze bij een daadwerkelijke aanvraag om een omgevingsvergunning voor het project zouden worden vastgesteld.

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning

- 2.3 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project: de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of handelingen waaruit het project geheel of gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 van deze titel. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.
- 2.3.1 ***Bouwactiviteiten***
- 2.3.1.1 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief:
- 2.3.1.1.1 indien de bouwkosten minder dan € 200.000 bedragen: ...%,
van de bouwkosten, met een minimum van: € ...;
- 2.3.1.1.2 indien de bouwkosten € 200.000 tot € 500.000 bedragen: ...%
van de bouwkosten;
- 2.3.1.1.3 indien de bouwkosten € 500.000 tot € 1.000.000 bedragen: ...%
van de bouwkosten;
- 2.3.1.1.4 indien de bouwkosten € 1.000.000 tot € 2.000.000 bedragen: ...%
van de bouwkosten;
- 2.3.1.1.5 indien de bouwkosten € 2.000.000 tot € 5.000.000 bedragen: ...%
van de bouwkosten;
- 2.3.1.1.6 indien de bouwkosten € 5.000.000 of meer bedragen: ...%
van de bouwkosten, met een maximum van: €
- 2.3.1.2 ***Extra welstandstoets***
Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief, indien zich tijdens de beoordeling van de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wijzigingen voordoen in het bouwplan en daarvoor een nieuwe welstandstoets noodzakelijk is: €
- 2.3.1.3 ***Verplicht advies agrarische commissie***
Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een advies van de agrarische commissie nodig is en wordt beoordeeld: €
- 2.3.1.4 ***Achteraf ingediende aanvraag***
Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de bouwactiviteit: ...%
van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges.

Beoordeling aanvullende gegevens

- 2.3.1.5 Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de in dat onderdeel bedoelde aanvraag al in behandeling is genomen: €

2.3.2 **Aanlegactiviteiten**

- Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo, bedraagt het tarief: ... %
 van de aanlegkosten, met een minimum van: € ...
 en een maximum van: €

Alternatief (vast bedrag)

- Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo, bedraagt het tarief: €

2.3.3 **Planologisch strijdig gebruik waarbij tevens sprake is van een bouwactiviteit**

Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1:

- 2.3.3.1 indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking): ... %
 van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag;
- 2.3.3.2 indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking): ... %
 van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag;
- 2.3.3.3 indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking): ... %
 van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag;
- 2.3.3.4 indien artikel 2.12, tweede lid, van de Wabo wordt toegepast (tijdelijke afwijking): ... %
 van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag;
- 2.3.3.5 indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan): ... %
 van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag;
- 2.3.3.6 indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving): ... %

2.3.3.7	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag; indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	... %
2.3.3.8	van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag; indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit): van het op grond van onderdeel 2.3.1.1 verschuldigde bedrag.	... %
2.3.4	<i>Planologisch strijdig gebruik waarbij geen sprake is van een bouwactiviteit</i> Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.4.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	€ ...;
2.3.4.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking):	€ ...;
2.3.4.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	€ ...;
2.3.4.4	indien artikel 2.12, tweede lid, van de Wabo wordt toegepast (tijdelijke afwijking)	€ ...;
2.3.4.5	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	€ ...;
2.3.4.6	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	€ ...;
2.3.4.7	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	€ ...;
2.3.4.8	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	€ ...;
2.3.5	<i>In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid</i> Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€
2.3.6	<i>Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten</i>	

- 2.3.6.1 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een beschermd monument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wabo, of op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder b, van de Wabo met betrekking tot een krachtens provinciale verordening of de <citeertitel Erfgoedverordening 2008 Gemeente ...> aangewezen monument, waarvoor op grond van die provinciale verordening of <artikel 10, tweede lid,> van die gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief:
- 2.3.6.1.1 voor het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een monument: € ...;
- 2.3.6.1.2 voor het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht: €
- 2.3.6.2 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder h, van de Wabo, op het slopen van een bouwwerk in een krachtens provinciale verordening of de <citeertitel gemeentelijke verordening> aangewezen stads- of dorpsgezicht, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder c, van de Wabo, waarvoor op grond van die provinciale verordening of <artikel ..> van die gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief: €
- 2.3.7 ***Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of in beschermd stads- of dorpsgezicht***
- 2.3.7.1 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk bedraagt het tarief:
- 2.3.7.1.1 in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, of waarvoor op grond van een provinciale verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo: € ...;
- 2.3.7.1.2 in gevallen waarvoor op grond van <artikel 8.1.1 van de Bouwverordening> een vergunning of ontheffing is vereist, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, ...%
van de sloopkosten, met een minimum van: € ...
en een maximum van: €
- 2.3.7.1 ***Alternatief (vast bedrag)***
- Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk bedraagt het tarief:
- 2.3.7.1.1 in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, of waarvoor op grond van een provinciale verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo: € ...;

- 2.3.7.1.2 in gevallen waarvoor op grond van <artikel 8.1.1 van de Bouwverordening> een vergunning of ontheffing is vereist, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, €
- 2.3.7.2 *Asbesthoudende materialen*
Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.7.1.2 bedraagt het tarief, indien de in die onderdelen bedoelde aanvraag betrekking heeft op een bouwwerk waarin asbest of een asbesthoudend product aanwezig is: €
- 2.3.8 ***Aanleggen of veranderen weg***
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of <artikel 2.11 van de Algemene plaatselijke verordening> een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en eerste lid, onder d, van de Wabo, bedraagt het tarief: €
- 2.3.9 ***Uitweg/inrit***
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening <of artikel ... van de Algemene plaatselijke verordening> een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, bedraagt het tarief: €
- 2.3.10 ***Kappen***
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen of doen vellen van houtopstand, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of <artikel 4.11 van de Algemene plaatselijke verordening> een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief: €
- 2.3.11 ***Opslag van roerende zaken***
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op de opslag van roerende zaken in een bepaald gedeelte van de provincie <of de gemeente>, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening <of artikel ... van de Algemene plaatselijke verordening> een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief:
- 2.3.11.1 indien de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j, van de Wabo: € ...;
- 2.3.11.2 indien de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat daar roerende zaken worden opgeslagen, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder k, van de Wabo: €

- 2.3.12 ***Projecten of handelingen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998***
- 2.3.12.1 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op handelingen in een beschermd natuurgebied die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of voor de dieren of planten, als bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 bedraagt het tarief: €
- 2.3.12.2 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het realiseren van projecten of andere handelingen met gevolgen voor habitats en soorten in een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangewezen gebied als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 €
- 2.3.13 ***Handelingen in het kader van de Flora- en Faunawet***
- Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een handeling waarvoor op grond van artikel 75, derde lid, van de Flora- en Faunawet ontheffing nodig is, bedraagt het tarief €
- 2.3.14 ***Andere activiteiten***
- Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit of handeling dan in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit of handeling:
- 2.3.14.1 behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo, bedraagt het tarief: € ...;
- 2.3.14.2 behoort tot een bij provinciale verordening, gemeentelijke verordening of waterschapsverordening aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:
- 2.3.14.2.1 als het een gemeentelijke verordening betreft: het bedrag dat op grond van deze tarieventabel voor de betreffende vergunning of ontheffing verschuldigd is als de activiteit zou worden uitgevoerd zonder omgevingsvergunning. Als de activiteit in geen enkel geval kan worden uitgevoerd zonder omgevingsvergunning bedraagt het tarief: € ...;
- 2.3.14.2.2 als het een provinciale of waterschapsverordening betreft: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld. Indien een begroting als bedoeld in de eerste volzin is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

<i>Alternatief voor 2.3.14.2.1 en 2.3.14.2.2 (vast bedrag)</i>		
2.3.14.2.1	als het een gemeentelijke verordening betreft	€ ...;
2.3.14.2.2	als het een provinciale of waterschapsverordening betreft	€
2.3.15	Omgevingsvergunning in twee fasen	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning op verzoek in twee fasen plaatsvindt, als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.15.1	voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een beschikking met betrekking tot de eerste fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de eerste fase betrekking heeft;	
2.3.15.2	voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een beschikking met betrekking tot de tweede fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de tweede fase betrekking heeft.	
2.3.16	Beoordeling bodemrapport	
	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een bodemrapport wordt beoordeeld:	
2.3.16.1	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport	€ ...;
2.3.16.2	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport	€
2.3.17	Advies	
2.3.17.1	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij algemene maatregel van bestuur, provinciale of gemeentelijke verordening aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 2.26, derde lid, van de Wabo: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.3.17.2	Indien een begroting als bedoeld in 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
<i>Alternatief 1 voor 2.3.17: algemene formulering met begrotingsconstructie</i>		
2.3.17	Advies	

- 2.3.17.1 Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wettelijk voorschrift aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag om een omgevingsvergunning: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.
- 2.3.17.2 Indien een begroting als bedoeld in 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Alternatief 2 voor 2.3.17: algemene formulering met vast tarief

2.3.17

Advies

Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wettelijk voorschrift aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag om een omgevingsvergunning:

€

2.3.18

Verklaring van geen bedenkingen

2.3.18.1

Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wet of algemene maatregel van bestuur aangewezen bestuursorgaan een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven voordat de omgevingsvergunning kan worden verleend, als bedoeld in artikel 2.27, eerste lid, van de Wabo: indien de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven:

€ ...;

2.3.18.1.2

indien een ander bestuursorgaan een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.

2.3.18.2

Indien een begroting als bedoeld in 2.3.18.1.2 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.

Alternatief voor 2.3.18.1.2 en 2.3.18.2: vast tarief voor externe vvgb:

2.3.18.1.2

indien een ander bestuursorgaan een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven:

€

Hoofdstuk 4 Vermindering

- 2.4.1 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning is voorafgegaan door een aanvraag om vooroverleg of beoordeling van een conceptaanvraag als bedoeld in hoofdstuk 2, waarop de eerstgenoemde aanvraag betrekking heeft, worden de ter zake van het vooroverleg of de beoordeling van de conceptaanvraag geheven leges in mindering gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning bedoeld in hoofdstuk 3.
- 2.4.2 Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan vijf activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van het legesdeel in verband met adviezen of verklaringen van geen bedenkingen als bedoeld in de onderdelen 2.3.17 en 2.3.18. De vermindering bedraagt:
2.4.2.1	bij 5 tot 10 activiteiten:	...%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
2.4.2.2	bij 10 tot 15 activiteiten:	...%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
2.4.2.3	bij 15 of meer activiteiten:	...%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges.	

Hoofdstuk 5 Teruggaaf

- 2.5.1 *Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten*
Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten, als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 en 2.3.7, intrekt terwijl deze reeds in behandeling is genomen door de gemeente, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:
2.5.1.1	indien de aanvraag wordt ingetrokken binnen een termijn van <...> weken na het in behandeling nemen ervan	...%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges;	
2.5.1.2	indien de aanvraag wordt ingetrokken na <...> weken en binnen <...> weken na het in behandeling nemen ervan	...%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges;	
2.5.1.3	indien de aanvraag wordt ingetrokken na <...> weken en binnen <...> weken na het in behandeling nemen ervan	...%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges.	

- 2.5.2 *Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten*
 Als de gemeente een verleende omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 en 2.3.7, intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen <... maanden/... jaren> na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt: ... %
 van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges.
- 2.5.3 *Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten*
- 2.5.3.1 Als de gemeente een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 of 2.3.7 weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: ... %
 van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges.
- 2.5.3.2 Onder een weigering bedoeld in onderdeel 2.5.3.1 wordt mede verstaan een vernietiging van de beschikking waarbij de vergunning is verleend bij rechterlijke uitspraak.
- 2.5.4 *Minimumbedrag voor teruggaaf*
 Een bedrag minder dan € <...> wordt niet teruggegeven.
- 2.5.5 *Geen teruggaaf legesdeel advies of verklaring van geen bedenkingen*
 Van de leges verschuldigd op grond van de onderdelen 2.3.17 en 2.3.18 wordt geen teruggaaf verleend.

Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning

- 2.6 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid, onder b, van de Wabo, tenzij onderdeel 2.5.2 van toepassing is: €

Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project

- 2.7 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van een omgevingsvergunning als gevolg van een, naar de omstandigheden beoordeeld, geringe wijziging in het project: €

Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten

- 2.8.1 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het vaststellen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening €
- 2.8.2 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een een aanvraag tot het wijzigen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening €

Hoofdstuk 9 Sloopmelding

- 2.9 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een sloopmelding als bedoeld in <artikel 8.2.1 van de Bouwverordening> €

Hoofdstuk 10 In deze titel niet benoemde beschikking

- 2.10 Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde beschikking: €

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 1 Horeca

3.1.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning op grond van artikel 3 van de Drank- en Horecawet	€
3.1.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding als bedoeld in artikel 30 van de Drank- en Horecawet	€
3.1.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horecawet	€

Hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten

3.2.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in <artikel 2.25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening> (evenementenvergunning), indien het betreft:	
3.2.1.1	een grootschalig evenement of een evenement met verhoogd risicoprofiel	€ ...;
3.2.1.2	een herdenkingsplechtigheid	€ ...;
3.2.1.3	een braderie	€ ...;
3.2.1.4	een optocht, niet zijnde een betoging, op de weg	€ ...;
3.2.1.5	een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg	€ ...;
3.2.1.6	een klein evenement dat niet voldoet aan de eisen bedoeld in <artikel 2.25, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening>	€ ...;
3.2.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een vergunning voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in <artikel 5.23 van de Algemene plaatselijke verordening>	€ ...;
3.2.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een vergunning voor het organiseren van een markt als bedoeld in <artikel 4 van de Marktverordening 2008 (vergunning organisatie)>	€

Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven

3.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
3.3.1	een exploitatievergunning of wijziging van een exploitatievergunning als bedoeld in <artikel 3.4, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening>, anders dan een wijziging bedoeld in onderdeel 3.3.2:	
3.3.1.1	voor een seksinrichting	€ ...;
3.3.1.2	voor een escortbedrijf	€ ...;
3.3.2	wijziging van een exploitatievergunning in verband met uitsluitend een wijziging van het beheer in een seksinrichting of escortbedrijf, als bedoeld in <artikel 3.15, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening>:	

3.3.2.1	voor een seksinrichting	€ ...;
3.3.2.2	voor een escortbedrijf	€ ...;

Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte

3.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een splitsingsvergunning als bedoeld in artikel 33 van de Huisvestingswet	€

Hoofdstuk 5 Leefmilieuverordening

3.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een ontheffing of vergunning als bedoeld in de <Leefmilieuverordening ... [naam gebied]>:	
3.5.1	indien het betreft <activiteit vermelden>	€ ...;
3.5.2	enz.	€

Hoofdstuk 6 Brandbeveiligingsverordening

3.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning met betrekking tot het brandveilig gebruik van een inrichting, als bedoeld in <artikel 2, eerste lid, van de Brandbeveiligingsverordening>	€

Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

3.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€

Behorende bij raadsbesluit van [datum]

De griffier van [gemeentenaam],